

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Kranjčani dajo preveč
V Kranju sodijo, da bi morali že prihodnje le-
to spremeniti merila za solidarnost v samou-
pravnih interesnih skupnostih. Ne strinjajo
se zgolj z zniževanjem zneskov solidarnosti.

Premišljeno v jedro težav
V Alplesu napovedujejo, da bo konec leta pri-
manjkajajo za največ 400 milijonov dinarjev,
ki ga bodo pokrili z lastnimi rezervnimi sred-
stvi in z rezervnimi sredstvi iz sozda GLG.

Obljube pač ne grejejo
Andreja Zrinca živi v 64 kvadratnih metrov
velikem stanovanju. Poklicala nas je, ker je
pred vrat zima, v stanovanju pa hladno. Na-
veličala se je obljub ...

Zmaličeno lice pokrajine
Gorenjsko smo prepredli s cestami, železnico,
daljnovidni, pozidali s tovarnami in novimi
predmeti in mesti. V novem ne znamo ohra-
njati od nekdaj tipičnega za gorenjske hiše in
naselja.

stran 2

stran 3

stran 4

stran 5

Pogovor o novi jeklarni na Jesenicah — Minuli torek so obiskali jeseniške železarje predstavniki skupščine SRS: Dušan Šinigoj, predsednik republiškega izvršnega sveta, France Popit, predsednik predsedstva SRS, dr. Janez Stanovnik, član predsedstva SRS, in drugi. Ogledali so si jeklarno, se pogovarjali o problemih pri gradnji in kasneje obiskali še gradbišče predora na Hrušici. — Foto: F. Perdan

Naložbe v blejski turizem

Program temelji na posojilih in sovlaganjih

Bled, 18. novembra — Že ko so na Bledu pripravljali program turističnih naložb do leta 1990, so ugotavljali, da bodo smelo zastavljene načrte lahko

uresničili (in povečali devizni priliv s 14 na 27 milijonov dolarjev) le v primeru, če bodo razpolagali s tolikšnim deviznim zaslužkom, kot so zadnja tri leta. Nova devizna zakonodaja, sprejeta decembra lani, je odvzela turističnemu gospodarstvu pomemben vir zasluga in postavila pod vprašaj njegov celotni program.

Nesporočeno je, da blejski turizem ob tako precenjenem dinarju (predvsem v odnosu do dolarja in angleškega funta) in nizkih izvoznih spodbudah brez izdatnejših pomoči (posojil, sovlaganj, nepovratnih sredstev) ne bo zmogel tolikšnega bremena, kakršnega si je načrtoval s srednjoročnim razvojnim programom. Samo Hotelsko turistično podjetje Bled bi po zdajšnjih cenah potrebovalo za ureditve načrtov 17 milijard dinarjev oziroma poleg lastnih sredstev še 9 milijard posojil, 2,3 milijarde nevračljivega denarja in 3,4-miliardni delež sovlagateljev.

Poglejmo si na kratko program! Na Mlinu načrtujejo gradnjo hotela A kategorije, ki bi skupaj z vilo Epos predstavljali zaokroženo celoto z 90 sobami, desetimi apartmajami, bazenom, teniškimi igrišči, kopališčem ob jezeru in obsežnim parkom. V Vili Bled nameščajo dokončati obnovbo še z ureditvijo 20 sob, restavracijo s 35 sedeži in bazena. Med naseljem Grad in Stražo predvidevajo nov hotel A kategorije za 80 oseb. Načrtujejo obnovo festivalne dvorane in grajskega kopališča, oživitev smučišča na Straži s postavitvijo sedežnic in naprav za umetno zasneževanje, postavitev poslovno-gospodarske stavbe in še treh vlečnic na Žatrniku, gradnjo večnamenske športne dvorane, razširitev golf igrišča z devetimi polji in ureditev notranjosti garaž Vile Bled.

Blejski primer ponovno dokazuje, da pri nas ni mogoče stvarno načrtovati. Pogoji gospodarjenja se namreč vse prehitro spremenjajo.

C. Zaplotnik

Štrajk ali nesporazum

Nedavna prekinitev dela v kranjski Savi je deležna izjemne pozornosti. Dosti člankov je bilo že napisanih, saj se je v torem, 11. novembra, tam naključno mudila skupina jugoslovenskih časnika. Zdaj seveda pišejo o tem, kako je 35 delavcev vulkanizacije v tovarni avtopnevmatike prekinilo delo (brez dela pa jih je bilo zato 150) in nemudoma zahtevalo razgovor z vodstvom Save glede nameravanih popravkov pravilnika o nagrajevanju. Izjemne pozornosti je deležna, ker je kranjski sindikat obsojal takšen štrajk po domače in zahteval ugotavljanje odgovornosti.

Je bil torej to štrajk ali nesporazum? V Savi jim je spomladi na referendumu propadel novi pravilnik o nagrajevanju, s katerim so skušali bolje nagraditi strokovnjake, ki jim uhajajo. V letošnjem prvem polletju je odšlo 27 delavcev s srednjo, višjo ali visoko izobrazbo, od devetih z visoko jih je imelo pet več kot petletne delovne izkušnje v Savi, od štirih z višjo pa dva. Vodstvo je torej resno zaskrbljeno, saj jim »znanje uhaja«. Zato zdaj s popravki pravilnika, s spremembami opisov del in nalog skušajo bolje nagraditi strokovnjake, pridnim omogočiti napredovanje, skratka, odpraviti uravnivočko, odločitve o teh spremembah pa naj bi sprejemali delavski svet.

Rečemo lahko, da je prav, če delavci štrajkajo, kadar ne dobe tista, kar jim pripada. Če pa s štrajkom zahtevajo, česar ni, potem naj najprej delajo. V luči takšne opredelitev je zadnja prekinitev dela v kranjski Savi nesporazum, ki kaže, da je v Savi nekaj hudo na robe. Če delavci misljijo, da lahko shajajo brez strokovnjakov, se seveda motijo, saj znanje dandanes dobiva vse večjo veljavost; vsaj moralo bi jo. Podcenjevanje pomena znanja pa ima najbolj plodna tla tam, kjer delavci ne žive s tovarno, kjer žele le zaslužiti čim več prihodnosti pa jih ne zanima kdove kako.

M. Volčjak

Trebija, 18. novembra — Cesta Trebija—Žiri bo do 28. novembra zaprta za ves promet. V petek, 18. novembra, se je namreč nad Fužinskim jezom odtrgal večji plaz. Tega so odstranili, vendar so se potem sprožili novi. Obvoz je določen na relaciji Žiri—Lučine—Gorenja vas—Škofja Loka, in obratno. Alpetour bo skrbel tudi za avtobusni prevoz.

Po smučarsko opremo v Loko

Škofja Loka, 20. novembra — Na tradicionalni sejem smučarske opreme se pripravljajo tudi v Škofji Loki. Smučarski klub Alpetour ga bo v športni dvorani na Podnu pravil konec prihodnjega tedna. V četrtek in petek bo odprt med 15. in 20. uro, v soboto in v nedeljo pa med 10. in 20. uro. Vstopnina za odrasle bo 200, za otroke pa 100 dinarjev.

J. K.

Planinsko slavje na Krvavcu

Krvavec, 19. novembra — Planinsko društvo Kranj, gorska reševalna služba in alpinistični odsek bodo jutri, v soboto, v domu planinskega društva na Krvavcu proslavili 40-letnico obstoja in delovanja v svobodni Jugoslaviji. Slavje se bo začelo ob enajstih dopoldne. Po kratkem nagovoru in kulturnem programu bo za dobro razpoloženje igral trio Triglav. Prevoz z žičnico na Krvavec bo od devetih do desetih brezplačen. Izpred hotela Creina v Kranju bo ob pol devetih odpeljal poseben avtobus.

C. Z.

XII. ZIMSKOŠPORTNI SEJEM

Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja vabi na XII. zimskošportni sejem na Gorenjskem sejmu

20. in 21. NOVEMBRA 1986 od 14. do 19. ure
22. in 23. od 9. do 19. ure

- prodaja rabljene športne opreme
- prodaja nove zimskošportne opreme
- turistične informacije
- prednakup smučarskih kart za Krvavec in Veliko planino
- srečelov SK Triglav

Tavčarjev dvorec zaščiten — Prihodnost našega turizma je visoka kakovost, so prepričani v Alpetouru v tozdu Gostinstvo v Kranju, ki je spomladti vzel k sebi »škoško kulturno sramoto«, razpadajoči Tavčarjev dvorec na Visokem. Nekako v petih letih se bo dvorec prelevil v turistično-gostinski objekt visoke A kategorije, v katerem bodo prostori za poslovna srečanja in elite pogostitve, razstavnišča, rekreacijo. Obnova in gradnja dvorca bo postopna, kot se bo postopno natekal denar zanjo. Izvedbeni projekt bo kmalu izdelan. Letos bodo dvorec z novo streho in fasado toliko zaščitili, da bodo preprečili nadaljnje razpadanje in še večjo škodo. Že prihodnje leto bodo predvidoma dvorec uredili, tako da se bo začel vloženi denar čim prej vrati. (H. J.) — Foto: F. Perdan

PO SLOVENIJI IN JUGOSLAVIJI

Slovenska SZDL o boljšem gospodarjenju

Nad inflacijo z mečem

Ljubljana, 19. novembra — Boljše gospodarjenje je predvsem spopad z inflacijo. Z njo se moramo spopasti z mečem, s prelomno ekonomsko politiko, sicer ne bomo uspeli, so dejali na republiški konferenci SZDL Slovenije.

Naš razvoj v prihodnjem letu je osrednja tema našega družbenopolitičnega življenja. O osnutkih republiške in zvezne resolucije za leto 1987 se je opredelilo predsedstvo SR Slovenije. Menilo je, da bomo nekatere letosne resolucijske cilje sicer dosegli, vendar s tem ne moremo biti zadovoljni. Še preveč imamo slabosti, najbolj boleča pa je visoka inflacija, ki »požira« tudi sicer redke dosežke gospodarstva. Slovensko predsedstvo meni, da je treba vztrajati pri programu gospodarske stabilizacije in da pri tem ne sme biti nikakršnih izmikanj, prav tako pa pri stališčih kongresov ZKJ in ZKS. Delo in ustvarjalnost morata priti do veljave. Gospodarstvo se mora programsko, tehnično, kadrovsko in finančno konsolidirati. Večjo pozornost moramo namenjati sanacijam, reševanju problemov gospodarstva na Kosovu, v Črni gori in Makedoniji pa moramo pametno ukrepati. V gospodarstvu naj imajo prednost tisti, ki lahko največ prispevajo k razvoju, temu primerno pa moramo dograjevati zakonodajo, tudi zunanjetrgovinsko, kjer mora biti manj administriranja in centralizma ter več svobode združenega dela. Temelji jugoslovanskega davčnega sistema morajo biti enotni, dogovoriti pa se moramo tudi o pravem sistemu financiranja federacije, kjer bo vidna odgovornost federacije in njene delov. Skupni programi razvoja morajo biti del ekonomike politike, prispeti pa morajo k uveljavljanju naših prednosti in povečevanju konveribilnega izvoza.

Temeljita in ostra razprava je bila tudi v republiški konferenci SZDL. Janez Stanovnik je med drugim dejal, da 100-odstotne inflacije ne moremo več obvladovati z instrumenti gospodarske politike, ampak moramo v spopad z mečem, s prelomno politiko, česar bi se lahko učili pri nekaterih južnoameriških državah. Pri nas je problem stroškovna inflacija, je dejal. Dušan Šinigaj je poudaril, da je načrtovana gospodarska politika tako ofenzivna, da se postavlja vprašanje njene realnosti. Ne glede na predpise moramo vztrajati pri izvozu, saj devize potrebujemo. Problem so stalni izgubarji in drugi problematični, kot sta rudnika v Idriji in Mežici, vprašljiv pa je tudi obstoj rudnika urana Žirovski vrh. Na dan pa so prihajali stari problemi našega gospodarjenja: nerealni pokazateli gospodarske uspešnosti, zaradi katerih pogosto nimamo čistih računov, po manjkljivo upoštevanje znanja, neposrečene naložbe v energetiko in ne več tako dobro ime naših izvoznikov. Vendar pa ima slovensko gospodarstvo sposobnosti, da te pomanjkljivosti preseže, seveda ob drugačnem delu in pogojih, kar pa vedno ni odvisno samo od njega.

J. Košnjek

Komunalni delavci prekinili delo

Kovinar si sam ne more pomagati

Jesenice, 20. novembra — Minuli ponедeljek so v temeljni organizacijski komunalne službe jeseniškega Kovinarja prekinili delo. Delavci slabo zaslužijo

V jeseniškem Kovinarju, temeljni organizacijski Komunalne službe, so bili delavci tako zelo nezadovoljni z osebnimi dohodki, da so minuli ponedeljek zjutraj prekinili delo.

Kovinar ima tri temeljne organizacije, največji problemi pa so stalno v temeljni organizacijski Komunalne službe. Delavci, ki opravljajo najbolj umazana dela, so namreč najslabše plačani. Ta mesec so dobili v plačilni kuverti od 50.000 do 60.000 dinarjev, in to klub stalnim obljubam, da bodo osebni dohodki nekoliko popravljeni.

Ko so se z nezadovoljnimi delavci sestali predstavniki jeseniškega izvršnega sveta, predsednik občinskega sindikalnega sveta in družbeni pravobranilec samoupravljanja, so ugotovili, da je delovna organizacija, razdeljena na tri temeljne organizacije, težko usklajevana dejavnosti treh razdeljnih temeljnih organizacij. Zato bo treba razmišljati o smotreni organiziranosti in povezanosti z drugimi komunalnimi in kovinarskimi organizacijami v občini ter komunalno skupnostjo.

Kovinar ima stalne finančne težave. Zatrjuje, da so cene za komunalne storitve neekonomske, razen tega pa so slabo opravljeni. Dohodek, ki ga ustvarjajo, jim ne daje nobene možnosti za modernizacijo ali površevanje izredno nizkih osebnih dohodkov nekvalificiranih ali kvalificiranih komunalnih delavcev. Kovinar si torej sam ne more več pomagati, zato je nujna vsestranska pomoč širše družbene skupnosti.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Drole pravi: »V Kovinarju so vedno iste slabosti in problemi, zato bo še naprej nujno so-delovanje te delovne organizacije z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Med drugim je v Kovinarju premalo strokovnih ljudi, saj aktivnosti, za katere smo se že pred časom dogovorili, ne potekajo tako, kot bi morale. Medsebojni odnosi se zapletajo tudi zato, ker zaposleni trdijo, da pravilnika o nagrajevanju sploh ne poznavajo. Prekinitev dela je pokazala, da v Kovinarju ne morejo drugače reševati nakopičenih težav. S takim nesamoupravnim načinom se občinski sindikalni svet nikakor ne more strinjati, zato se bomo o Kovinarju še temeljito pogovorili. Probleme moramo hitreje reševati.«

D. Sedej

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofje Loke in Tržič.

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, stavek Gorenjski tisk, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik izdajateljskega sveta: Boris Baydek

Gorenjski glas urejamo in pišemo:

Stefan Žargi (glavni urednik in direktor)

Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica)

Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji), Cvetko Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Lea Mencinger (kulturna), Darinka Sedej (Jesenice), Helena Jelovčan (Škofje Loka, kronika), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Dušan Humer (šport), Danica Dolenc (za dom in družino, Tržič), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan (fotografija).

Casopis je poltednik, izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, računovodstvo 28-463.

Veliki oglasi in naročnina 27-960.

Casopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Naročnina za II. polletje 1986 je 2.600 din.

Problematika solidarnosti v interesnih skupnostih

Kranjčani dajo preveč

Kranj, novembra — V Kranju sodijo, da bi morali že prihodnje leto spremeni merila za solidarnost v samoupravnih interesnih skupnostih, saj se ne strinjajo zgolj z zniževanjem zneskov solidarnosti.

O tem, da za solidarnost v samoupravnih interesnih skupnostih dajo preveč, govorijo Kranjčani že nekaj časa. Problematiko je pred kratkim obravnaval tudi občinski izvršni svet, ki sodi, da je treba spremeniti merila solidarnosti, ne pa zgolj znižati zneska. Nastajajo namreč nerazume razlike; po gospodarski razviti sorodne občine v Sloveniji plačujejo namreč povsem različne zrake.

Takšno oceno so podkrepili s problemi, ki se jim kopijo v družbenih dejavnostih: ukinjajo celodnevno osnovno šolo, vse več osnovnih šol ima

dvoizmenski pouk, krčijo osnovnošolski predmetnik, s prostorsko stisko se otepajo osnovne in srednje šole, v zdravstvu je opremljenost slabba, premalo otrok je vključenih v otroške vrtce itd.

Kranjska obveznost za republiško solidarnost za izobraževanje, otroško varstvo, zdravstvo in socialno storstvo znaša letos 453 milijonov dinarjev, kar predstavlja 3 odstotke združenih sredstev za skupno porabo. Lani pa je znašala 118,5 milijona dinarjev ali 2 odstotka združenih sredstev za skupno porabo. Tako so se stvarno obveznosti za solidarnost

Ali so društva prijateljev mladine potrebna?

Za otroke še premalo naredimo

Škočja Loka, 7. novembra — Društva prijateljev mladine — razen svetih izjem — v glavnem životarijo. Zato se sem in tja sliši tudi vprašanje, ali so sploh potrebna. Potrebna so vsekakor, trdi Tatjana Košak, do zdaj sekretarka letos ustanovljene loške zvezze društev prijateljev mladine, žal pa je njihovo delo samo toliko dobro, kolikor so delavniki aktivisti v njem.

Starši so prezaposleni. Otroci imajo navkljub številnim interesnim dejavnostim po pouki še dovolj časa, ko niso zaposleni ali so slabo, naročne zaposleni. In prav te vrzeli naj bi z vodenim aktivnostmi v krajih zapolnila društva prijateljev mladine. S športnimi igrami, z urami pravljic, risanjem, ročnimi deli, risankami, s čimerkoli koristnim in zabavnim, kar bi otroki odganjalo od dolgočasa, osamelosti, napadljivosti in drugih tegob našega časa.

Da tu lepo in prav, v praksi pa je običajno drugače. Društvo prijateljev mladine dela samo toliko, kolikor dela zagnan neplačan predsednik in peščica ljudi okrog njega, če jih je znal privabiti. Žal je tudi teh ljudi vse manj oziroma so večinoma eni in isti. V loški občini imajo tri društva: najstarejše je v Železnikih

deset let, v Škočji Liki je staro štiri leta, od lani ga imajo tudi v Poljanah. Delajo po svojih močeh in v okviru možnosti. Društva naj bi se namreč praviloma vzdrževala sama, v povezavi z delovnimi organizacijami. Prostor naj bi ne bil šolski, ki ga so otroci že ob določnega sita, ampak krajevni družbeni, zadružni, kulturni ali kateri drug dom, v stolnicah namenski prostor, ki pa je, žal, največkrat izkoriscen za vsakršne drugačne stvari. Društva prijateljev mladine naj bi torej delala kadrovsko, prostorsko in denarno povsem samostojno.

Občinska zveza društov pomaga predvsem s pobudami, privablja jih v večje akcije, kot so, na primer, noveletno praznovanje, aktivne zimske počitnice ali teden otroka, denarja jim ne more dati. Vsaj loška ne, ki je

za letos dobila poldružni milijon dinarjev od izobraževalne skupnosti. Skoraj toliko stane povprečna plača za štiri ure zaposlene sekretarjev medtem ko za znamke, papir, plastične komaj še kaj ostane.

Je torej čudno, če društva bolj manj životarijo? Še dobro, da se kaj naredi, bi lahko rekli. In se kaj naredi, kar naredi, jih nekateri raztirajo kot pohvalijo. Najboljji primer je boljši trg, ki ga je ob tem otroka pripravilo z veliko dobre in dela loško društvo, navsezadje pa je slišalo očitke, kaj vse da naredi.

Tudi dosedanja sekretarka zvezze društev prijateljev mladine Tatjana Košak ugotavlja, da v previčnem delovnem času, zatrpana v administracijo, ni bilo mogoče več napraviti za otroke in njihov pomen. Morda tudi zato, ker je ta delnost na Loškem še dokaj sveža, si še utira poti do denarja in stavcev, predvsem staršev kot aktorstov v društvenih, pa tudi do poklicnih organizacij, ki naj bi se vključile v razne aktivnosti.

H. Jelovčan

Tržiško gospodarstvo v devetih mesecih leta

Do konca leta obetajo boljše rezultate

Tržič, novembra — Kot ugotavlja tržiški izvršni svet, je tržiško gospodarstvo tudi ob devetmesečju pokazalo slabe rezultate: nizek je dohodek, vse nižja je akumulacija, prenizki so osebni dohodki.

Medtem ko imajo manjše delovne organizacije ob tretjem trimeseca dokaj ugodne rezultate, pa najbolj zbuljava skrb največji delovni organizacija v Tržiču, Peko ter Bombažna prednilnica in tkalnica.

Vzroke za slabe rezultate isče Peko v velikem izvozu po prenizkih dolarskih cenah in neustreznem tečaju dolarja. Obeta pa boljše rezultate do konca leta; jesen in začetek zime je namreč čas, ko tovarna največ proda na domačem trgu, pa tudi izvoz bo precejšen.

Težko pa je v PTK. Še vedno se trudijo z montažo novih strojev in uvažanjem nove proizvodnje: strojev ne postavljajo v nove prostore, kar bi

bilo neprimerno lažje in hitreje, temveč jih vgrajujejo v stare, med stare linije. Nekaj je kriv tudi bombaž slabših kvalitet in tudi slabša prodaja na domačem trgu. Trg je s tkaninami in posteljno konfekcijo zatrpan. V BPT niso ceni svojih artiklov povečali že od aprila. Zaradi nizkih osebnih dohodkov odhajajo tudi kadri. Vendar pa so v BPT prepričani, da bodo tudi zanje prišli boljši časi. Odlične nove tkanine za oblačila za prosti čas so že na novih strojih in obeta se dobra prodaja. Zmanjšali bodo medfazne naloge, uvedli so nadurno delo, začeli so z vrsto racionalizacij.

Tudi v primerjavi z Gorenjskim je

Republiški denar za omilitev posledic žleda

Pravica vendarle uslišana

Škočja Loka, 18. novembra — Loški izvršni svet je julija naslovil na odbor, ki odloča o republiškem solidarnostnem denaru za odpravljanje posledic elementarnih nesreč, odločen protest, ker lanski novembrski žled po mnenju odbora ni bil »prava« nesreča, zaradi katere bi bila občina upravičena do republike pomoči.

Argument takratne odločitve odbora, češ da so solidarnostna sredstva namenjena le za odpravo tiste škode, zaradi katere je ogrožena varnost ljudi, je zvit iz trte, posebno ker odbor rešuje »živiljenjske vloge tudi po dve leti, je julija poudaril loški izvršni svet. In vprašal: kdo bo prevzel odgovornost, če bo zaradi začasnega električnega kabla koga ubilo?

Izvršni svet je tudi odločno nasprotoval zavrnitvi odbora, češ da novi dogovor o delitvi republiškega solidarnostnega denarja upošteva le škodo zaradi poplav in potresov. Dogovor še ni sprejet, je dejal izvršni svet, in nametel par primerov, ko so nekatere občine že dobivale pomoč prav za odpravo škode zaradi žleda. Žled je novembra lani v loški občini povzročil za dobro milijardo dinarjev škode v gospodarstvu, kmetijstvu, na električnih in poštnih vodih.

Znesek predstavlja 5,63 odstotka družbenega prvoizvoda občine. Zato so Ločani tudi vztrajali pri svoji pravici, ki jim jo dajeta stari dogovor in ustaljena praksa.

Pritožba je očitno zaledila, saj bo loška občina vendarle dobila nekaj denarja, kar obeta tudi do novega leta.

D. Dolen

bodo čez resolucijske okvire, ugotavljajo člani izvršnega sveta, drugega ne kaže. Pritiski so se osebne dohodek so hudi, plača ne bodo povečane, bodo del v najnižjimi, posebno v BTK, na ogroženi.

210 metrov v Karavankah

Hrušica, 20. novembra — Slovenijaceste Tehnika, ki ob 210 metrih delajo noč in dan,

Jeklarna mora poskusno obratovati februarja

Dve milijardi na mesec za jeklarno

Jesenice, 18. novembra — Dela pri gradnji jeklarne na Jesenicah ne kasnijo — Jeklarna je vredna 69 milijard dinarjev — Črna metalurgija v Jugoslaviji nima dolgoročne razvojne zaslove

Pred dvema letoma je bilo za začetek gradnje jeklarne ne Jesenicah odločjujoče prepričanje, da za prihodnost jeseniškega in slovenskega železarstva ni druge možnosti kot ta naložba. Jeklo slabša kvalitete so kalili in ga še kalijo z velikimi energetskimi in transportnimi stroški. Razen tega jesenike Železarna oskrbuje kar 60 odstotkov slovenske predelovalne industrije, ki se deloma že modernizira in išče kvalitetnejšo pločevino, kakršne zastrela jeseniška plavža nista zmožna dajti.

Rjes je, da se v svetu proizvodnja jekla zmanjšuje, a se svetovna jeklarna nikoli doslej ni tako zelo moderniziralo in zato lahko prihaja na tržišče z nizkimi cenami. Žal pa jugoslovanskega pomena jeklarne ni mogoče točno opredeliti, ker črna metalurgija v Jugoslaviji sploh nima razvojne zaslove.

Jeseniške jeklarna ima več tehnoloških in proizvodnih prednosti: za enako blagovno proizvodnjo 368.000 ton jekla na leto (ob nabavi 50.000 ton tujega vložka) bo potreben 55.000 ton manj lastnega jekla; poraba energije za proizvodnjo surovega jekla se bo zmanjšala za polovico; izboljšal se bo kvalitetni assortiment jekel za okoli 43 odstotkov v korist visokovrednih plemenitih jekel, tako elektropločevin, nerjavnih jekel in visokotrdnostnih jekel. Transportni stroški se bodo zmanjšali za okoli 500.000 ton na leto, za 132.000 ton na leto pa bodo zmanjšali porabo kuričnega olja. Sprememba tehnologije pomeni zmanjšanje onesnaževanja okolja in v talinicah manjše število zaposlenih za 292 delavcev.

● Dušan Šinigoj, predsednik republikega izvršnega sveta:

»Odlodčitev za gradnjo nove jeklарne na Jesenicah je bila smotrna. Končno se bomo moralni v Jugoslaviji resno pogovoriti o razvojnih zasnovah črne metalurgije in najti skupne rešitve in razvojne naloge. Zelo pomembno je, da gradnja jeklarna poteka brez zastojev — še naprej mora prevladovati stroškovni motiv, v 30 mesecih jeklarna mora poskusno obratovati. Če dobaviteli ali izvajalci ne uresničujejo rokov, se moramo z njimi resno pogovoriti. Tudi tu so tržni odnosi ali pa jih ni.«

Gradnja jeklarni ni lahka, problemi so na vsakem koraku. Kaj pomeni samo da kasnive gradbenih ali monterinskih del, zgovorno pove podatek, da je mesečni strošek gradnje kar 2 milijardi dinarjev. Slovenski železarji so lastna sredstva že popolnoma izčrpali. 7-odstotna mesečna inflacija gradnjo izjemno draži, prav tako pa tudi visoke

● France Popit, predsednik predstavnika republikega skupštine:

»Z gradnjo jeklarni se predvideva reorganizacija Železarne, ukinjajo se tudi štiri proizvodni agregati. V Železarni bo zato treba natančno preučiti možnosti za zaposlitve in preraždelitve delavcev ter poskrbeti za smotreno zaposlovanje.«

obresti kratkoročnih kreditov (najeli so jih za 1.000 starih milijard plačati pa morajo 13 novih milijard intekalarnih obresti). Zato pričakujejo še nadaljnjo družbeno pomoč in podporo. Čeprav so kupci jekla že deli 70 odstotkov predvidenih sovlagateljskih sredstev, bi jih morali takoj prispevati še ostalih 30 odstotkov. Železarna se na vso moč trudi, da kasnive jeklarni ne bi še bolj podražila. Prevladuje stroškovni motiv, navsezadnje pa tudi ugled. Če bo

● Dr. Janez Stanovnik, član predsedstva republikega skupštine:

»Če čeplje kupim, izložbe pač ne gledam... To je dejstvo in izvir vsej slovenski industriji. Včasih gojimo prav romantičen odnos do svetovnih tržnih razmerij, tedaj, ko hočemo v korak s svetovnimi namerami. Kakšen strahoten prepad je med našimi stroški in svetovnimi cenami. Računalniško vodenja proizvodnja, na primer, v tujini ne dopušča nobenih zalog, ki so naš velik problem. Več poudarka bi morali dati prekvalifikaciji delavcev in več podpore znanstvenim delavcem.«

jesenika jeklarna res začela poskusno obratovati po načrtovanih 30 mesecih gradnje, bo eden redkih jugoslovenskih objektov, ki bo zanikal vsejugoslovensko prakso, če da pri nas vse gradimo počasi in zato draga.

Jeklarna daje priznanje domači strojogradnji, saj je prvi jugoslovenski projekt s toliko domače opreme: vsa oprema je vredna okoli 270 milijonov nemških mark, od tega je le za 65 milijonov nemških mark tujje opreme. Res je, da pri dobavi in montaži ni šlo brez zatikanj in zamud, vendar so železarji vztrajali, da gre tudi pri domačih dobaviteljih in izvajalcih za tržne odnose. Pogode so morale obe strani do sledno spoštovati.

Decembra bodo v jeklarni, zdaj vredno že 69 milijard dinarjev, montirali elektropeč, februarja pa bi že morali oditi prvi »sarži«. Jeklo bodo tolili in obdelovali torej že v začetku prihodnjega leta — znatno kvalitetnejše jeklo, po ceni, ki bo morala biti sprejemljiva za naše predelovalce in konkurenčna na svetovnem tržišču.

D. Sedej

Gradnja jeklarni ni lahka, problemi so na vsakem koraku. Kaj pomeni samo da kasnive gradbenih ali monterinskih del, zgovorno pove podatek, da je mesečni strošek gradnje kar 2 milijardi dinarjev. Slovenski železarji so lastna sredstva že popolnoma izčrpali. 7-odstotna mesečna inflacija gradnjo izjemno draži, prav tako pa tudi visoke

talni stroj na Krvavcu, vlagali so v obrat za obnovo avtoplaščev na Laborah. Tudi v prihodnje, predvsem na področju gostinstva, imajo v programu nekatera nova vlaganja. V Simonovem zalivu naj bi že prihodnje leto začeli graditi objekt s 300 novimi posteljami, v programu je dograditev hotela Jezerca v Bohinju s potrebnou infrastrukturom, dograditev hotela Creina oziroma gradnja hotela v Kranju in rekonstrukcija hotela Triglav v Bohinju. Gostinstva se namerava lotiti tudi DO RTC Krvavec.

V delovni organizaciji Promet pa na-

logu podrejajo predvsem kvaliteti, pri

čemer ugotavljajo, da je tako v panogi

kot pri vrednotenju v tej dejavnosti še

precej narobe. Nova organiziranost naj

bi marsikaj spremena znotraj delo-

vne organizacije. Vodja delovne orga-

nizacije Promet Matevž Oman pa je tako

ilustriral stanje: »Če bi Alpetour

dobil ves tisti denar, ki ga dajejo delo-

vne organizacije za prevoz delavcev na

delo, bi tudi mi lahko organizirali kva-

litetne prevoze s sodobnimi avtobusi.«

A. Žalar

koliko zmanjšal na račun proizvodnje po naročilu; za znanega kupca bodo delali v obliku drobnih servisnih storitev (hišni inženiring) in opremljanja raznih objektov (turistični inženiring).

Materialna preusmeritev bo šla v upo-

rabu novih osnovnih, površinskih in

konstrukcijskih materialov, ki se v tu-

jini že uveljavljajo. Ob zahtevnejših

pohištvenih programih bodo bolj razvili

proizvodnjo lesnih strojev za razrez,

namenili jih bodo domačemu in vzhod-

nemu trgu. Navsezadnje govorijo tudi o gostinski in turistični ponudbi za Selško dolino, ki je nihče drug ne prevzame.

Izvoz pa začrtali na 25 odstotkih,

pri čemer bodo iskali neposredne poti

do kupcev in se skušali vključevati kot

družabniki v podjetja v tujini. Njihovi izdelki naj bi bili v višjem cenovnem

razredu.

Ob obilici dokaj raznolikih progra-

mov, ki jih Alpesovi vidijo kot dolgo-

ročno možnost za izhod iz težav, jim je

izvršni svet priporočil, naj le bolje ob-

delajo področje trženja in opredelijo

vrstni red uresničevanja nalog.

H. Jelovčan

Dve plati našega izvoza

Gospodarstvo trdi eno, vlada drugo

Škofja Loka, 19. novembra — Očitno bo morala šele praksa pokazati, kdo ima prav: ali gospodarstvo, ki trdi, da je naredil sedanji devizni sistem več škode kot koristi, ali vlada, ki zagovarja, da v sistemu večjih sprememb sploh ni treba.

Člani izvršilnega odbora Temeljne banke Gorenjske so se v sredo na seji in Gorenjski predstavnici v Škofji Liki nasmehnili ob ugotovitvi zvezne vlade, da se je letošnja zunanjetrgovinska zakonodaja izkazala kot dobra in zato posebno velike spremembe niso potrebne in da nasploh letos v Jugoslaviji se kar dobro vozimo. Najprej so se vprašali, ali mogoče v Beogradu tako mislijo samo zaradi nekoliko povečane letošnje rasti proizvodnje, kar je ena redkih svetih izjem letošnjega jugoslovanskega gospodarjenja, ali pa imajo za to tehtnejše razloge, za katere pa gospodarstvo ne ve. Če sklepamo na osnovi tega, je potem v sistemu vse redu, v gospodarsku vse narobe, kar pa zanesljivo ne bo držalo. Če bi bili ugovori zoper sedanji sistem samo posamezni, bi človek že se verjel, ker pa so ugovori precej številni, mora biti res nekaj narobe tudi v sistemu. Izvršilni odbor banke je menil, da je treba zahlevami po spremembah sedanje devizne zakonodaje nadaljevati in ne odnehati, da jih je treba izpostavljati v razpravah o resolucijah za prihodnje leto in izkušnjami iz prakse oborožiti tudi delegate v zborih zvezne skupščine.

Da je letošnja proizvodnja v večini primerov potekala brez večjih zastojev, je tudi posledica povečanega nakupa surovin in drugega blaga na tujem koncu lanskoga leta. Te zaloge počasi pohajajo, problemi pri plačevanju v tujino pa so najmanj takšni, kot so bili na sredini leta, po nekaterih ocenah pa so se hujši. Banka sicer gasi s plačevanjem nalogov v tujini, vendar je neplačanih računov vedno več in v gorenjski banki že dosega 21 milijonov dolarjev. Nekaj računov bodo v kratkem plačali, vendar stare nadomescajo novi. Tečejo tudi kratkoročne premostitvene kreditne linije, vendar so le-te precejšnje breme za organizacijo, ki ga najame. Razen tega ima Gorenjska še to nesrečo, da je neplačanih računov veliko, da gre večinoma za manjše vsote, ki pa jih je logoč pokriti le z gotovino in ničimer drugim, na primer blagovnimi posojili. Upnike odklanjam z obljubami, da jih bomo plačali in jih prepričujemo, naj vendar malo še potripijo, od njih pa, obratno, zahtevamo, da nam plačajo v 80 dneh. Maršikoga je že minilo potrpljenje in smisel za razumevanje naših težav. Je za gospodarstvo in tudi banke pa je še večja ob primerih, da nekateri teh težav sploh nimajo, da lahko redno plačujejo v tujino in da je v nekaterih primerih v igri tudi subjektivizem.

Če ne bomo prihodnje leto vsaj malo bolj odprtih ušes za zahteve gospodarstva, potem bomo v letu 1987 zelo težko uresničili obetavne gospodarske napovedi.

J. Košnjek

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

90 let elektrifikacije Kočevja

Slovenci nismo tako tehnično zaostal narod kot radi prikazujamo; ali vsaj nismo bili. Thomas Edison je v daljni Ameriki, ko še ni bilo letal in televizije, leta 1879 izumil žarnico. Le štiri leta kasneje jih je v Mariboru že svetilo 36, leto dni kasneje pa se v Škofji Liki 40. 19. novembra 1896, torej pred 90 leti, je bilo slovesno tudi v Kočevju, kjer so odprli električno centralo. Električno omrežje je bilo dolgo 4 kilometre, električna razsvetljava pa je imela 70 žarnic po 16 sveč moči. Skratka, Kočevje je bilo eno prvih mest v Evropi, ki je imelo javno električno razsvetljavo. Ta jubilej bodo danes v Kočevju proslavili s slavnostno sejo delavskega sveta Elektro Ljubljana; slavnostni govornik bo predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik.

Nova oprema za tiskarne časopisov in revij

Vse tri najpomembnejše časopisne hiše v Sloveniji — Delo, Večer in Pravica-Dnevnik — so deloma že lani, letos, zlasti pa bodo še v prihodnjih letih kupovale tujo opremo, predvsem fotostavni sistem in offset časopisno ter revijalno rotacijo. Gre za precejšnjo vrednost, skupaj okrog 58 milijonov zahodnovenških mark. Največja postavka je časopisna rotacija za Delo, 14,5 milijona DM v letu 1987. Lani pa je ta hiša že uvožila fotostavni sistem, vreden 22 milijonov avstrijskih šilingov. Predvideni so še drugi deli opreme, od pomožne grafične, telefota pa do opreme za ekspedit in transportni sistem, vse skupaj v vrednosti nekaj milijonov DM. S carinskimi in drugimi stroški gre v celoti za 18 milijard dinarjev, preračunano po tečaju 23. septembra letos.

Tehnološka posodobitev Ikosa — Danes ob 11. uri bodo v kranjskem Ikosu odprli novo proizvodno halo, ki ima 2.900 površinskih metrov prostora. V njej bodo najsočobnejši elektronsko krmiljeni stroji CNC, tako imenovani obdelovalni centri. Gradnja poslopja je stala 400 milijonov dinarjev, stroji pa 1 milijard dinarjev. Gre za temeljito tehnološko posodobitev Ikosa, ki izdeluje stroje za čevljarsko industrijo, že nekaj časa pa sodi med najuspešnejše kranjske tovarne. Naložbo so izpeljali z lastnimi sredstvi, brez bančnih kreditov, le nekaj denarja so združili njihovi poslovni partnerji. Foto: F. Perdan

NOVOSTI

Vstavljanje elementov v tiskano vezje

Orodjarni Iskrine tovarne Kibernetike v Kranju je inovator Borut Ahačič sodelovanjem skupine Lakos iz strojne fakultete v Ljubljani razvil polavtomatski stroj za vstavljanje aksialnih elementov s ploščo tiskanega vezja. Za razvoj naprave je bila pobudnica temeljna organizacija Avtomatske telefonske centrale. Numerično krmiljeni stroj je originalna rešitev Boruta Ahačiča in je prvi te vrste pri nas. Odlikuje ga visoka tehnološka zahtevnost. Izdelovalci takšnih avtomatov so le priznane tuje firme, zato so Ahačičeve rešitve tudi bolj pom

KRATKE PO GORENJSKEM

Popravilo poškodb zaradi visokih vod – Hudourniki, potoki in tudi nekatere reke na Gorenjskem so v letošnjih avgustovskih deževnih dneh precej narasle in marsikje naredile precej škode. Ocenjena je bila na 70 milijonov dinarjev. Takoj po oceni je bil izdelan tudi vrstni red popravil, del pa sta se lotila Vodnogospodarsko podjetje Kranj na nižinskih vodotokih in Podjetje za urejanje hudournikov v višjih predelih. Zaradi tega se je delno zmanjšal tudi redni program vzdrževalnih del gorenjskih voda. Najnujnejša popravila sedaj delavci VGP Kranj in Puha iz Ljubljane v glavnem končujejo. Ta teden so popravili in uredili obrežja tudi na potoku Belca v kranjski občini (na sliki). — A. Ž.

Samoprispevki v Gorjah

Gorje — V krajevni skupnosti Gorje v radovališki občini je bil v nedeljo, 16. novembra, referendum, na katerem so se prebivalci odločali o samoprispevku. Za uvedbo samoprispevka je glasovalo 56,9 odstotka vpisanih volilcev na območju krajevne skupnosti. Z zbranim denarjem od samoprispevka bodo v vseh v krajevni skupnosti asfaltirali ceste oziroma urejali ceste in javno razsvetljavo. Zbrani denar pa bodo namenili tudi za razvoj telefonije na tem območju.

Dogovor o turistični reklami in propagandi

Smlednik — Konec septembra letos je Turistično olješevalno društvo Smlednik pripravilo problemsko konferenco. Govorili so o nadaljnjem razvoju turizma v krajevni skupnosti in na širšem območju tega dela kranjske in občine Ljubljana-Siška. Tako so se tudi dogovorili za tesnejše sodelovanje gostinskih in turističnih delavcev na tem območju. Včeraj, 20. novembra, so se v pensionu Kanu v Valburgi sestali gostinski delavci in predstavniki turističnih društev. Dogovorili so se za skupno turistično propagando in reklamo za prihodnjo turistično sezono.

A. Ž.

Praznična prireditev v Retečah

Reteče — Kulturno-umetniško društvo Janko Krmelj iz Reteča bo v nedeljo, 23. novembra, ob 16. uri v kulturnem domu v Retečah pripravilo prireditev v počastitev dneva republike. V bogatem kulturnem programu bodo nastopili plesalci, instrumentalisti in tamburaši. Ob spremljavi tamburašev iz Reteča se bo predstavila folklorna skupina tovarne Sava iz Kranja, ki bo zaplesala reziske, belokranjske, bunjevačke, baranjske, šumadijske in gorenjske plese. Razen tega se bodo posebej predstavili tudi domači tamburaši pod vodstvom Janeza Krmelja. Tamburaši bodo že jutri, v soboto, nastopili tudi na sedmi republiški tamburaški reviji v Črnomlju.

F. R.

Pripravljava se za nastope

Kranj — Člani pevskega zbora Društva upokojencev Kranj v teh dneh redno vadijo in se pripravljajo za nastope po Gorenjskem. 10. decembra bodo imeli koncert tudi v Domu oskrbovancev Albina Drolca v Preddvoru.

I. P.

Planinske pesmi na kaseti — Skoraj dvajset let je že kvintet bratov Zupan iz Tržiča pravi kulturni ambasador

in povezovalec različnih okolij na prireditvah v Tržiču in drugje. Minuli petek, 14. novembra, so v dvorani tržiškega kina na koncertu predstavili pravkar posneto kaseto planinskih pesmi. Ob projekciji diapozitivov iz planinskega sveta so nastopili tudi duo kitar Bitežnik – Ogris in plesalke skupine Lena. Za do sedaj bogato in ustvarjalno delo je kvintet bratov Zupan prejel že vrsto priznanj. Imajo tudi zlato plaketo po;bratenega francoskega mesta Ste Marie aux Mines. Prijeli so bronaste in srebrne Gallusove značke, kvintet in Daniel Zupan pa tudi Kurnikovo plaketo. — D. P.

PISALI STE NAM

Obljube pač ne grejejo

Andreja Zrinec živi v 64 kvadratnih metrov velikem stanovanju na Grajski cesti 46 na Bledu. Poklicala nas je, ker je pred vrat zime, v stanovanju pa hladno, naveličala se je obljub...

— Zdaj živim pri starših, ker je v stanovanju že prehladno. Junija letos sem začela preurejati stanovanje v objektu, v katerem je še sedem stanovanj oziroma strank. Obnovila sem tlake v kuhinji in hodniku, okna, okenske police in vrata. Že med preurejanjem sem ugotovila, da je dimna tuljava v hiši zamašena in zato ne bom mogla ogrevati stanovanja oziroma kuhinje s trajnožarečo pečjo. Zato sem že takrat na podlagi pismenega potrdila Dimnikarskega podjetja, da tem obvestila samoupravno stanovanjsko skupnost oziroma pooblaščeno organizacijo. Tovariš Ravnik iz "stanovanjske" mi je zagotovil, da se bo o tem pogovoril z Obrtnim podjetjem Bled, ki je menda lastnik stavbe, samoupravna stanovanjska skupnost oziroma pooblaščena organizacija pa upravlja objekta. Vem, da je bil razgovor z Obrtnim podjetjem opravljen, saj je Peter Vidic iz podjetja zagotovil, da bodo problem rešili. Že najmanj dva do tri meseca je od tega, vendar kljub prošnjam in opozorilom ni nikogar, da bi se lotil.

la. Redno prihajajo te racuni za plačilo stanarine, ker pa je stanovanje mrzlo, ne morem biti v njem...*

Verjamemo, saj se z obljudbami pač ne da greti.

A. Ž.

Stanovanjska hiša na Grajski cesti 46 na Bledu. V pritličju (na sliki) je od poletja naprej Andreja Zrinec obnovila stanovanje. Zdaj pa bodo že kmalu minili trije meseci, odkar čaka, da bodo odgovorni nekaj ukrenili (ne le obljudbili) glede ogrevanja...

Krajani krajevne skupnosti Kovor pri Tržiču

Kanalizacija naj gre po jarku

Kovor, novembra — Toliko perečih problemov hkrati krajani Kovorja menda niso imeli še nikoli. Gre za telefonske priključke, za kmetijsko obdelovalno zemljo na Loki, ki jo bo zazidala tržiška industrija, in za kanalizacijo, ki jo hočejo krajani speljati po jarku, strokovnjaki pa po njegovem robu.

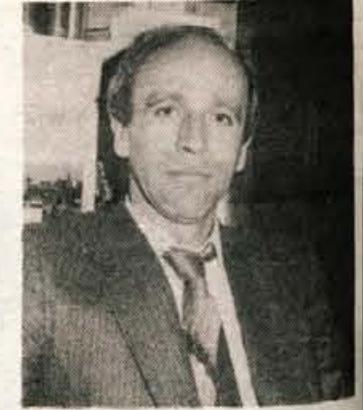
Tudi nekaj drugih zgočih problemov je še v kraju, kot uničena cešta iz Kovorja proti Hudemu, ki so jo krajani Hudega sami uredili in asfaltirali, zdaj pa vozijo po njej težki kamioni na gradbišče na Stagnah, težak tovorni promet, ki jo z Jesenic, ker je podvoz v Zvirčah prenike, ubira kar skozi Kovor, in še kaj.

»Za večino krajanov je najbolj aktualen telefon,« pripoveduje predsednik sveta krajevne skupnosti Janez Bertoncelj. »Pošta nas gre do vleče. Vsi telefoni bi morali biti priključeni že do konca lanskega leta, a jih je od 126 naročnikov priključenih 51, 30 jih prav zdaj priključujejo, druge pa bodo, upam, v naslednjih mesecih. Najhuje je to, da priključki kapljajo, svet krajevne skupnosti pa mora odločati, kdo ga je najbolj potreben. Težko je najti res najbolj upravičene. Do

zdaj so telefon dobili vsi krajevni funkcionarji, ker ga pač potrebujejo zaradi organizacijskega dela, obrtniki in vsi kmetje.«

Zaradi industrijske cone so najbolj prizadeti kmetje; sedem jih je. Že nekaj let v Kovorju ni sestanka, na katerem bi se kmetje ne bojevali za svojo zemljo. Nekaj je sicer bodo morali žrtvovati, pravijo odgovorni v krajevni skupnosti. Če bodo prizadeti kmetje dobili nadomestno zemljo bliža, na območju Kovorja in Zvirč, bo šlo lažje, sicer bo pa zelo hudo. K sreči se v industrijski cone ne obeta industrija, ki bi onesnaževala okolje. Peko bo imel montaže in šivalnice, za energijo pa bo uporabljen izključno plin.

Najbolj vroče pa je v Kovorju zaradi kanalizacije. Že od nekdaj gre do vse odpake izkovarskih hiš v jarek, ki se vleče skozi vso vas, in

pod avtocesto proti Tržiški Bistrici. Kljub temu da imajo hiše večprekativne greznice, poleti iz jarka smrdi. Že dolgo let se dogovarjajo, da bi v njem speljali kanalizacijo, ki bi zajela prav vse hiše. Ko se je začela gradnja na Stegnah, so Kovorjani postavili kanalizacijo kot pogoj. Strokovnjaki pa so predlagali, da bi kanalizacijo speljali po robu jarka, sprva po desnem, pri Kragljiju pa bi prešla na levo stran in šla pod podvozom na Loko. Pri tem bi bile nove hiše na Stagnah zajete stodostotno, v starem Kovorju le del, za drugi del pa bi morali uporabiti sistem črpalk.

»V svetu krajevne skupnosti se vsi zavzemamo za to, da bi kanalizacijo speljali po jarku,« pravi predsednik sveta Janez Bertoncelj. »In ni Kovorjana, ki bi bil za novo variante. Starem Kovorju je treba dati prednost. Prebivalci spodbujajo dela Kovorja pozirajo zdaj že četrти smrad. Kakor so se v vasi v etapah dograjevale hiše, tako je iz jarka bolj smrdelo. Če bi šla kanalizacija po jarku, bi zajela vasi. Kovor, vas pa bi, ko bi bil jarek s kanalizacijo zasut, pridobil ogromne površine, ki bi jih lahko namenila družabnemu življenju kraja — nogometnemu igrišču, tečnikim in otroškim igriščem. Goveore, da bo kanalizacija speljana po jarku, dražja. Naj bo dražja, a naj zajame vse in resi celoten problem kanalizacije v vasi. Narobe bi bilo, če bomo na koncu ugotovljali, da nas je kanalizacija po robu jarka stala ravno toliko, problem bi bil le polovično rešen, nezadovoljstvo v vasi pa bi ostalo.«

D. Dolenc

Mizár, ki misli in ustvarja po svoje

Obešalniki in stojala za rože

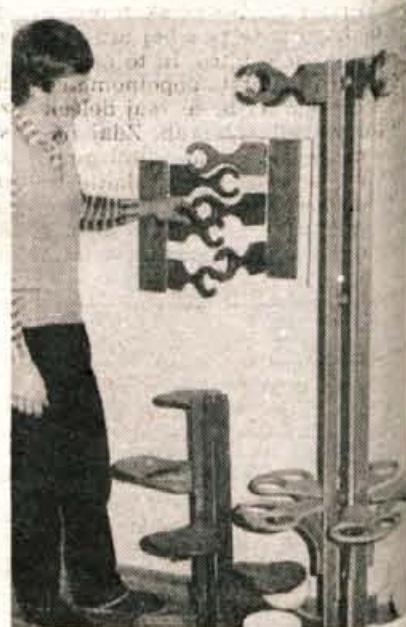
Zasip — Že kot otrok je Kunšičev Jože iz Zasipa rad rezjal les. Marsikščno svojo zamisel je uveljavil tudi v mizarski delavnici v Elanu, kjer je delal do nedavnega. Zdaj pa je začel na svoje. Na sejmu obrti v Celju so njegovi stenski obešalniki zbudili veliko pozornost.

Občudujem ljudi, ki so ustvarjalni, ki znajo narediti kaj čisto posebnega. Če pogledaš hišo Kunšičevega Jožeta iz Polja pri Zasipu, sprva misliš, da živi v njej najmanj arhitekt. Čisto nekaj posebnega so zunanje betonske stenice ob robu vrta, hkrati so ograjica in korita za rože; nenavadna je balkonska ograja, svojstven je steber, ki nosi podaljšek strehe nad vhodom, široko korito za rože pod njim, ploščice na terasi, nekaj posebnega so tudi hrastove stopnice, ki vodijo v prvo nadstropje, in kdove kaj še vse. Sam se je vsega domisil, sam zrisal, izdelal modele, sam vse naredil. Še posebej je ponosen na stopnice. Tako oblikovanih ne vidiš nikjer; v njih ni nobenega žebbla, nobenega vijaka, vse drži skupaj les sam.

Brtolov Jože se je za mizarja izču pri mojstru Staretu na Rečici. Učil se je še po starem, in je imel ves čas ob

sebi mojstra, ki se je loteval vseh močnih naročil. Potem je svoje znanje deset let uporabil v Elanu. Tudi na jahtah je montiral pohištvo za najzahtevnnejše naročnike. Dolgo let je razmišljal, da bi začel na svoje. Če si sam svoj mojster, lažje uveljavlja svoje znamenje, pravi. Pol leta ima popoldansko (malo) obrt in na celjskem sejmu obrti se je predstavil s stenskimi obešalniki, lepo oblikovanim, kot nalač za majhna stanovanja, za ozke predstobe po blokih, kjer prostora ni nikoli dovolj. Njegov obešalnik se licno zloži na steno, odpiraš ga po želji in potrebi. Zložen je pravi okras na steni. Obiskovalci sejma so se zanj precej zanimali.

Zdaj ima doma spet nekaj novosti. Garderobna stojala za pisarne, šole in vrtec ter stojala za rože. Slednjih se bodo najbolj razveselite gospodinje. Poličke za rože se kot v spiralni dvigajo ob trdnem stojalu. Vsaka roža bo imela dovolj prostora za rast, vsaka bo dobila dovolj svetlobe in, kar je najpomemb-

nejše, stojalo bo v sobi zavzelo malo prostora.

D. Dolenc

Mandarine zore na Cegelnici

Cegelnica pri Naklem, novembra — Letošnjo pomlad je Albina Troha s Cegelnico kupila v Zagrebu enoletno sadiko mandarine vrste Satsuma wase, ki jih goje v kmetijskem kombinatu Neretva v Opuzenu. In komaj se je dobro ogrela na Gorenjskem — že čez tri tedne — je pokazala popke. Vse poletje je bila zunaj, na terasi. Noči prehudega sonca, bolj polsenco si želi, in veliko vlage. Zemlja je bila navadna, kot za rože. 20 cvetov je naredilo drobencen dresesce, le eden je odpadel, sedež pa so zoreli in zdajle so lepo porumenili. 19. sadežev, kilogram mandarin. Še naše fotografiranje so počakali, potem so jih obrali. Mandarine sploh niso bile kisle, kot bi pričakovali za gorenjsko južno sadje, nasprotno, zelo okusne so bile.

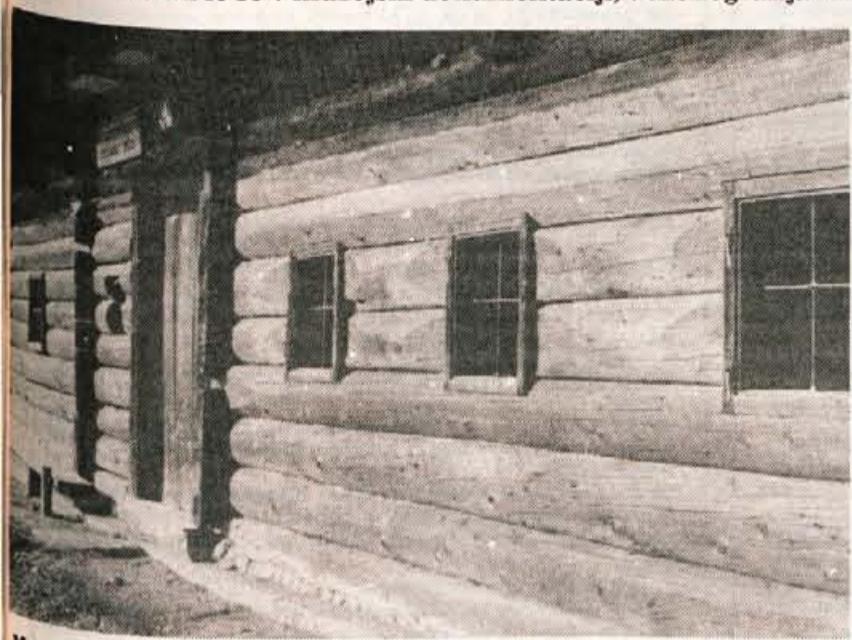
Ali je prava sorta ali pa je imela Albina Troha le posebno srečo pri mladihki. Drugi na mandarinah leta in leta čakajo na cvet in sadež, pa ga dočakajo kdaj ali pa nikoli. Kaže, da mora imeti pri rožah tudi srečo.

D. Dolenc

Kulturna dediščina propada

ZMALIČENO LICE POKRAJINE

Kranj — Gorenjsko smo prepredli s cestami, železnicami, daljnovidom, pozidali s tovarnimi in novimi predmestji in mestni. Davek razvoju pa je hujši zato, ker v novem ne znamo vsaj malo ohranjati od nekdaj tipičnega za gorenjske hiše in urejena naselja. Bomo nekdaj gorenjsko pokrajinu nekoč iskali le še v muzejski dokumentaciji, v monografijah in muzejih na prostem?

Muzej na prostem — Zamirajoča tipika gorenjske hiše se bo zanamcem ohranja la še v muzejih na prostem. Na sliki: sitarska hiša v Stražišču pri Kranju. — Foto: F. Perdan

Kdo še ni doživel, da ga je lepoto slovenske pokrajine povsem prevzel! Pa ne le narava, tudi vse, kar je človek ustvaril z rokami: hiše, gospodarska poslopja, kozolci, znamenja ob cestah, vse je skladno, stavlja se v kulturno pokrajinu. Pa je Gorenjska še tak? Takšne nedotaknjene koščke bi moral že kar poiskati. No, ki se vraša v staro, le deloma predstavlja novo kvaliteto, vse pre-pogosto pa na brezobziren način uveljavlja brezdušen, le goli uporabnosti namenjen tip gradnje. Umetnostnemu zgodovinarjem in drugim strokovnjakom nekateri očitajo, da so romantiki, da bi radi zadržali pokrajino, kakršna je bila pred sto in več leti. Ali je to res? Gorenjski muzej v Kranju pripravlja za decembra razstavo Gorenjski kraji in ljudje nekoč, pokazala naj bi nekatere našibinske oblike, ki zdaj zlagoma, a zanesljivo izginjajo.

„Razumljivo, da novo prerašča staro. Vendar na Gorenjskem etnografska dediščina, še posebej arhitektura, izginja zelo hitro. In to na način, ko stara kvaliteta popolnoma izginja, namesto da bi se vsaj delček ohranjal v novih oblikah. Zdaj nastajajo po gorenjski pokrajini mnogočetni arhitekturni škatle, ki jih ni kaj dosti mar značilnosti slovenske ali vsaj gorenjske hiše s strešnim naklonom, tipičnim za alpsko pokrajino, da ne govorim o oknih in vrati. Ponekje les še uporabljam za dodatek, kamen pa že zelo malo; še bolj v oči vpijoča je višina stavb. Lesene kozolce so nadomestili betonski, lesene ograje že v višinskem, kaj šele v ravninskem svetu zamenjujejo žičnate in betonske.“

Pokrajino smo uspeli tako grdo spremeniti, da izgublja nekdaj skladnost. Ali so še možnosti za kaj drugega?

„Dosedaj smo izgubili vsaj tri četrtine tipične arhitekturne dediščine, izginjanje starega brez sledu pa se še nadaljuje in tudi vzroki so znani: ljudje potrebujejo stanovanja, prostora je malo, štedijo pri gradnji, poenostavljajo ali pa popravljajo staro po neustremnem, največkrat kar sosedovem zgledu. Prav bi bilo, če bi građiteljem ponudili projekt tipične gorenjske hiše, prilagojen ravninskeemu ali višinskemu delu pokrajine. Moderna hiša, prilagojena alpskemu okolju, prav tako lahko ohranja sestavine nekdaj vrednot, ne da bi pri tem očitno posnemala staro. V nekaterih alpskih deželah se tega zavedajo, saj je od privlačnosti in skladnosti naselja odvisna tudi turistična zanimivost kraja. Pri nas je le malo takih primerov; morda je takšno Selo pri Bledu, ki zaradi kmečkega turizma bolj ohranja skladen videz. Tudi blokovna gradnja se lah-

ko bolj vklaplja v pokrajino, kot je bilo doslej v navadi. Primer so alpski bloki v Radovljici, v Bohinjski Bistrici in na Bledu.“

Ne le stavbe same, tudi tipika na seljini se zelo spreminja. Včasih so imeli kmečke hiše vrtove, zdaj pa na njih rastejo moderne hiše za slike in hčere. Ponavadi so nove hiše v kričečem nasprotju s staro domačo hišo in v nasprotju s krajino. Mar se urbanisti ne menijo za krajino?

„Narobe je to, da se neko staro naselje obravnava kot nov lokacijski prostor, zato lahko rastejo moderne proste po kmečkih vrtovih, s tem izgina zelena površina, vasi dobivajo povsem drug videz. Vse postaja predmestje, značaj kmečkega naselja pa izginja.“

Ali bomo lahko kje ohranili gorenjsko vas kot tipično naseljeno gorenjske pokrajine?

„Če že ne v pokrajini, pa vsaj v dokumentaciji, ki bo zanamcem s fotografijami in tlorisi nekdaj tipičnih stavb govorila o nekdaji kulturni bivanja in naselitve. Zavarovati nekatere stare hiše je naloga, ki ji zavodi za spomeniško varstvo večkrat niso kos, ker pač ni denarja. Preostane torej le še sodelovanje med projektanti in spomeniškim varstvom. Kar je najbolj tipično v gorenjski pokrajini, bo, kot kaže, možno ohraniti le še kot muzeje na prostem. To so zdaj že Škoparjeva hiša na vrhu loškega gradu, sitarska hiša v Stražišču pri Kranju, Jenkova kasarna na Jezerskem in Liznjekova hiša v Kranjski gori.“

Kaže, da je oboje enako težko — ohranjati staro arhitekturo in graditi novo z elementi starih vrednot. Je te vrste kulturna dediščina res zapisana popolnemu propadu, pokrajina Gorenjske pa povsem novemu obrazu?

„Po dosedanjih izkušnjah sodeč se temu ne bomo izognili. Samo s predpisi varovati tudi ne gre, če ljudje niso zavzeti za dosledno spoštovanje. Morda bo razvoj kmečkega turizma prinesel nekaj svežine. Zanimanje za ohranitev kulturne krajine pa zdaj prihaja tudi od raziskovalnih skupnosti. Razstavo, ki jo pripravljamo, je namreč razen slovenske in kranjske kulturne skupnosti denarno podprtih tudi kranjska raziskovalna skupnost.“

L. M.

V galerijah Gorenjskega muzeja

RAZSTAVLJATA TUŠEK IN TROBEC

Moč barve

Igrivost in dinamičnost oblik ter neugnano žarenje barv so od nekdaj zvesti spremjevalci slikarskih pa tudi kiparskih prizadevanj akademika slikarja Vinka Tuška.

Pri vseh nenavadnih oblikah, ki jih je avtor črpal iz neusahljive zavojnosti svojih likovnih predstav in jih velikokrat iz plastičnega oblikovalnega območja prenašal v slikarstvo, je barva ostala poglaviti Tuškov izrazni dejavnik: ne enolična, umirjena paleta, temveč s kontrastom napolnjena barvna skala.

Moč barve je slikar prenašal tudi v kranjski ambient in še posebej v svoji arhitekturni krajini, kot da bi kateri pokazati pot iz sivine sodobnega sveta v barvitijo in bolj optimistično okolje. Še posebej je značilna slike slikarjeva kompozicija Kranj, v kateri odkriva slikovite elemente stavbarstva ter dominantne in podrejene sestavine mestnega telesa in jih razporeja po slikarski ploskvi v ubran likovni organizem. Podobne problematike se Vinko Tušek loteva tudi v drugih kompozicijah. Kako si slike zamišlja ureditev posameznih prostorskih ambientov ali barvno in oblikovno poživitev najrazličnejših eksperimentov, kažejo tudi nekatere druge slike na razstavi.

Razstava v Mali galeriji Mestne hiše v Kranju je Vinko Tušek pripravil ob svoji 50. obletnici kot beženje nazaj in kot spodbudo za naprej. Avtor je študiral slikarstvo na

Cene Avguštin

Nemirni eros

Med dokaj redke predstavnike sodobnega figuralnega oblikovanja v slikarstvu se uvršča tudi akademski slikar Jože Trobec. V sliki jevi kompozicijski gradnji figura ni neki vzporeden ali celo manj pomemben element, temveč zavzema v njej dominanten položaj, ki se ji mora podrediti vse drugo.

Na Trobčevi slikarski sceni ima prednost ženska figura, akt ali polakt. Slikar je oblikoval samosvoj tip ženskega korpusa: na telo s poudarjenimi spodnjimi ekstremitetami se veže subtilno oblikovana glava, drža

telesa izraža napetost, gibi so dinamični, figura, tudi če je v navideznom mirovanju, sprošča neko erotsko silo tiste vrste, kakršno nemalo-krat opažamo pri baročnih slikarjih.

Scensko ozadje slike sestavljajo izmenoma svetle ali temne ploskve.

Z njihovo pomočjo slikar figure ali poudari ali zakrije, ko izstopajo ali izginjajo v različno niansiranem koloritu. Scenski vložki v Trobčevem slikarstvu niso vedno anonimni. Ambient, v katerem se figura giblje ali je, na primer, upodobljena sede v zasušku, sestavlja kdaj pa kdaj kos po hištvu, posode s cvetjem itd. Ne samo kompozicijsko, temveč tudi notranjo povezanost čutimo med žensko figuro in upodobljeno živaljo (Žena in mačka). Intimna povezanost, ki jo pogosto zaznamo med ustvarjalcem in upodobljeno figuro, preraste včasih v monumentalnost, ko gmota ženskega telesa napolnil in malodane razrene prostor slike: erotično sceno zamenja ikonsko.

Do nenavadno subtilnega izraza v oblikovanju ženske figure se je slikar povzpel v svojih risbah in skicah, ki so pravzaprav osnutki za kasnejše oljne kompozicije. V njih avtor ohranja tisti prvotni erotski stik z objektom, ki se kasneje na večjem formatu in v drugačni tehnični vsaj neke mere racionalizira. Te drobne umetnine, od katerih so bile nekatere konec 1985 leta objavljene v Književnih listih Dela, sodijo med najbolj poetične stvaritve Jožeta Trobca.

Cene Avguštin

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V galerijskih prostorih Prešernove hiše je odprta razstava *Video ambientalni projekt CEV*. V Mali galeriji razstavlja akad. slikar Jože Trobec.

V torek, 25. novembra, ob 18. uri Fotokino klub Janez Puhar iz Kranja priprema predavanje v klubski sobi Delavskega doma, vhod 6. Ob diapozitivih bosta o Maleziji govorila Justi in Adi Fink.

JESENICE — V galeriji Kosove graščine razstavlja Stanko Košir.

V razstavnem salonu Dolik danes, v petek, ob 18. uri odpirajo skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba Dolik; ob otvoritvi razstave, posvečene dnevu republike, bo krajši koncert.

RADOVLJICA — Danes, v petek, ob 18. uri bodo v galeriji Šivčeve hiše odprli razstavo akad. slikarja Tahira Hamida z Jesenic.

V spodnji in zgornji avli stavbe skupščine občine Radovljica razstavlja avkarele Janko Korošec, član jeseniškega Dolika.

SKOFJA LOKA — V galeriji loškega gradu razstavlja svoje dela slikar Izidor Jalovec.

TRŽIČ — V paviljonu NOB je odprta razstava knjižnih ilustracij Marjana Amaliettija.

Danes ob 18. uri je v osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici koncert pevskega zborja Društva upokojencev Tržič.

SLOVENSKI OKTET V KRANJU

Kranj — V torek, 25. novembra, ob 19.30 bo v prostorih kranjske Gimnazije nastopil Slovenski oktet. Koncert bo v okviru 14. festivala Revolucija in glasba. Program koncerta obsegata slovenske narodne, umetne in revolucionarne pesmi ter pesmi afriških narodov.

Sicer pa je koncertna dejavnost te reprezentativne pevske skupine v novembру zelo velika. Pevci danes nastopajo v Kamniku na koncertu pevskega društva Lira. V torek imajo dva koncerta, poleg kranjskega še v domu Tabor v Ljubljani, naslednji dan pa v Slovenski Bistrici. S koncertom v Šmartnem v Brdih in v Portorožu bo njihov novembrski koncertni program sklenjen.

PREMIERA V PREDDVORU

Preddvor — »Pred tremi leti je oživelja dramatska sekacija našega društva,« je povedala Pavla Zadnikar, vodja igralske skupine KUD Matija Valjavec v Preddvoru. »V tem času smo postavili na oder štiri predstave, od tega eno mladinsko. Jutri, v soboto, pa bo premiera komedije v dveh dejanjih Fadila Hadžića Človek na položaju, ki jo režira Miha Krišelj. V predstavi nastopa devet igralcev od skupaj petnajstih, kolikor jih je v skupini. Vemo, da se je igralska skupina lotila kar zahtevnega dela, toda ob predanem delu upamo na uspeh. Po južniški premieri ob 19.30 v Domu DPO bomo predstavilo ponovili tudi v nedeljo ob 16. uri. Domenjeni pa smo tudi za več gostovanj po kranjski in tudi radovljški občini. V predstavi nastopajo: Marko Bohinec, Valerija Kuster, Tanja Ažman, Jože Elar, Andreja Šavš, Tomaž Likar, Franc Tičar, Stane Nič in Nataša Roblek. Kostume je pripravila Slavi Kljaič, masko Alenka Tičar, frizure Bojan Lavrinšek, šepetalka je Alenka Krč, tehnični vodja pa Žarko Polajnar.« — L.M.

IZJEMEN GLASBENI VEČER

Kranj — V kranjski župni cerkvi so v ponedeljek nastopili trije izvrstni slovenski instrumentalisti: trobentača Anton Grčar in Stanko Arnold ter organist Hubert Bergant.

Umetniki so izmenjajo izvajali solistična orgelska dela (Nicolai, Liszt: Ouverture, Guilmant: Marche, Gigout: Air celebre in Langlais, Hymne d'acti on Te Deum) in štiri baročne instrumentalne koncerete (Manfredini, Loeillet, Franceschini in Vivaldi). Igra je bila ves večer na izjemni poustvarjalni ravni, po pričakovanju pa sta blestela prav trobentača. Učinkovito izbrana dela z vsemi karakteristikami visokega glasbenega baroka za dvoje sorodnih in visokih glasbenih instrumentov (različne pripredbe so se tokrat v pripredbah za spremjevalne orgle izkazale kot boljša stran prikazane glasbe), je bila še najbolj poudarjena v sklepnu Vivaldijevem koncertu v C-duru (Allegro, Largo in Allegro). Vmesni, počasni stavek je namenjen izključno orglam (to se je ponovilo še v uvodnem Manfredinijevem koncertu v D-duru), hitri stavki pa posamečni, skupni ali izmenični igri in do kraja virtuozno zastavljenim trobentam. Vidilna jugoslovanska in domača ter v tujini uveljavljena trobentača Grčar in Arnold sta izjemno težavna (tako spevna kot artistično hitra) mesta odigrala z vsem tehničnim in muzikalnim znanjem trobente.

Bergantova igra orgel je bila marsikdaj zasenčena z igro trobentačev, saj je vseskozi igral dokaj podprejeno spremjevalno vlogo. Zato pa je njegovo poznovanje kranjskega orgelskega instrumenta ter bogatih poustvarjalnih izkušenj doseglo vrhunce pri posamičnih in solistično zastavljenih orgelskih delih. Hvaležna publika je bila na koncu deležna še dveh popularnih (tudi prirejnih) del za trobento in orgle: Schubertove in Gounodove Ave Marie (Arnold in Grčar).

FK

Srečanje gledaliških skupin radovljške občine

PRETEŽNO VEDRO

Boh. Bela — Minulo soboto se je na Bohinjski Beli začelo srečanje gledaliških skupin radovljške občine, ki bo trajalo tja do decembra, predstave pa se bodo zvrstile kar na šestih odrih.

Prvi so se predstavili gledališčniki DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrike s komedijo Mira Štefanca v priredbi Alenke Bole-Vrabec VECNA LOVIŠČA. Danes ob 19.30 bodo igralci DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega na odru v Bohinjski Bistrici zaigrali veseli Labichov FLOW - RENTINSKI SLAMNIK, jutri, v soboto, prav tako ob 19.30 bo komedija Rabadanova KADAR SE ŽENSKI JEZIK NE SUČE v izvedbi DPD Svoboda Bohinjska Bela v Gorjah, v nedeljo ob 16. uri pa bodo v Ribnem gostovali igralci KUD Brezje s komedijo Vladimirja Primca MALI OGLASI.

Na prvi decembrski petek bodo v Lescah gostovali Nomenjci z veseljig KAMIZADREG, srečanje pa bo ob izteku leta sklenil Linhartov oder z ugledljivo poezijo Marka in Toneta Pavčka PESEM JE SRCE, ČE GA IMAS.

Srečanje je pripravila Zveza kulturnih organizacij Radovljica skupaj z občinskim sindikalnim svetom, saj bodo vse predstave v okviru kulturne akcije. Namesto običajnega priznanja prejme vsaka igralska skupina knjigo Poldeta Bibiča Igalec.

Pogovor s trenerjem smučarskih tekačev Triglava Gašperjem Kerdežem

Upravni odbor in strokovni sodelavci sodelujejo

Kranj, 19. novembra — Za smučarskimi tekači kranjskega Triglava je že štirideset let uspešnega dela. Pred letošnjo sezono so se odlično pripravljali in upajo na nove uspehe. Tesno sodelujeta upravni odbor in strokovni sodelavci. Pokrovitelje TSK Triglava sta Tekstilindus in Gozdno gospodarstvo Kranj. Že štiri leta in pol poklicno usmerja smučarje tekače Gašper Kerdež.

Lahko rečemo, da so imeli v vseh štiridesetih letih veliko uspehov v domačih in mednarodnih smučinah. Domači tekmovalci so vedno krojili naš smučarski tekaški vrh in so bili skoraj vedno v ospredju v vseh naših smučarskih tekaških reprezentancah. Poklicno za TSK Triglav že štiri leta in pol skrbijo sedeminpetdesetletni Gašper Kerdež. Pokrovitelja kluba sta Tekstilindus in Gozdno gospodarstvo Kranj. V letošnjem letu so uvedli novost, saj so povečali svoj strokovni štab z novimi sodelavci, ki dobro sodelujejo s kvalitetnim upravnim odborom. V takem klubu se da dobro delati. Prepričani smo, da bodo tako tudi nadaljevali.

Priprav za letošnjo sezono skoraj nismo prekinili. Vmes so imeli naši tekmovalci in tekmovalke aktivni odmor le aprila. Maja smo začeli z rednimi treningi. Vsi, od pionirjev do članov, so trenirali po šestkrat do desetkrat na teden. To so bili kondicijski treningi na stadion Stanka Mlakarja v Kranju in Šenčurju. Tekli so tudi na rolkah in imitirali smučarski tek. Za to sezono smo se reorganizirali. Nismo bili zadovoljni z lanskimi rezultati, zato smo morali začeti z novim načinom treninga, da bi bili naši najboljši tudi na mednarodnih tekmacih. Imeli smo že dobre trenerje, tako sta mi vedno v veliko pomoč Franci Ažbe in Marjan Tepina. Letos smo se okreplili in vključili novega kondicijskega trenerja Toma Koprivnjaka, zdravnika Jureta Šorlija in psihologa Jožeta Šefca. Toda strokovni del kluba se more okrepliti še s strokovnjakoma za prehrano in masažo. Priprave so sedaj pravilne in vseh petdeset naših tekačev zagnano dela. Vsi so marljivi. S takim delom računamo, bomo po nekaj letih spet v samem mednarodnem smučarskem tekaškem vrhu. Skupne priprave smo imeli pet dni na Jeserskem. Ker pri nas še ni snega, še treniramo na rolkah. V vseh kategorijah, od pionirjev do članov, imamo dobre tekmovalce. V članski moški A reprezentanci sta Ivo Čerman in Janez Klemencič, v ženski A reprezentanci pa Vida Bertoncelj. V mladinski A vrsti so Lojze Katrašnik, Matjaž Kerdež, Borut Nunar in Jure Šorli, pri mladinkah pa Ivi Bešter in Barbara Hočevar. V pionirskih vrstah imamo v reprezentanci Andreja Ažbeta, Aleša Mohoriča, Uroša Kašparja in Janeza Gregoriča. Upam, da bodo vsi naši reprezentantje upravičili svoje nastope na mednarodnih tekmacih doma in v tujini.

D. Humer

Turnir kegljačev na ledu v počastitev dneva republike

Čok iz zamaha mladih rok

Jesenice, 17. novembra — Jeseniški kegljači na ledu doma nimajo prave konkurenco, zato se udeležujejo mednarodnih turnirjev. Vedno več je mladih.

Na Jesenicah so leta 1954 ustanovili kegljaški klub Jesenice. Kegljanje na ledu pa se je po zgledu alpskih dežel začelo na Jesenicah že pred sto leti. Teda je veljal za bolj »gospoški šport« in »metali« so v Križevem logu, na Lipcah, Podmežaklo, povsod tam, kjer so bili bajerji in je pozimi voda zamrznila.

Danes kegljajo na ledu v Ratečah, v Kranjski gori, na Bledu, v Žirovnici in v Mislinji, kegljaška kluba pa ustanavljajo v Bovcu in Zenici. Ustanovitelj jeseniškega kluba ter danes tehnični vodja kluba in kegljaške zveze je Jože Klinar.

*Klub ima več kot 200 članov, tekmuje jih 70. Družbena denarna pomoč je dokaj pičla, zato morajo posamezne ekipe imeti pokrovitelja. Udeležba na tekmacih namreč ni poceni, prav tako je draga tudi oprema. Pokroviteljstvo so prevzeli Vatrostalna, Hladna valjarna, Franc Ambrožič, zasebni gostinec s Koroške Bele, Gradbivec in Gorenjska.

Ce se hočemo udeleževati evropskih in svetovnih prvenstev in sodelovati na mednarodnih turnirjih, moramo imeti tako opremo, kot jo zahtevajo standardi, ki jih je sprejela mednarodna organizacija IEF. Največji strošek je čok s »havbo«, ki ima drsno ploščo in gume. Z dotacijami ne moremo opremiti niti ene ekipe, saj stane samo »havba« 62.000 dinarjev, da ne govorimo o drsnih ploščah, čevljih in tako dalje. Živiljenjska doba tega športnega revkiva je na lete.

Naši tekmovalci so dosegli dobre rezultate, klub ima samo z evropskimi tekmovanjem 12 medalj. Na 36. avropskem prvenstvu so prvih sodelovali tudi naši mladiinci (imamo dve mladinski ekipi). Med desetimi državami smo osvojili odlično tretje mesto v bližanju in zbijanju, nasprotno smo v lanskem sezoni nastopili kar 157-krat in bili šestnajstkrat na prvem mestu. Ekipa Vatrostalne je republiški prvak. V letošnjem tekmovalnem sezoni predvidevamo 37 nastopov. Veseli smo, da je med mladimi zelo veliko zanimanja za ta šport.

Ker imamo doma premajhno konkurenco, redno organiziramo na Jesenicah mednarodne turnirje, vsaj devet. Na njih sodelujejo do 30 ekip, tudi iz Italije, Nemčije, Avstrije in Švicer. Vse stroške bivanja teh ekip prevzamemo sami, ko pa mi gostujemo, plačajo stroške tuji organizatorji.

Že 31 let pripravljamo tradicionalni mednarodni turnir za pokal mesta Jesenice v tradicionalni turnir ob dnevnu republiko. Tudi letos bo ob dnevnu republiko v Podmežakli turnir v kegljanju na ledu v počastitev dneva republike.*

D. Sedej

Kolesarska burka se končuje

Kranj, 19. novembra — Kolesarska burka, ki je mesece pretresala športno javnost, bo kmalu končana. Predsedstvo kolesarske zveze Jugoslavije je na zadnji seji sklenilo, da tem razprtijam naredi konec. Najbolj napadanemu človeku, zveznemu kapetanu naših kolesarjev Franciju Hvastiju, je dalo popolno podporo, njegove kritike pa suspendiralo in dalo v disciplinski postopek.

Odlöčitev predsedstva je bila pričakovana. S to odlöčitvijo so zaščitili svoje delo, dogovorjeno politiko in programe. Bili so sprejeti za obdobje do olimpijskih letnih iger v Seulu. Zaščitili so tudi jugoslovanski kolesarski sklad, ki bo imel s petinadesetimi milijoni zbranimi sredstev odločilno vlogo pri uresnitvijo reprezentančnih programov. Zveza je prispevala le šest milijonov.

Bistvo spora med vodilnimi strokovnjaki so bile večinoma obrobne zadeve, v katerih je bilo težko razbrati, za kaj sploh gre. Že nekaj let so se razhajali klubski interesi. Vse to sta »zamesila« Zanoškar in Majes. Vendar smo prepričani, da nista edina »krive«.

Prav je, da so vodilni strokovnjaki slovenske kolesarske zveze sklenili, da ne bodo več prali umazanega perila po časopisih. Toda ta odgovor je bil pre malo in nič jih ne opravičuje, da slovenska osrednja kolesarska zveza in njeni organi kar molčijo. Predsedstvo KZ Jugoslavije je s tem presekalo gordijski voz. To je tudi izčrpka in nezaupnica slovenskemu kolesarskemu vodstvu, ki je moralno odstopiti. Le tako bomo spet dobili tak kolesarski šport, ki mu svet daje priznanje.

D. Humer

Peki so zmagali — Na balinišču, ki ga je uredil nekdanji tržiški alpski smučar Janko Stefe, je bil tradicionalni dvodnevni balinarski turnir četverk mesarjev, pekov, pleskarjev, obrtnikov in orodjarjev iz Peka. Sodnika sta bila Janko Stefe in Janez Tomažič. Prehodni nokal, ki so ga izdelali Pekovi orodjarji, so letos osvojili tržiški peki Matjaž Valjavec, Tona Škuša, Jože Peteršel, Bojan Švab in Damjan Ahačič. Najboljši posameznik pri bližanju je bil orodjar Jernej Zlodej. Organizacijo sta odlično izvedla Janko Stefe in Avgust Knific. — M. Jenkole

Rokomet

V nedeljo v Kranju Peko : Šoštanj

Kranj, 19. novembra — Rokometni tržiški Peko so se to sezono spet uvrstili v republiško moški rokometno ligo. V prvem delu jim ne gre najbolje, vendar pričakujemo, da se bodo popravili in na koncu prvenstva ostali v naši najmočnejši lige. Ker v Tržiču ni prave telovadnice, morajo gostovati.

V nedeljo bodo v tem kolu gostili rokometne Šoštanje. Igrali bodo v Kranju v športni dvorani na Planini. Po dolgem času bodo Kranjčani spet videli dober rokomet v moski republiški ligi. Tekma bo v nedeljo ob 10. uri v dvorani na Planini. — dh

Hokej na ledu

Poraza Jesenic in Kranjske gore Gorenje

Jesenice, 19. novembra — Prvi dve srečanji v zadnjem kolu prvega dela državnega prvenstva v prve zvezni ligi sta bila na Jesenicah in v Beogradu. Kranjska gora Gorenjska je na Jesenicah gostila lanskega državnega prvaka partizana iz Beograda, Jeseničani pa so gostovali v Beogradu pri Crveni zvezdi. Ob gorenjski predstavniki sta doživela la poraz.

Izidi srečanj — Kranjska gora Gorenjska : Partizan 0:10 (0:3, 0:4, 0:4), Crvena zvezda : Jesenice 5:3 (2:1, 1:0, 2:2). — dh

Rokomet

Kranjčanke republiške prvakinje

Kranj — Na letošnjem republiškem prvenstvu za igralke, rojene 1973, let in mlajše, na katerem so nastopile tri ekipe, je najboljšo igro prikazala ekipa Kranja. Turnir so končale brez poraza kar kaže, da se v Dupljah oziroma Kranju dobro dela z mladimi rokometnicami in da uspehi niso zgolj na ključje. Prvenstvo je bilo organizirano v športni dvorani v Ribnici, organizator turnirja pa je bil Rokometni klub Itas-Kočevje. Rokometna zveza Slovenije je najboljšim trem ekipam podala pokale in kolajne, vse igralke pa so dobitole še diplome. Med najboljšimi rokometnicami velja omeniti tudi Kranjčanko Novakovo in Mežkovo, najboljšo strelnko turnirja.

Vrstni red: 1. Kranj, 2. Itas-Kočevje, 3. Olimpija, 4. Novo mesto. — J. Kuhar

Konji Konjeniškega kluba Kranj kmalu v Bobovku

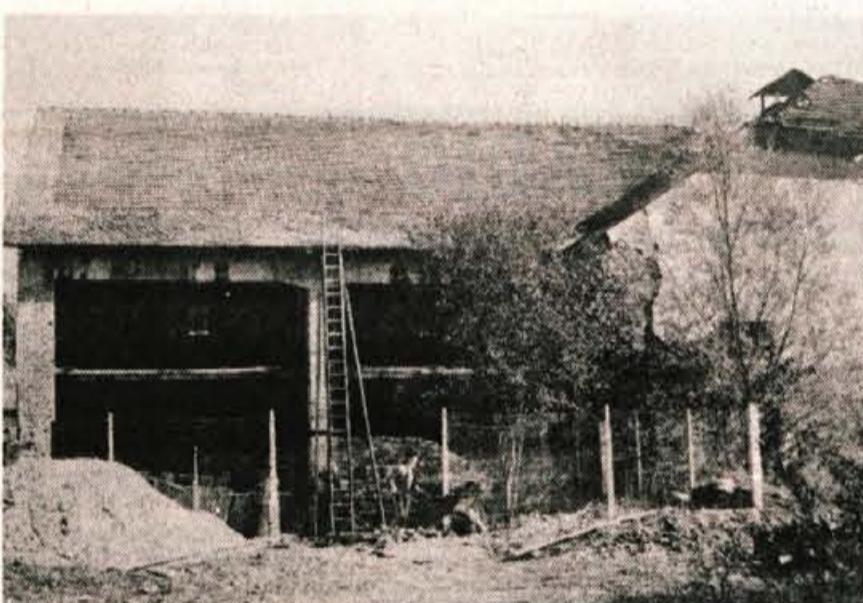
Kranj, 19. novembra — Že nekaj let so se člani Konjeniškega kluba Kranj ukvarjali z zamislio, da bi v Bobovku postavili hlev in klubske prostore. Letos so začeli delati. Klub temu da so si leta prizadevali za to lokacijo, klub ni propadel. Vemo tudi, da je konjeniški klub v Kranju dobro deloval že pred drugo svetovno vojno in po njej je tako spet začel delati. Leta 1981 so v Volkem ustanovili privaten klub, konjeniški delavci KK Kranj pa so se še naprej delali za lokacijo na Bobovku.

Zdaj jim je pomagala skupščina občine Kranj in delovna organizacija KOGP. Začeli so na severnem delu in stavba je zdaj pod streho. Člani in mladinci so delali vse poletje. »Veselo jih

je bilo gledati,« je dejal Franci Šuc, ki je v gradbenem odboru. »Delo še ni končano in treba bo še zavrhati rokave, preden bo stavba konje sprejela pod streho. Veliko je narejenega tudi za turizem in tudi za JLA, TO, ZTKO. Konje spet bolj rabimo, saj je traktorski pogon vedno dražji. Mladina je navdušena nad jahalnimi tečaji.«

Klub bo organiziral tri tečaje za mlade jahalce, cena ne bo visoka. In, kot pravi Franci Šuc, konj zahteva veliko dela. Ni tako, kot si zamišljajo ljudje, češ da ga lahko v enem letu vzgojiš. V klubu je stopetdeset članov, ki so navdušeni nad gradnjom in pomočjo Brda.

D. Humer

Konjeniški klub Kranj je v Bobovku že spravil pod streho stavbo za klub in konje. — Foto: F. Perdan

Vabilo, obvestila, prireditve

Tržiške praznične prireditve — V Tržiču pripravljajo za dan republike več športnih tekmovanj. Do 27. novembra bo na kegljišču pod avtobusno postajo tekmovanje v borbenih partijah za moške, ženske in mešane ekipe osnovnih organizacij sindikata. Tekmovanje je vsak dan med 16. in 20. uro. Prijave sprejema Drago Koder v BPPT, ki tudi določi, kdaj bodo ekipe nastopile. Jutri, 22. novembra bo v Križah sindikalno tekmovanje v namiznem tenisu. Prijave sprejema TKS Tržič, upoštevajo pa bodo tudi prijave na dan tekmovanja. V pondeljek, 24. novembra med 12. in 18. uro bo na strelšču v dvorani na Ravnah strelsko tekmovanje. Prijave sprejemajo na strelšču. V sredo, 26. novembra, pa bo v bifeju Gasa sahovsko tekmovanje članov sindikata. Tekmovanje se bo začelo ob 17. uri. Prijave bodo sprejemali pred začetkom tekmovanja. Vsa tekmovanja bodo upoštevana v tokovanju za najboljšo osnovno sindikalno organizacijo na delavškošportnih igrah 1986/1987. (J. Kikel)

Tekmovanje v rolkovanju v Škofiji Liki — Sekcija za hojo in tek na smučeh pri Škofjeloškem Partizanu prireja jutri ob 10. uri tekmovanje v rolkovanju na proggi Puštal-Hrastnica. Proga bodo dolge od 3 do 5 kilometrov. Prijave sprejemajo na startu med pol deveto in pol deseto uro. Startnina je 250 dinarjev, pionirji pa je ne plačajo. (J. K.)

Dve zanimivi tekni v Kranju — V republiški rokometni ligi je na spredu zadnje kolu, Rokometna Peka bodo v nedeljo ob 10. uri igrali na Planini v Kranju s Šoštanjem, vodilne v ženski ligi, igralke Dupelj-Kranja pa v torki, 25. novembra ob 18.45 v športni dvorani na Planini. 3. decembra ob 19. uri pa bo tekma Alpes : Iskra v športni dvorani Poden. (J. Kuhar)

Judoisti Triglava nastopajo doma — Jutri ob 11. uri bo v telovadnici kranjske Gimnazije 5. kola slovenskega ekipev prvenstva v judu.

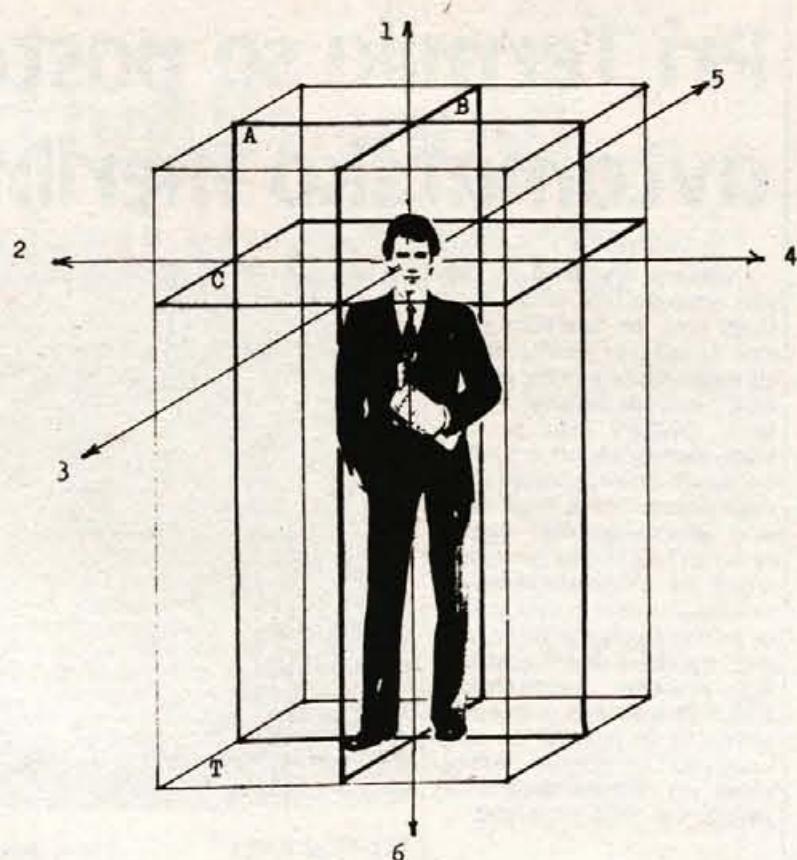
Pionirska namiznoteniško prvenstvo — Jutri bo v športni dvorani Poden v Škofiji Liki gorenjsko namiznoteniško prvenstvo za pionirke in pionirje. Tekmovanje se bo začelo ob 8. uri, organizira pa ga ŠD Kondor z Godiščico. V četrtek pa se bo nadaljevalo tudi tekmovanje v gorenjski namiznoteniški ligi. Igrajo Murovo : Kondor-LTH, Ljubno : Križe, Sava : Gumar in Triglav : Jesenice. (J. Starman)

Vabilo kranjskih alpinistov — Alpinisti kranjskega AO vabilo na zimskošportni sejem v Kranju. Predvajali bodo filme in diapositive z letošnjimi uspešnimi odpravami. Naprodaj bo planinska in alpinistična literatura, v preprodaji pa bodo tudi planinska in alpinistična oprema, čevlji, oblačila in podobno. (N. K.)

Termopol jesenski prvak

Kranj — Končalo se je prvenstvo drugi moški republiški rokometni ligi Naslov jesenskega prvaka je brez raznih osvojil ekipa Termopola iz Slovenskeho Jezera. Tudi Predpredvorni so bili uspešni (šesti) in za drugouvrščeni ekipo Mokreza zaostajajo le za dve toki, medtem ko so Besničani deseti. Podelitev zadnjega kola: Termopol : Ferfetehna 26:20 (11:9), Mokre : Predpredvorni 30:22 (16:12), Dinos-Slovan : Besničani 44:31 (22:14).

Varovanje življenja, ne le okolja

Predstava o varstvu okolja kot o nekakšni čistilni dejavnosti je zelo vprašljiva. Po eni strani pritrjuje domnevni nujnosti, da industrija maže reke, zastrupja zrak in da kmetijci zalivajo zemljo s kemikalijami. Po drugi strani zahteva službe za varstvo okolja, ki naj bi organizirale ponovno čiščenje umazanih voda, zraka in zemljišč. Černobil nas je najresnejše opozoril na iluzornost takšne higienistične predstave o varovanju okolja. Vemo, da nekaterih radioaktivnih izotopov, ki nevarno sevajo in so se »zalezli« v kosti vseh živilih bitij, še nekaj tisočletij ne bo mogoče »počistiti«, niti iz okolja niti iz nas samih. Takšno dualistično predstavo o nujnem uničevanju življenja ter hkratnem (relativem) čiščenju okolja vzdržujejo na Zahodu industrijska združenja, ki se nočejo odpovedati dobičkom na račun izkorisčanja narave, v socialističnih deželah pa družbeni forumi, ki se boje zaostanka v politično-ekonomski tekmi ali izostanka pri odplačevanju dolgov.

Seveda je dragocen in hvale vreden vsak najmanjši napor, da bi naravi olajšali breme onesnaženja in človeku zagotovili življenske razmere – zrak, ki ga je še moč dihati, in vodo, ki jo je še moč piti. Delo in denar je smiseln žrtvovati za vsako čistilno napravo, ki vsaj deloma opravlja svojo nalogo. Vendar se ob tem ne smemo slepit, da smo storili kaj več kot samo odložili grozečo ekološko katastrofo. Več lahko storimo le z bistveno preobrazbo antropocentrične zavesti sodobnega človeka, s preobrazbo, ki bo povzročila nastanek drugačnih, »mehkih« tehnologij in sploh razcvet drugačnega odnosa do narave in življenja v celoti.

Naša civilizacija se v zadnjih stoletjih razvija tako, da postavlja človeka vedno izraziteje v središče sveta. Ko človek stoji na tem umišljenem podstavku, se mu dozdeva, da je življenje rastlin, živali in drugih, še bolj elementarnih bitij narave smiseln le, če služi njegovim egoističnim interesom. Iz te miselnosti smo skovali različne »težke« tehnologije, ki stremijo le k svoji uspešnosti v okviru človeških koristi, ne ozirajo pa se na bolezni in uničenja, ki jih povzročajo v organizmih narave. Tragično pri tem je, da se je človek šele nedavno tega zavedel, da je tudi njegov telesni organizem del prizadete narave, da je njegova egoistična dejavnost dejansko samomorilска.

Z rojstvom ekološke zavesti v šestdesetih letih in z razvojem različnih alternativnih gibanj nastaja nova podoba sveta. V njenem središču je ŽIVLJENJE kot univerzalna vrednota. Narava že sama po sebi varuje in spodbuja življenje. Res je, da so potrebe evolucije večje kot kdaj koli prej – vedno več nas je na planetu. Zato pa ni treba, da naravo izsiljujemo. Potrebno je le, da naravne procese ojačamo, razvezjemo ali omejimo. Takšna je logika porajajočih se »mehkih« tehnologij, ki ne sežejo zgolj do meja človeške pameti, ampak še čez, do modrosti, vsebovane v kroženju naravnih ciklov. Zaloge v obliki sončne energije, zemeljskih elektromagnetnih tokov in razsežnosti oceanov so brezkenčne. Treba je le, da tudi človek, kot najmlajše bitje na tem planetu, razvije namesto samovolje občutljivost, nesebično skrb in ljubezen do vseh najrazličnejših vidikov življenja, katerega del je on sam.

Pojav ekologije se je zdel v začetku zgolj nujen podaljšek »trdih« tehnologij, ki potrebujejo, prvič, dokaj čisto okolje, da lahko še naprej nemoteno delujejo in, drugič, človeka, ki naj bo vsaj toliko zdrav, da lahko dela. Za tem se je oblikovala generacija ekologov – znanstvenikov, ki je med drugim odkrila, da se ob današnji stopnji industrijske rasti ne bo mogoče izogniti utrnitvi življenja ob koncu tisočletja.

Uničevanje okolja je namreč bistveno hitrejše kot je sposobnost obnavljanja – kljub ekološkim ukrepom. Kot posledica te črnogledne perspektive se je pojavila še tretja oblika zavedanja okolja: številna alternativna gibanja, ki jih na splošno označujemo z barvo »zeleni«. Nekatera na demonstrativni način terjajo, naj se družbe odpovedo svojim dobičkom in ugodju ter nesebično poskrbe za ogroženo življenje. Druga skušajo na miren način in pogosto z osebnim zgledom obrniti pozornost posameznika k bistvenim vprašanjem: kaj počnemo na tem planetu, kakšen je smisel človekovega bivanja, kaj za zdravo življenje zares potebujemo.

Na Slovenskem se pojavljajo vse tri naštete stopnje zavedanja okolja; na primer prva v obliki ekoloških služb pri posameznih delovnih organizacijah, druga v obliki združenj varstvenikov okolja, tretja v obliki delovnih skupin za ekološka, mirovna in duhovna gibanja pri Zvezi mladine. Navzven vsaka deluje v svoji smeri, navznoter pa se nedvomno čuti nit vsepovezovalka: **odgovornost do življenja**.

Marko Pogačnik

MARKO POGAČNIK je bil rojen leta 1944 v Kranju. Kiparstvo je študiral na ljubljanski likovni akademiji pri profesorjema Dragu Tršarju in Zdenku Kalinu v letih od 1963 do 1967. Bil je član skupine OHO. Ukvarya se s prostorskim oblikovanjem knjig, grafičnim oblikovanjem, stripom, risbo in likovno publicistiko. Je vnet zagovornik zdravega življenja z naravo. S svojo družino živi v Šempasu na Primorskem.

Inštitut Jožef Stefan in Zavod SRS za varstvo pri delu spremljata
upliv RUŽV na okolje

Izpusti radioaktivnih snovi so pod dopustnimi vrednostmi

Škofja Loka, novembra — Strokovni inštitut Jožef Stefan in Zavod SRS za varstvo pri delu in Rudnik urana Žirovski vrh že od samega začetka gradnje, pozneje začetka poskusnega ter zdaj deloma že redno obrazovanjem spremljajo vplive rudnika na okolje (monitoring). Poglavje se je nabrajalo že za zajetno vpliv in o ugotovitvah, ki izhajajo iz njih, je dr. Peter Stegnar, vodja dela za jedrsko kemijo in inštitut Jožef Stefan, izčrpno spregovorno na nedavni problemski konferenci za varstvo okolja v Škofjeloški občini.

Uvodoma je dejal, da je primerno z drugimi rudniki urana v svetu težko napraviti, saj je RUŽV v ekološko izjemno občutljivem okolju. Predvsem v ZDA in Kanadi, kjer majajo rudnike že dalj časa, so namreč sto in več kilometrov stran od naselij, v puščavah in naseljenih območjih. Bolj kot rudnik sam so kot izvir radioaktivnosti za okolje kritično jalovišča, torej tisto, kar vstane. To je predvsem hidrometalurška jalovina, ki jo RUŽV odlaže na Borštu. Tam so ostala; in še dolgo potem, ko v Žirovskem vrhu uranove rude ne bodo več kopali in prelovali, bo iz jalovišča na Borštu uhajal radon s kratkočasnim potomcem, saj radij 226 še 800 let razpada v radioaktivni plin radon in njegove potomce. Uhajanje radona biteno ublaži ureditev in zadravitev jalovišča. Drugod po svetu, predvsem v Ameriki, vlagajo veliko denarja v raziskave opuščenih jalovišč uranovih rudnikov, ker jih zanima, kakšen je njihov dolgoročni vpliv na okolje. A je spet treba reči, da so tam rudniki urana, in torej tudi odlagališča jalovine, v odročnejših krajih. V Žirovskem vrhu pa bo brezmenje tovrstnih vplivov nihko bolj potrebno in zahtevno.

Radioaktivne snovi merijo v zraku, vodi, sedimentih, ribah, zemlji in kmetijskih pridelkih

S sistemom spremeljanja vplivov RUŽV na okolje sledijo polovičiom ustrezne zakone, pravi, da letna efektivna ekvivalentna doza ne sme presegati 5 milisivertov na posameznik.

Zdravstveno varstvo delavcev v RUŽV

Rudnikov problem je radon

Škofja Loka, novembra — Naš problem je radon, je na nedavni problemski konferenci o varstvu okolja v Škofjeloški občini dejal Ivo Prijatelj, ki v rudniku urana Žirovski vrh skrbijo za radioološko varstvo. Odgovarjal na vprašanja ljudi, ki so spraševali, kakšna je zdravstvena zaščita delavcev v rudniku in kakšni so skodljivi izpusti na zdravje delavcev. Njegovi odgovori so takrat nekako obviseli v zraku, zato jih pri njem poiskali naknadno. Kdo sam nam je dejal, da s svojimi odgovori na konferenci ni zadovoljen. Zato je ljudem, ki so mu tedaj postavili vprašanje, pisno odgovoril.

Delavci nosijo osebne nozimetre?

V RUŽV nosijo osebne galozimetre 204 delavci, od tega 148 v jamskem in 56 v prelovalnem obratu. Od leta 1980 do danes se celotna gama oziroma najbolj izpostavljenih delavcev giblje od 2 do 3 milisiverto, to je približno 100 odstotkov letne meje vrednosti za profesionalce. Odčitki prelovalnem obratu pa so praviloma na spodnji meji občutljivo.

Olikokrat so delavci zdravstveno pregledani?

Vysak delavec RUŽV mora vsak leta na preventivni zdravstveni pregled, nekateri pa dvakrat. Pregledi so v upanju za medicino dela v Škofji Loki, potekajo pa po

meznika iz tako imenovane kritične skupine prebivalstva. To pomeni, da rudnik urana ne sme spustiti v okolje toliko radioaktivnih snovi, da bi zaradi njih — z dihanjem, vodo, prehrano in podobnem — presegli omenjeno vrednost. Zato radioaktivne snovi merijo v zraku, vodi, sedimentih, zemlji, ribah in kmetijskih pridelkih. Lanske meritve so pokazale, da je izmerjena doza 0,57 milisiverta, torej dobrih 10 odstotkov dopustne. K tej dozi je največ — 0,49 milisiverta — prispeval radon s kratkočasnim potomcem, ki jih iz rudnika spuščajo v okolje.

Zapisati moramo, da je to dodatna doza k naravnemu sevanju; le-ta se suže okoli 2 milisiverta. Letos pa smo zaradi černobilske nesreče obremenjeni še z dodatno dozo, ki znaša od 0,7 do 1 milisiverta. Za delavce v rudniku urana pa je dopustna dodatna doza znatno višja, do 50 milisivertov.

Strokovnjaki so šele v zadnjem desetletju spoznali, da je med vsemi naravnimi viri sevanja morda najbolj oporečen radon. Morda smo zapisali zato, ker natančnih odgovorov o njegovi škodljivosti še niso dali. Praktičnih izkušenj iz starejših rudnikov urana namreč ni, saj tedaj še niso merili koncentracij rada na in njegovih potomcev. Z laboratorijskimi raziskavami pa si lahko le delno pomagajo, saj ne morejo upoštevati vpliva dihanja in učinkovanja celotnega človeškega telesa.

Zakaj je radon neveren? Ne veže se druge elemente, temveč uha ja v ozračju. Njegova razpolovna doba je kratka, manj kot štiri dni, še »hitrejši pa so njegovi potomci, ki jim zato pravijo kratkočasni. Kemično so to težke kovine, ki se v zraku hitro vežejo na prasne delce. Radon in njegovi potomci so torej neverni na sano pijuča, ker obsevajo sluznico in tako pospešujejo nastanek raka.

Največ je radona in njegovih potomcev

K izmerjenih dozi je največ prispeval radon s kratkočasnim potomcem. Iz rudnika ga v ozračje spuščajo predvsem zaradi učinkovitega prezračevanja jame, na ta način so delavci temu radioaktivnemu plinu in

mejniku iz tako imenovane kritične skupine prebivalstva. To pomeni, da rudnik urana ne sme spustiti v okolje toliko radioaktivnih snovi, da bi zaradi njih — z dihanjem, vodo, prehrano in podobnem — presegli omenjeno vrednost. Zato radioaktivne snovi merijo v zraku, vodi, sedimentih, zemlji, ribah in kmetijskih pridelkih. Lanske meritve so pokazale, da je 80 odstotkov vseh vrednosti med 50 in 100 bekerelev na prostorninski meter, okoli 18 odstotkov stanovanj ima povprečno koncentracijo med 100 in 200 bekerelev na prostorninski meter, 2 odstotka stanovanj pa večjo od 200 bekerelev na prostorninski meter. Večje koncentracije radona je povzročila predvsem težja po čim bolj varčnem izkoriscanju toplotne energije in tem boljši izolaciji stanovanj (iz poročila o nadzoru radioaktivnosti v okolju RUŽV za leto 1985.)

njegovih kratkočasnih potomcev, ki so kemično težke kovine, manj izpostavljeni. Izpust je ocenjen na 170 kilobekerelov na sekundo, kar je veliko, k sreči pa se koncentracija v zraku hitro zmanjša, ker ga veter razpiha in zredči. Pomemben delež prispeva odlagališče hidrometalurške jalovine na Borštu, kjer je hrkati odprih okoli 10 tisoč površinskih metrov odlagališča. Iz vsakega metra površine pa vsako sekundo uide 7 bekerelov radona.

Izpuste radona in drugih radioaktivnih snovi v ozračje merijo še v obratu za drobljenje rude, na začasni depozit rude in iz dimnika sušilnice rumene pogače. V okolici rudnika imajo več merilnih mest: to so Debela brda, Todaž, Bačne, Gorenja Dobrava, Dolenja Dobrava, Gorenja vas in odlagališče Bošt. Lani so na Gorenji Dobravi namerili 23 do 76 bekerelov radona v prostorninskem metru zraka, na Debelskem brdu 5 do 18 bekerelov. Na referenčni lokaciji Dobova pri Ljubljani pa so izmerili 7 do 24 bekerelov na prostorninski meter. Dr. Peter Stegnar na podlagi teh meritev sudi, da v manj kot kilometrski zračni črti od odlagališča hidrometalurške jalovine prisotnost radona kot prispevka rudnika urana ni zaznavna.

Problematična je Brebovščica

Spremljajo tudi radioaktivno onesnaženje voda ter me-

rijo radij in druge radioaktivne elemente, vezane na suspendirane delce. Merilna mesta v rudniku so Jazbec (potok), zadrževalni bazen na Borštu, čistilna naprava za sanitarno vodo in odvodenje platoja predelovalnega obrata. V okolju pa merijo potok Brebovščica pred izpustom in po njih, reko Soro pred izlivom in po izlivu Brebovščice vanj ter Todažki potok pred odlagališčem Borštin za njim. Dr. Peter Stegnar pravi, da je v rudniku problematična prevelika količina vode. Iz zadrževalnega bazena na Borštu prihaja onesnažena voda v okolje in tam so koncentracije višje: spuščajo pa jo, kadar so razredčitvene stopnje večje. Podatki pravijo, da v sedimentih uran, radij 226 in svinec 210 kažejo težnjo naraščanja. S celotno rudniško dejavnostjo se v Brebovščici koncentracije urana povečajo približno za desetkrat v primerjavi s koncentracijo v sedimentih potomcev pred izpustom iz rudnika. Koncentracija radija 226 se poveča šestkrat, svinec 210 pa približno enajstkrat. V Sori, kamor se Brebovščica izlivata, koncentracije upadejo: urana na trikrat, radija 226 za petkrat in svineca 210 za petnajstkrat. Če pa naredimo še primerjavo koncentracij teh snovi v sedimentih Sore pred izlivom Brebovščice in po njem, ugotovimo, da so koncentracije urana povečane za trikrat, radija 226 za polovico, pri svinecu 210 pa ni povečanih koncentracij.

Vpliv rudnika je torej opazen v Brebovščici iz zaznan še nekaj kilometrov naprej po Sori, pravi dr. Peter Stegnar. Brebovščica sodi zaradi onesnaženosti v četrti razred. V njej je veliko mehanskega onesnaženja iz jame, na te delce pa se vežejo radioaktivne snovi. Ko bo zgrajena čistilna naprava (se pred koncem leta), se bo to plavajoče onesnaževanje močno zmanjšalo. Pozneje, ko se bodo zdajšnje usedline v potoku nadomestile s svežimi, naj bi se koncentracija radioaktivnih snovi v njih zmanjšala. Še vedno pa bo imela Brebovščica določeno vsebnost raztopljenega urana, radija in drugih radioaktivnih elementov, vendar bodo koncentracije nizke.

virov — razen radona in njegovih kratkočasnih potomcev — znaša 0,08 milisiverta. Tolikšen prispevki ima stroka kot obroben.

Pomemben pa je prispevki 0,49 milisiverta, ki je posledica nekoliko povišanih koncentracij radona in njegovih kratkočasnih potomcev v zraku življenskega okolja v bližnjih zaseljih v dolini Brebovščice. Statistični izračun, napavljen na osnovi epidemioloških študij, pove, da bi stoletna izpostavljenost 150 ljudi tolikišni dodatni dozi pomenila tveganje enega dodatnega pljučnega raka.

Predvsem v zadnjem desetletju je vse več izsledkov, da so koncentracije te škodljivosti v bivalnem okolju (v stavbah) v naših podnebnih razmerah praviloma mnogokratnik onih v življenskem okolju (na prostem). Lani je izšlo tudi prvo uradno poročilo pristojnega ministra v Zvezni republiki Nemčiji o rezultatih sistematično izvedenih meritev v njihovih deželi, ki so mu sledila priporočila njihovega najvišjega strokovnega telesa — Komisije za varstvo pred sevanji (Strahlen-Schutz Komision).

Zveni paradoksalno, vendar glede na ta dogajanja pa tudi glede na meritve naših podnebnih organizacij lahko rečemo: krajan Todaž ali Gorenje Dobrave, ki bi žezel dihati zrak z nižjo vsebnostjo te škodljivosti, naj vzame spalno vrečo in gre spat na prost. Večino dni v letu razen ob največjih zračnih inverzijah je namreč prispevki rudnika nižji kot pa prispevki njegove oziroma povprečne slovenske hite.

Slavko Skumavec, upokojenec Železarne in dolga leta lovec, z Javorniku: »Živim v neposredni bližini Železarne, kiskarne v Trebežu, in ni dolgo od tega, ko smo ob odpiranju jeklenke z neznan vsebino sosedji dobili »šilko« klorja. Osmobil je vse drevje, vsi sedeži so popadali na tla. Torej dobro vemo, kaj pomenijo nevarne snovi. Tudi kot levec vedno bolj opažam, da na področju Belščice odmirajo smreke med ruševjem. Zalosten je pogled na gozdno mejo, na ta prelep del gorenjskega sveta!«

Ivan Primožič, upokojenec Železarne, s Koroske Beli: »Stanujem na Koroski Beli, v blokih, ki so najbližji valjarni Bela. Že nekaj časa si krajevna skupnost prizadeva, da bi omogočila najhujšega onesnaževalca na tem področju, saj je bilo riznalo zimo rdečega prahu toliko, da je močno pordečil sneg. Bolje je, ko redno menjajo filtre, slabše pa tedaj, ko ni vetra. Tudi smrdi, in perilo je umazano in smrečé, razen tega pa prav zdaj močno zaudarja iz potoka Bela, saj se je kanalizacijski odtok zamašil.«

Ivana Rožič, zaposlena v Almiri, stanuje na Javorniku: »Pred mesecem dni so le nekaj od naših hiš začeli graditi mestno čistilno napravo za vse mesto Jesenice in Hrušico. Če nas moti? Ničam nič proti, saj je čistilna naprava za komunalne odpadke koristna za vse, slišim pa, da lahko okoli nje tudi smrdi. Vsi v Novem mestu pravijo, da zaudarja, kadar se obeta slabše vreme. Upam, da bodo upravljalci pazili in da sama naprava ne bo onesnaževala.«

Miro Begelj iz Naklega, prodajalec na Petrovki Črpalki v Naklem: »Slabo varujemo okolje, posebej, če gledam iz mojih izkušenj na delovnem mestu. Koliko litrov olja in naftne steče vsak dan na tla in naprej v zemljo pri polnenju, predvsem tovornjakov in traktorjev! V en tovornjak pa gre od 20 do 30 litrov naftne steče. Koliko olja in naftne se je zilo po tleh, ko so v Naklem gradili avtocesto in je težkih vozil kar mrgele. Po bližnjih gozdovih je sedaj smeti marij, imamo pa ljudi, ki to delajo načas, ki nagađajo družbi in jih želijo škodovati. Takšne bi moralni preganjati. Kar se mojih izkušenj tiče, asfaltna baza ni več nevarna. Zapišite še tele: 40 let je že na parkiršču nasproti Marinška ob železniški progi makedam in nič od uporabnikov vsa ta leta ni našel denarja za asfalt. To je prava sramota za Naklo.«

Mladen Mihalinec s Kokrice, inženir, zaposlen v Pomurki, ABC Škofja Loka: »Skrb za naše okolje zasluži kritiko. Za to je več razlogov. Že mladim dajemo premalo tovorne vzgoje in potem se ta pomanjkljiva vzgoja vleče v zrelejša leta. Za svojo hišo in okolico vsake še poskrbi, drugje, v tovarni, pa tega odnosu ni več zaradi mišljene, da to pač ni več moje, ampak je družbeno, s tem pa lahko počnemo, kar se nam zlubi, čeprav tudi z družbeno vsem prispevamo svoj denar. Nesmagno stresamo za prvi vogal in to je hiba, ki se je še dolgo ne bomo odrešili. Skrb za okolje je skrb zase, za naše in prihodnje življenje. Na Kokrici imamo vsako leto očiščevalno akcijo. Že naslednji dan po akciji pa se začne ponavljati stara pesem, kjer pa domačini ne prednjamimo, ampak predvsem ljudje od drugod. Na poti do smetiča v Tenetišah smeti najraje vržejo iz avtomobila kar na Kokrici. Zavest o okolju se spreminja, vendar bo spremenjanje dolgotrajno.«

Ljudje vlagajo več napora v svoj lasten propad, kot bi jim bilo potrebno, da se obdrže na pravi poti.

(Digby)

Slavica Marinšek iz Naklega, gostinski tehnik, lastnica lokalnega podjetja: »Težje govorim o urejenosti okolja, ker samoključno v Podbrezjih še nimamo vse v redu. Mislim, da za okolje skrbimo na splošno bolje kot smo, a še vseeno premalo. Ko smo prišli v Podbrezje, smo spraševali, kam s smetmi. Kako veste in znate, so dejali. Tako je že maršikje, zato najdemo smeti povsod. Mi jih vozimo v Naklo v poseben zabolj, ki ga praznimo, smeti pa odpeljemo v Tenetiše. Zato bi moralni imeti čim prej povsod organiziran odzvod. Posledice naše premajhne skrbi za okolje so že vidne. V Naklem nad bazo je gozd zbolel, precej pa so ga tudi posekali zaradi električne. Za okolje, naše zdravje in življenje ne skrbimo dovolj. Mlade vzgajamo v tem smislu po šolah in tudi doma, vendar premalo; starši smo nasprotni slabi vzorniki.«

Odlomek iz poeme Šel je popotnik skozi atomski vek

*In res je prišla pomlad.
Legla sta med trobentice in
marjetice
in gledala v bel oblak.
Bil je tak,
kakor so vsi oblaki že od ne-
koc
in tudi dež je bil tak,*

odlomek iz poeme Šel je popotnik skozi atomski vek

Sel je popotnik skozi atomski vek
in ko je bil že dovolj visoko,
se je ozrl navzdol,
kjer je ležal atomski vek;
vsepovsod,
kamor je segalo oko,
beton in želeso,
želeso in beton,
v najrazličnejših oblikah,
ki so ob neonskih lučeh metale dolge, negibne sence skoz čas.
Popotnik je gledal vse to
in ko je pomislil,
kako nepotrebno je njegovo srce
sredi vsega tega,
se mu je utrnila solza.
Pala je na tla
in ptiček, ki je stal tam, jo je popil.

Vladimir Pavšič – Matej Bor

Bilo bi enostavno za promet in naspoloh, če bi se vsi vozili v eno smer.

Toda bolj ko se čas odmika, bolj ko napredujemo, vse več je križišč. Prekrizale so se nam poti in interesi in vse težje se je prebiti skoznje in priti do cilja.

(Duško Radovič)

Tomaž Bobek z Bledu: »Kot ribič in veslač sem veliko v stiku z naravo, predvsem z Blejskim jezerom. Mislim, da je jezero le na videz čisto in da še ni povsem ozdravelo. Ne znam si razlagati, zakaj prav v zalihih, kjer se nabira največ smeti, nastaja na jezerski gladini tanka plast. So to združbe alg in umazanje? Menim, da v kraju dobro skrbijo za čistočo okolja, sicer tudi turisti ne bi tako radi zahajali semkaj. Moti me le odlaganje ob cesti proti Lescam: na ruševinah hotela Krim je zdaj mogoče videti tudi plastiko, štedilnice in drugo ropotijo.«

Janez Smole iz Lesc: »Za leško območje lahko rečem, da ima do okolja primeren odnos. Mislim, da je v tem pogledu veliko storilo turistično društvo z nevsišljivo vzgojo svojega članstva. Primerilo se je da onesnaževalec še ni do konca zmetal smeti v vodo ali jih odložil v gozd, že so ga s pomočjo osveščenih krajanov prijeli miličniki. Stalnih divjih odlagališč v Lescu in okolici ni, na izgobljališčih ob magistralni cesti se stanje popravlja, še vedno pa velja, da smo jugoslovani večji packi kot tuji. Tovarna Veriga je najhujše ekološke probleme rešila, saj nevarne galvanske odpadke redno čisti.«

Janez Pretnar, član Planinskega društva Radovljica: »Triglavski smetnari in druge očitljive akcije v našem planinskem in gorskem svetu niso v čast slovenskemu planinstvu ne planinski organizaciji. Čeprav društva vzgajajo ljudi in v njih prebujajo naravovrstveno zavest, se še vedno najdejo planinci, ki mečejo smeti po poteh, jih odlagajo za skale in podobno. Razmere se počasi in vtrajno le spreminja na bolje, saj je k sreči vse več ljudi, ki odpadke skrbno pospravijo v nahrbnik in jih odnesejo v dolino. V planinskih postojankah, s katerimi gospodarji naše društvo, odpadke sežigamo ali zakopavamo. Mislim, da s tem ne onesnažujemo okolja. Gre za majhne količine in nenevarne snovi, ki jih narava lahko sprejme.«

Svet kljub vsemu napreduje: namesto vojnega nasilja, nasilje brez vojne.

(Karel Čapek)

Janez Petkoš, gozdarski inženir z Bledu: »Gozdarji smo kot rablji v rokah družbenih interesov. Požrešna in pretirano razbohotena lesna industrija zahteva od nas vedno nove in nove kubike lesa, tu je še motiv dohodka. Roko na srce: odprete gozdove obremenjujemo preveč prav na rovoš neodprtih, ker ni dovolj denarja za hitrejšo gradnjo gozdnih cest in traktorskih vlek. Vsi skupaj preveč hitimo in pozabljamo nase in na okolje. Včasih so kmetje imeli čas za lupljenje lesa. Danes? Človek se kar zasmieji, ko vidi v gozdu kup hladovine brez lubja. Tudi to je eden od razlogov, da se lubadar nevarno širi. Veliko sem hodil po gozdu in še hodim, vendar v njem ni več mogoče najti sveta, kamor človek še ne bi stopil. Pred osemnajstimi leti sem lažil po dolini od Mrzlega studenca do Krnice. Pokljuška luknja je bila tedaj še naravna, dokaj neoskrunjena. Deset let kasneje sem v njej naletel na skale, ki jih je pri gradnji ceste na Pokljuko porinil vanjo človek. Pozabljena rokavica na Storu me je opozorila: človek prihaja z mehanizacijo in vsemi posledicami.«

Najboljše ne prihaja samo. Prihaja v družbi vsega.

(Tagore)

Mihaela Markelj iz Krop: »V potok Kroparica se izlivajo odpadki iz večine kanalizacij v Kropi in v naselju Stočje. Čeprav imamo za smeti smetnjake in zabojnike, se vedno najdejo izjeme, ki raje odložijo odpadke v naravo. Veliko hidim po jelovici in tudi tam naletim na nesnago, je res težko odpadke dati v vrečko in jih potem v nahrbniku prinesti v dolino, se sprašujem. Meni ni težko. Smilijo se mi tri glavski in mnogi podobni smetnari, ki z vrečami lezejo po gorah in pobirajo odpadke. Niso vsega krivi otroci in mladi, tudi med odrasliimi je veliko slabih zgledov.«

Ne glej, od kod prihajaš, glej, kam greš.

(Beaumarchais)

Iskra Telematika Kranj

V odpadni vodi morajo tudi ribe preživeti

**In ko jo je popil, je rekel:
Grenka je tvoja solza.
Zakaj je tako grenka?
In še preden mu je popotnik
mogel reči
svoj običajni: Ne vem –
je ptiček umrl.
Vzel ga je v roke
in ga odnesel tja dol, kjer je ležal atomski vek,
da ga pokoplje.
Vendar zaman:
vsepovsod sam beton in želeso,
samo želeso in beton,
in niti toliko zemlje, ki rodite
že in ptice.
da bi našel grob za ptico
in zasadil rozo nanj.**

O nevarnih plathet proizvodnje v kranjski tovarni Sava je za okolje in ljudi nevarna zaradi sorazmerno visokega deleža uporabe nevarnih snovi v proizvodnji in energetiki (goriva, lepila, mehčala, prašnati dodatki, kislina in lug). Od 10 do 15 odstotkov vseh snovi, ki pridejo v tovarno, je po sedanjih predpisih uvrščenih med nevarne.

»Če ne bi pazili na nevarne plati proizvodnje, bi slabo delali. V naši tovarni so kemična sredstva, odpadki, bazične, težke kovine, imamo cianidne odpadke in naprave za pranje. Brez tega v naši proizvodnji ne gre, saj na tej osnovi delamo tiskana vezja in obdelujemo ploščice. Vendar vemo, kako se tej stvari streže. Vse odpadke ujamemo, jih analiziramo in razstrupimo, in šele potem, ko je voda čista, gredo v kanalizacijo. Takšni postopki so dragi. Naprave stanejo najmanj toliko kot naprave za proizvodnjo. Telematika uporablja uvožene. Labore smo delali v letih 1972 in 1973, takrat pa takšnih naprav še ni bilo. V teh letih smo začeli tudi z galvanikom. Potrebujemo bolj čisto vodo kot jo lahko dà narava in moramo zato vse količine še dodatno čistiti.«

So vam nevarne snovi že kdaj nekontrolirano ušle iz tovarne?

»Na Laborah še ni bilo problema. Letos nam je sicer nekaj ušlo, pa smo ujeli. Imamo namreč dvojno dno. Če prvo ne zadrži, drugo zanesljivo. Vso vodo, ki odtekata, stalno kontroliramo. Vsak hip lahko ugotovimo, kakšna voda gre iz naše tovarne, in vsak hip se to da tudi dokazati. Odpadna voda mora biti tako čista, da prežije tudi ribe. Marsikje po svetu tudi na ta način dokazujo, kako čiste vode spuščajo iz proizvodnje nazaj v naravo. Povedati moram, da se ta voda zbira v bazenih, kjer se kemična sredstva uporabljajo v takih imenovanih usedalnikih. Po

določenem času jih izpraznimo in posnamemo. Tako dobimo pogačo, ki pa jo je treba nekam odložiti. Na leto je je pričilno eno tono in jo shranjujemo v posebnih deponijih. Ostanki pri kisilih jedkanjih postopkih pošiljamo nekaterih uporabnikom, na primer celjski Cinkarni. Alkalna jedkala pa že kupujemo v Belgiji; zanimivo je, da oni jedkala pripeljajo, odpeljajo pa tudi ostanke. Imamo pa tudi že naprave

za regeneracijo jedkal, kjer se v ciklusu pridobi baker, potem pa spet jedkalo.«

Telematika je velik porabnik vode, ki se potem, sicer prečiščena, враča nazaj naravo. V tem postopku tiči kljub vsestranskim varnostnim ukrepom varnost onesnaževanja okolja.

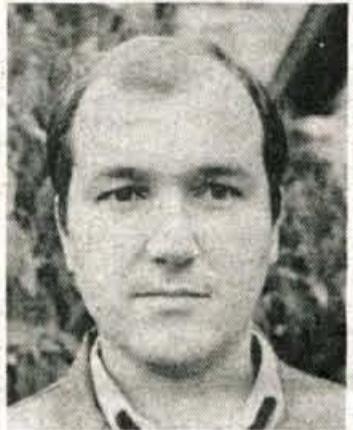
»V prihodnje nameravamo tudi pri vodi uporabiti sistem reciklaže, da bo voda krožila v tovarni. Telematika porabi na dan okrog 2000 kubičnih me-

trov industrijske vode in toliko je tudi vračamo. Ko bomo program pri porabi vode izpeljali, bomo zmanjšali nevarnost za onesnaževanje, razen tega pa veliko prihranili prisotnih črpancev, ponovnega spuščanja oziroma vračanja skratka pri porabi energije. Ker pa bo poraba vode vedno večja, bomo na ta način tudi zanesljivejši v primerih, če vede ne bo na pretek.«

Sava Kranj

Gradnja lastnega centra za predelavo tehnoloških odpadkov

Proizvodnja v kranjski tovarni Sava je za okolje in ljudi nevarna zaradi sorazmerno visokega deleža uporabe nevarnih snovi v proizvodnji in energetiki (goriva, lepila, mehčala, prašnati dodatki, kislina in lug). Od 10 do 15 odstotkov vseh snovi, ki pridejo v tovarno, je po sedanjih predpisih uvrščenih med nevarne.

Diplomirani inženir kemije Emil Nanut ima v kranjski Savi delovno mesto ekologa, ki skrbi za varstvo okolja.

»Preventivno smo vzdrževali sistem za transport saj ter vpeljali dodatne signalizacijske naprave, ki omogočajo menjavo filterov pred prebitjem filtra in izpuha saj v ozračje. Lani so merili stopnje onesnaženosti zraka v Savi. Tozdi so nujne sanacije uvrstili v plane do leta 1990. Predelava polimernih snovi praviloma prekomerno ne onesnažuje voda. V Savi okrog 80 odstotkov vode uporabljamo za hlajenje in ni stika s surovinami. Problemi zaradi onesnaževanja voda pa smo ugotovili zaradi neurejenega skladiščenja in energetsko-vzdrževalnih dejavnosti. Zato gradimo dve skladišči nevarnih snovi: skladišče za nova in odpadna olja ter skladišče bencina. Do leta 1990 nameravamo urediti tudi druga neustrežna skladišča nevarnih snovi. V začetku tega meseca je bil kolektor obrata II na Laborah priključen na novo kranjsko čistilno napravo. Pri tem je največji problem velika količina relativno nizko onesnaženih voda, ki jih v tovarni nadziramo in čistimo v nevrataliških bazenih, uvednih prekatnih jamah in na pravah za oksidacijo nitridnih odpadnih voda. Zaradi velikih količin bomo imeli velike stroške zaradi čiščenja v čistilni napravi, le-ta pa ima lahko težave zaradi razredčevanja. Z

Ekološke razmere ob Železarni Jesenice

Plavajoča zavesa čaka na savskem nabrežju

Jesenice, 20. novembra — Jesenška Železarna želi na akumulaciji Save namestiti plavajoča zavesa za zajemanje odpadnih snovi. Veliko sredstev je namenjenih za ekološko opremo jezikarne.

»V Železarni smo pripravili program ukrepov za sanacijo ekoloških razmer, medenje pa sodi predvsem sanacija reke Save,« pravi Dragica Bezljajeva iz oddelka za ekologijo v jesenski Železarni.

Po razvrstitvi republike službe za varstvo zraka so Jesenice na 20. mestu po zadimljenosti in na 32. po koncentraciji žvepljivega dioksida. Jesenice sodijo v III. območju onesnaženosti zraka predvsem zaradi prahnih usedlin — grobega prahu, ki se hitro odsega, in ni tako nevaren za bronhialna obolenja kot dim, saj so delci veliki več kot 10 mikrometrov. Večina prahnih usedlin, ki jih hidrometeorološki zavod preverja v krajevni skupnosti Podmežakla, je anorganskega izvora: prah iz Železarde, saje iz dimnikov, v pomladnih in jesenskih mesecih pa poraste delež prahu organskega rastlinskega izvora.

Zelimo, da bi na ožini akumulacije Moste namestili stalno plavajoča zaveso. Na Gorenjskem smo iskali ustrezno finančno podporo, a smo jo do zdaj dobili le pri jesenski komunalni skupnosti. Letos smo zaveso kupili. Pričakujemo, da bodo svoj delež prispevali še drugi, zlasti območna vodna skupnost in vodno gospodarstvo.

Tudi onesnaženost Save ob Železarni je uvrščena v III. razred od štirih. Onesnaženost Save z odpadki je na Jesenicih ocenjena na več kot 90.000 ekvivalentov, delež onesnaženosti zaradi odpakljev na Železarni je v zadnjih letih okoli 30.000 ekvivalentov. Komunalne odpadke sorazmerno veliko onesnažuje Savo. Odkar so ukinili plinske generatorje, je Sava vendarle nekoliko bolj čist.

Zelimo, da bi na ožini akumulacije Moste namestili stalno plavajoča zaveso. Na Gorenjskem smo iskali ustrezno finančno podporo, a smo jo do zdaj dobili le pri jesenski komunalni skupnosti. Letos smo zaveso kupili. Pričakujemo, da bodo svoj delež prispevali še drugi, zlasti območna vodna skupnost in vodno gospodarstvo.

V Savo se izlivajo olja in naftni derivati in drugi odpad-

ki, ki jo zelo onesnažujejo. Ob okvarah v obratih uide žlindra, ki se nabira na vodni gladini. Žlindra bomo na Jesenici imeli do leta 1988, dokler bodo obratovali plavži, potem je ne več. Nesrago in nevarne snovi smo iz Save pobirali trikrat. Takrat smo si zavesili v Kopru, a bi radi stalno v Mostah.

Nova jeklarna na Beli bo imela vse čistilne naprave za zrak in vode, odpravljajoči nevarnosti ter protihrupna izolacija peči. Pravodnevno letno bo za Jesenice poskrbelo ukinitev lužilnic. Nova lužilnica bo imela avtomatično čistilno napravo, katera je valjarnah na Beli.

Koliko denarja bomo v prihodnje vložili za ekologijo, podatki, da je kar 9,2 odstotka vseh sredstev za jeklarno na Beli namenjenih zgolj za njeno ekološko opremo.«

Franc Renko
iz Elana:

Ni
odlagališča
za nevarne
odpadke

Begunje, novembra — »Nismo veliki onesnaževalci okolja, vendar imamo tudi pri nas ekološke probleme, ki tarejo delovno organizacijo, še bolj pa okolično,« je na vprašanje, ali je Elan onesnaževalec ali ne, odgovoril direktor vzdrževanja Franc Renko.

V begunjski tovarni uporabljajo dve vrsti goriva — trdo in tekoče. Ko kurijo z mazutom, so izpuhi dima v zrak v mehaj dovoljenega, ker so kotli narejeni tako, da avtomatsko uravnavajo količino zraka, potrebnega za dobro izgorjanje. Že sam mazut pa vsebuje več žvezpla, kot je predpisano, in ga zato tudi nekaj več uide v zrak. Še v tem srednjoročnem obdobju bodo poleg mehanskih filterov namestili še kemične, ki bodo precej omiliti tovrstno onesnaževanje. V Elanu so zadnja leta zmanjšali porabo mazuta s 1100 na 800 ton. S tem so dosegli dvojni učinek: zmanjšali so izdatke za gorivo in količine škodljivih snovi, ki nastajajo pri gorenju. Problem bodo dokončno rešili v sredini prihodnjega leta, ko se bo begunjska tovarna priključila na plinovod. Potlej bo mazut le še nadomestno gorivo.

Več težav nastaja pri kurjenju različno suhih in vlažnih jenovenih in toplovinah ostanov, med katere se včasih pomešajo tudi plastični materiali. Pri takem različnem kurivu je zelo težko pravilno naravnati dotok zraka. Dim, ki se vali iz dimnika, je gost: saje se usega na avtomobile, strehe, vrtove, in čeprav niso škodljive, občasno povzročajo med krami nejveljivo.

Pri proizvodnji plovil, jadrnih letal, delov smuči in streh za avtomobile se pri predelavi steklenih vlaken in poliestrov sproščata tudi precej prahu. Ventilatorji ga posesojajo, filtri zadržijo, nekaj pa ga vendarle uide v ozračje. To je zoprn in tahel prah, ki se ne razkroji in ga veter nosi sem ter tja. »Ne vem, ali je škodljiv ali ne, vsekakor pa za nikogar ni prijeten,« je dejal Franc Renko in dodal, da se največ tovrstnega prahu zaneset v okolje iz prostorov, kjer popravljajo ali dodelujejo plovila, letala in druge plastične izdelke.

Vse odpadke naravnih snovi (lakov, topil) destilirajo, ostanke pa vozijo v deponijo na Črnivec, za katero tudi inšpektorji dobro vedo, da ne ustreza predpisom. V Elanu so pred leti že razmišljali, da bi sami uredili ustrezno odlagališče za ostanke nevarnih snovi, vendar so se temu odrekli — ne le zaradi denarja, temveč tudi zato, ker je na Gorenjskem še več delovnih organizacij s podobnimi problemi. Vse odpadne snovi, ki nastajajo pri kemični obdelavi robnikov in drugih kovinskih delov, razstrupljajo; ostanke pa vozijo v kranjsko Opiekarno, kjer jih koristno uporabljajo.

»Vse naše odpadne vode so speljane v begunjsko kanalizacijo in prek nje v potok Novi vasi. V vzorceh vode dolnej se nismo odkrili prekomerni količini škodljivih snovi, skrbim pa bo manj, ko bo Radoščica dobila čistilno napravo,« je ekološke probleme Elana in kraja skenil Franc Renko.

Drago Vuk

Čustvo prevladuje nad razumom in stroko

Vzgoja in spoznanje, da je varovanje človekovga okolja strokovna kategorija oziroma negativni dohodek, bosta šele na stežaj odpira vrata stroki in njeni odgovornosti. Gorenjske občine so to zapisale v srednjoročne plane do leta 1990.

Doktor organizacijskih znanosti in magister kemijske tehnologije Drago Vuk, ki je v Komunalnem obrtnem gradbenem podjetju Kranj strokovni svetovalec za področje ekologije, je eden tistih, ki jih ne srečaš vsak dan, da bi se z njimi pogovoril. Pred dnevi je naslovu magister dodal še en predznak — doktor. Prepričljiv, razumljiv v strokovnih razlagah z razumevanjem gleda na nestrokovna ali čustvena gledanja in predstave o varstvu okolja. Strinja se, da danes nikomur, v podzvesti, ni vseeno, v kakšnem okolju živi in kaj bo jutri. Vendar, kot pravi, življenje je en sam koipromis.

»Na prvem mestu je vzgoja. V vrtcih je treba začeti, v sredstvih javnega obveščanja bi moralno imeti varstvo okolja redni prostor. Tako pa je vprašanje, kako sploh lahko pri nas včasih kaj spremeni, ko imamo vse grajeno na dobrui volji. Kar zadeva varstvo okolja, velja v svetu moralna in materialna prisila. Če v Kanadi ali v Ameriki spomladi in jeseni kdo zakuri na vrtu, ko ga čisti, bo sosed poklical gasilce ali policijo, češ da pri sosedu

na vrtu gori. Prišli bodo in ogenj pogasili, račun pa bo dobil takšen, da ne bo nikdar več zakuril.«

Začeti je torej treba pri vzgoji. Potem bomo kaj hitro spoznali in tudi razumeli, da je varovanje človekovga okolja strokovna kategorija oziroma negativni dohodek in dolgoročna naložba, da bomo sploh obstali in preživeli.

»Imamo veliko najrazličnejših deklaracij, številne posvetne... v sklepih pa potem ničkoli čejev in čebjev. In tako se nam dogaja, da smo vsi za rešitev. Ko pa se ideja pojavi, se čustveno bojujemo proti njeni uresničitvi. Kar zadeva depozitno mešanih odpadkov v Tenuših, imamo naročene načrte za sanacijo. V pripravi je tu-

di ureditveni načrt za celotno območje. Tu posebnih problemov ni. Povsem drugače pa je, ko govorimo o sežigalni napravi v Stražišču. Različne informacije so razburile krajane. Kranj in Ljubljana se dogovarjata, da bi se naprava usposobila, vendar bo obratovala po normativih, po kakršnih je bila kupljena. Predvsem pa bo to ekološki objekt, ne pa naprava za dodatno izkoriscenje topote. Ob najrazličnejših razpravah je prav, da vsakdo o tem vpraša upravitelca (Kogn. — op. p.)«

Drago Vuk se jezi, ko ugovarja, da danes o varstvu okolja razpravljamo na sto in sto ravneh. Moramo pa si prizadevati, da bodo komunalne in druge organizacije s tega področja predvsem kadrovska oziroma strokovno usposobljene. Gorenjske občine so po njegovem mnenju naredile pravi korak v tej smeri, ker so odločajočo vlogo stroke na tem področju zapisale v srednjoročne programe.

»Za delovanje kranjske čistilne naprave odgovorja strokovnjak, ki je že zaposlen, čeprav naprava obratuje poskušno. Ocenjujem, da je zelo prav, ker jo je Kranj zgradil (slišijo se tudi drugačna mnenja). Naprava je namreč neke vrste policij, ki bo industrijo prisili, da bo tudi sama očistila odpadke. Da pa bo z njo povezan ves sistem, bo treba še najmanj toliko denarja, kot je stala sama naprava.«

Tine Benedičič, vodja KŽK-jevega sadovnjaka v Resjah pri Podvinu

Neznanje rojeva problema

Radoščica, novembra — Priznani kmetijski strokovnjak Tine Benedičič že vrsto let uspešno vodi sadovnjak v Resjah pri Podvinu. Navdušen sadjar je in, kot pravi sam, tudi naravovarstvenik, ki mu ni vseeno, kakšno okolje bomo zapustili prihodnjim rodovom. V vsaki vreči umetnega gnojila še ne vidi hudiča. V pogovoru o tem, ali je kmetijstvo onesnaževalec okolja ali ne, pogosto omenja besede: zavedno ravnanje, strokovnost pri delu, razumne meje...

Porast prebivalstva na eni strani in zmanjšanje števila predelovalcev hrane na drugi je privedlo do večjih potreb po hrani in do intenziviranja »kmetijske proizvodnje«, kar v preprostem jeziku pomeni, da je treba na istih ali celo manjših kmetijskih površinah pridelati več hrane — krompir-

ja, mleka, mesa, sadja, grozdja... Pri takšnem načinu pridelovanja, ki se precej razlikuje od tistega iz časov naših devov in babic, je veliko večja nevarnost za naravno okolje, še posebej, če se vsi, ki delajo

v kmetijstvu, ne zavedajo, da so gnojila in škropiva ob nestrokovni uporabi prav tako nevarna kot bomba v rokah neveščega vojaka.

Že v starih kmečkih knjigah so pisali, kako je treba ravnati z gnojnicami, da ne bo tekla po dvorišču in odtod v potok. Nekdaj so takšne probleme veliko lažje reševali kot jih danes, ko je, denimo, na enem mestu osredotočeno tudi sto tisoč prašičev, še več kur. Se zdaj se nekateri radi hvalijo, da je njihova farma največja v Evropi. Ni problem pripeljati krmu za tolikšno število živali (prašičev ali kokoši); velika nadloga pa je gnoj. Kam z njim? Najlaže je ga speljati v potoke in reke in izdatno onesnaževati okolje ali ga voziti na kup in zamočvirjati zemljišče. Precej težje pa ga je koristno uporabiti, ker na nobeni »industrijski farmi« površine niso v so-

razmerju s številom živali. Drugače je v govedorejskih hlevih: priepla mesa in mleka temelji predvsem na doma pridelani (sveži ali posušeni) krmil, krmila so le kot dodatek, številčnost črede je usklajena s površinami, zato tudi ni problemov, kam z gnojem in gnojekom.

Za številne ekološke probleme v Sloveniji je kriva nepravilna politika, ki jo pri nas vidi že polna štiri desetletja, in neučinkovito spoznanja, da mora biti številčnost črede usklajena z obsegom kmetijskih zemljišč. Pri nas gre za velika nesporazmerja: na eni strani imamo veleposestva, večja kot so bila nekdaj grajska, na drugi majhne kmetije, za katere ze prve ustave naprej velja enak zemljiški maksimum, četudi so se od tedaj do danes razmreje v kmetijstvu že korenito spremenile.

Kako nevarna so za naše okolje škropiva in umetna gnojila, je vprašanje, ki pogostoto buri porabnike hrane. Inženir Tine Benedičič še ne vidi v vsaki vreči umetnega gnojila »grešnega kozla«. Res je, da lahko zaradi nestrokovne in nedosledne uporabe gnojil in škropiv zaidejo nevarne snovi tudi v podtalnico, še zlasti na območjih (Sorško polje), kjer je zemlja plitva, in da si človek lahko s temi snovmi ogrozi življenje. Pa vendarle: brez škropiv in gnojil si ni mogoče predstavljati pridelovanja hrane in blažitve lakote, ki se vedno kraljuje v nekaterih delih sveta.

Ekološke probleme rojevajo neznanje, nestrokovnost, nedoslednost... So tisti, ki so v šestdesetih letih zaprli kmetijsko šolo v Poljčah, na to kaj pomisili?

Ivan Kepic, direktor Tehnikovega tozda Komunalne dejavnosti v Škofji Loki

Prednost vodnjakom na Sorškem polju

Škofja Loka, novembra — Da bi Škofja Loka zagotovili dovolj pitne vode, brez težav premožali sušna obdobja, morebitna onesnaženja vode in okvare na poljanskih cevovodih, bodo zgradili nova zajetja. Možnosti se kažejo tako na Sorškem kot na Praprotnem polju.

Škofja Loka že šestnajst let dobiva 70 do 85 odstotkov potrebnih količin vode iz Poljanske doline, druge pa iz zajetij in črpališč v bližini Škofje Loke. Ljudje in industrija porabijo iz loškega vodovoda (brez požarne vode) 2 do 2,3 milijona kubičnih metrov vode oziroma povprečno-približno 6000 kubičnih metrov vode na dan.

»Z onesnaževanjem vode spodnjega studenca v Hotovljah decembra 1984. leta smo izgubili okrog 1600 kubičnih metrov vode na dan. Na vzhod onesnaženja ne moremo z govorstvo pokazati,« je dejal Ivan Kepic, direktor Tehnikove temeljne organizacije Komunalne dejavnosti. »Verjet-

no je vzrok v porušenih podzemnih slojih 550 metrov stran od vodnega izvira, kjer so se posledice premika zemeljskih plasti pokazale 150 metrov višje od izvira. Delno smo izgubljene količine vode nadomestili z vključitvijo novih vodnih virov v Hotovljah in iz zajetja na Trebiji, občasno pa smo nekaj vode dobili tudi iz Kraňka.«

Da bi škofjeloškim porabnikom zagotovili dovolj vode, bodo iz Sorškega ali Praprotnega polja zajeli dodatnih 30 do 50 litrov vode na sekundo, to je približno 2500 kubičnih metrov na dan. Eden od teh virov jim bo lahko nadoknadil primanjkljaj vode tudi v sušnih obdobjih in primerih onesnaženja ali okvar poljanskih virov oziroma cevovodov.

»Na osnovi analize voda Sorškega in Praprotnega polja dajemo prednost vodi iz Sorškega polja, ki tudi po polniti akumulacije vodne elektrarne Mavčice ustreza predpisom za pitno vodo, ima dokaj dolg tok pod zemljo in 25 do 35 metrov debelo krovno plast. Črpalj bi do 45 do 47 metrov globoko, nekako na sredini vodnega sloja tako da bi se lahko ognili morebitni usledinam na dan ali presahnil vira, ko bo vodo črpala tudi Ljubljana. Vodnjake bi napravili v gozdu, jih ogradili s primernim varovalnim pasom, tako da kmetijska proizvodnja na poljih ne bi blizu okrnjena. Razen, če bi po podrobnejši analizi spremembla stanja kakovosti vode zaradi gnoja, gnojevke, gnojil in škropiv pokazale škodljive vpliv. Takrat bi se pač moralni pogovoriti tudi o varovalnem pasu na poljih s katerim bi zaščitili podtalnico, ter o nadomestilu za okrnjene kmetijske površine,« je dejal Ivan Kepic. »Praprotno polje je za zajetje vode manj primerno, ker ima dokaj tanko krovno plast, na podtalnico pa ima velik vpliv voda iz bližnje reke Sore. Blizu je tudi cesta, težke kovine, oljni madeži.«

»Stroški gradnje bi bili večji na Praprotnem polju, stroški obratovanja pa na Sorškem polju. Vendar pa na odločitev,

ki še ni padla, denar ne bo smel vplivati, pač pa kakovost in možnost zaščite vode.«

Pred začetkom kloriranja vode v loškem vodovodu ob koncu sedemdesetih let je bilo kar 55 odstotkov vzetih vzorcev vode neprimernih. V času

kloriranja s tekočim klorom, to je do 1977. leta, je bilo 11,3 odstotka nepfizernih vzorcev, v letih od 1979 do 1984 je 7,3 odstotka, lani in letos, ko imajo plinski klorinator v odtok vode tudi s Trebišje, pa 3,8 odstotka. Zajete vode morajo stalno klorirati. Poljanski svet je kraški, bolj ali manj porozen voda pronica skozi zemljo manj očiščena, s sabo prinaša klice, ki se razmnожujejo. V vodi so tudi drobeni kamenin; debelejši se med potjo po cevih usedejo in se izločijo iz vode.

Veliko skode utegne napraviti poljanski vodi nelegalno odlagališče »komunalnih« odpadkov občine Idrije, kjer so tudi nevarni odpadki. Deponija ni tako pripravljena, da bi izcedne vode lahko lovili in čistili, zato utegnje teči v žirovski potok Raskovec ter vplivati na slabšo kakovost vode potoka in reke Sore. O času in načinu sanacije deponije se dogovarja skupaj s idrijsko občino.

Niko Robič iz Gozda Martuljka, vozovni preglednik na železnici: »Za Gozda Martuljek pravijo, da je pasja vas, saj imajo pse vse hiše razen cerkev in gasilske doma. To je znak, da se vsak zapira vase in se boji sočloveka. Slika našega okolja je porazna. Imamo zabojnik, pa veliko ljudi meče predvsem ponoči smeti smeti do zbiralnice, so skoraj da smeti povzeli. Zrak zaradi jesenic in tudi vsakih kurišč na več čist, kar občutita polje in gozd. Zdaj se mi, da veliko več govorimo o varstvu okolja, nesnega

stno uporabit. Vas, čeprav turistično zanimiva, nima urejenih pešpoti, kjer bi domačin in gost lahko varno hodil. Glavna cesta je zelo nevarna. Dva starejša človeka, ki sta peljala mleko do zbiralnice, so skoraj da smeti povzeli. Zrak zaradi jesenic in tudi vsakih kurišč na več čist, kar občutita polje in gozd. Zdaj se mi, da veliko več govorimo o varstvu okolja, nesnega

smeti, še vedno »živijo« divja odlagališča. Ena takih je, na primer, tudi v Rudnicah.«

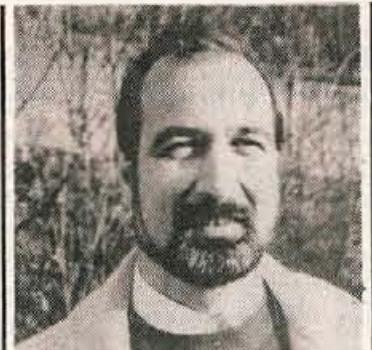

Anton Koselj iz Lipnice: »Ljudje, mi vsi onesnažujemo okolje, mečemo smeti v potoke ali jih vozimo na divja odlagališča. Premalo smo še osveščeni in za zdaj nam je že dokaj vseeno, kakšno naravo bomo zapustili prihodnjim rodovom. Tudi pri nas, v lipniški dolini, imamo ekološke probleme. V potokih Kroparica in Kamna gorica

Medicina dela mora opozarjati in pravočasno ukrepati

Delavci se branijo slušalk

Jesenice, 20. novembra — v minih letih je bilo zaradi obravnavanja šamotarne na jesenih veliko silikoznih obolenj. Širi se epidemija okvare sluhu, že pri osemnajstletnikih, ki se ne morejo odreči glasbenim slušalkam.

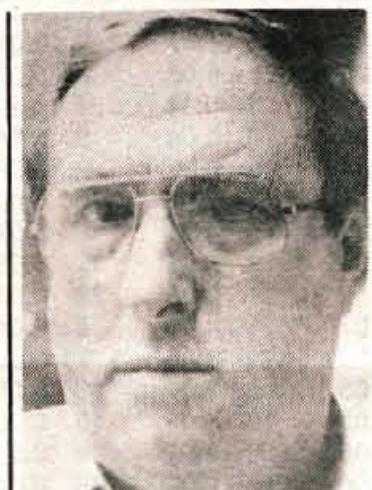
»Še desetletja bomoboleče čutili pogubne posledice neodgovornega onesnaževanja,« pravi dr. Brane Čeh, ki se je v obratni ambulatni jeseniške Zelezarne specializiral za ekologijo.

»Pesimist sem, res nam navrek bije. Ljudje se sploh ne zavedajo, v čem živijo. Bojim se, da je ta naša ekološka zagnost le trenutna. Zavest se res krepi, a jo je treba materialno podpreti in ji dati trdno osnovno, kritištejo pa strogo kaznovati. Neki ameriški strokovnjak mi je pripovedoval, da v nobenem ameriškem pristanišču ne dovoljuje kapitanu dvigniti sidra, če so mu dokazali, da se je dimnika pokadil črn dim. Šele, ko plača izjemno visoko kazneni lahko nadaljuje pot.

Človek ni nič več vreden kot mrvljiva, če me razumete. Vsak bioloski krog je tudi obramba

Okolje in človekovo zdravje

Odgovornost za prihodnost

Železniki — »Ohranimo okolje, da ne bodo potomci govorili o nas kot o modernih barbarih, ki so na račun narave poveličevali le moderno tehnologijo, meni zdravnik dr. Jože Mozgan

Pri vseh posegih v naravo, ne dovolj premišljenih, s posledicami, ki se kažejo pozno in morda celo v naslednjih generacijah, je vedno najbolj prijet najmanj kriv. Kot zdravnik me zato, še posebno boli, ker ne bo nihče odgovoren za zdravstvene posledice, ki jih ima in jih bo imela, na primer, postavitev in delovanje Termite ali Rudnika Žirvoski vrh. To so dragi eksperimenti v okolju s posledicami na ljudih. Izkušnje bomo potrebovali tudi še v prihodnosti, zato ne vem, zakaj ni raziskav, namenjenih dolgoročnemu preučevanju škodljivega vpliva takih posegov v naravi in na človeku.«

Ali ima medicina dovolj znanja, da bi lahko dobro preučila škodljive vplive na človeka?

»Medicina tega na fakulteti ne uči, izkušnje pa pridejo kasneje, s prakso in strokovnim izpolnjevanjem. Toda kaj lahko ugotavlja zdravnik, ki vsak dan vidi kvarne vplive

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

Potrošništvo in varovanje okolja »Napredna« potrošnja in »škodljiva« varčnost

Kranj — Je varovanje okolja za nekatere res nekakšna moda, s katero je mogoče na trgu praviti več, žal, enako škodljivih izdelkov? Davek potrošništva se tako sploh ne spreminja; celo veča se.

O varstvu okolja besedujejo vsi od kraja, včasih niti ne vemo, da sta ti dve besedici za nekatere postali že kar kritični, ki jo lahko uporabljajo vseprisot in v različne namene. Prav na to opozarja dr. Ana Kraker — Starman, direktorica Zavoda za socialno medicino in higieno Kranj

»Higienisti smo začeli opozarjati na preveliko uporabo fosfatov; industrija pa je to uporabila za reklamo, ki kupca le zavaja. Poglejte, vsak dan smo bolj osveščeni, zato kupimo kakšno stvar celo dražje, samo da pri tem varujemo okolje. Tako nam trobi reklama. Kaj pa se skriva v pralnem prahu, o katerem proizvajalec trdi, da nima več fosfatov? Gospodinjstva ki so, to moravre rečeno, prave male tovarne

detergentnih odpak, bodo z novim pralnim praskom novejno okolju, se posebej pa vodotokom škodljivo kemikalijo, v njemšč naprej med onesnaževalci okolja. Res skoraj povsem neškodljive odpake po pranju so le pri uporabi mila. Zato se v svetu tudi za pranje perila znova bolj uporablja milo v raznih oblikah.

Ali bi lahko našli izdelek, na katerem bi lahko upravičeno blestel napis »neškodljiv za okolje?«

»Zelo težko. Ne morejo ga imeti avtomobili, čeprav v svetu, in nekaj tudi pri nas, že ukrepa: bencin brez svinca, omejitve hitrosti in podobno. Težko si je v sedanjem času predstavljati enakovredno zamenjanje za avtomobil. Toda kolo je zadnja leta postalno ne-navadno popularno, nekaj tudi na račun svoje »neškodljivosti«. Ali pa drugi primer. Včasih

ge tudi posledice. Če želimo imeti manj bogate, a zdrave ljudi, se mora ekološka vzgojna ura začeti že doma, v vrtcu in soli, na vsakem koraku.

V minih letih so bili na Jesenicah številnejša obolenja zaradi zaprašenosti. Dokler je bila šamotarna, je bilo več silikoze. Zdaj opažamo epidemijo okvare sluhu, vendar to ni nikakršna jeseniška posebnost. Osemnajstletniki prihajajo s slušno okvaro zaradi glasbenih slušalk in poslušanja moderne glasbe. Slušalka je agresivna stvar, a jim v šoli tega nihče ne pove.

Hrup je res velik problem. V tujini kmet na polju orje s slušalkami na ušesih, pri nas jih delavci v hrupnih obratih sploh nočajo nositi.

Zdaj v Železarni pripravljamo analizo delovnih mest za beneficiranje dobra. Zbiramo tudi ekološke podatke. Na najbolj ogroženih mestih opravljamo meritve. Pomen teh meritve in medicine dela ni v tem, da čaka in ugotavlja, kje so in kakšne so zdravstvene posledice, temveč da pravočasno opozori, kje je ogroženo zdravje delavcev in kje je treba takoj primerno ukrepati.

Dolgoročna rešitev je le v zavrtih, čistih tehnoloških industrijskih sistemih, v sanacijah starih naprav in tem, da se pri gradnjah pokažejo čisti računi.

Res je ekologija draga, a so dra-

storila korak dle, ko bo doseglo pravilno ravnovesje med družbenimi vrednotami. Gotovo so neprijetne oblike, s katerimi hočemo spremniti, kar je bilo zgrešeno. Vsebina pa je prava. Menim, da, na primer, zaposleni v rudniku urana vedo za nevarnosti, vendar si prizadevajo, da bi jih zmanjšali. Zato ne bi smeli biti tarča očitkov; draža sola, ki jo imamo z rudnikom, se je začela že dosti prej. Ni pa seveda edina pri nas. V lepe kraje smo nastrosili umazano industrijo, zastupili reke, zrak; nihče ni vprašal ljudi, nihče jih ni poslušal.«

Najbrž bi moral varstvo okolja postati tudi sestavni del vzgoje?

»Res, čeprav so posamezna okolja pri tem že dosegli izstopala. V Selški dolini, na primer, je bilo obvarovanje Rudenskega polja izraz zavesti, da je treba varovati, kar je narava tako skopu delila med hribi — ravno. Napredek je lahko tudi drugačen, ne tak, da zasvinjam okolje. Potem pa ne bi smeli govoriti kot o modernih barbarih, ki so videli le moderno tehnologijo, narave v znenimi zakonitostmi pa jim ni bilo mar.«

Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti posledice je zelo težko, saj ni na voljo nobenega izhodiščnega podatka. Bomo zato prepisovali podatke iz tujih literatur, ki pri nas veljajo ali pa tudi ne?«

Vendar pa so ljudje vse bolje osveščeni. Glasno zahtevajo varovanje okolja. Je to že znak zavesti, da imamo za zanamce le eno okolje?

»Mladi to zahteva glasno izražajo. Mislim, da bo družba

okolja na bolnikih v svoji ambulanti? Oceniti pos

S klasičnimi merilnimi postajami v 42 slovenskih krajih, ki sodijo v tretje in četrto območje onesnaženosti zraka, redno merijo 24-ure koncentracije žveplovega dioksida in dima v zraku. Objavljamo podatke za zadnjo kurilno sezono. Pregled uvrščenosti v nekaj kurilnih sezona izloči vpliv vremena ter pokaže, kje onesnaženost zraka načršča (Maribor, Škofja Loka) in kje ostaja na isti ravni oziroma pada (Celje).

Seveda so to le podatki o koncentracijah žveplovega dioksida in dima v zraku, celotno koncentracijo pokažejo šele merjenja z avtomatičnimi merilnimi postajami ANAS, kakršno so pred dnevi postavili v Škofji Loki, med Termiko in Jelovico, kot prvo na Gorenjskem.

RAZRSTITEV SLOVENSKIH KRAJEV GLEDE NA ONESNAŽENOST Z ŽVEPLOVIM DIOXIDOM V ZADNJI KURILNI SEZONI (OKTOBER 1985 — MAREC 1986)

merilno mesto	povprečna koncentr. v mg/m ³	največja 24-urna koncentr. v mg/m ³
1. TRBOVLJE	0.30	1.26
2. HRASTNIK	0.23	1.04
3. ČRNA	0.20	0.75
4. MARIBOR	0.17	0.67
5. MEŽICA	0.17	0.58
6. LJUBLJANA	0.17	0.50
7. CELJE	0.13	0.73
8. KRŠKO	0.13	0.51
9. KAMNIK	0.13	0.39
10. MEDVODE	0.12	0.56
11. ŽERJAV	0.12	0.35
12. RIMSKE TOPLICE	0.11	0.31
13. ŠENTJUR	0.10	0.45
14. RADEČE	0.10	0.33
15. ŠKOFJA LOKA	0.10	0.30
16. ZAGORJE	0.09	0.80
17. ŠTORE	0.09	0.43
18. ŽALEC	0.09	0.32
19. DOMŽALE	0.08	0.32
20. PTUJ	0.08	0.24
21. SL. GRADEC	0.08	0.24
22. KIDRIČEVO	0.08	0.24
23. SEVNICA	0.07	0.30
24. M. SOBOTA	0.07	0.26
25. TRŽIČ	0.07	0.21
26. SL. BISTRICA	0.07	0.21
27. LITJA	0.07	0.20
28. KRAJN	0.07	0.19
29. CRNOMELJ	0.07	0.19
30. NOVO MESTO	0.06	0.26
31. IDRJA	0.06	0.25
32. JESENICE	0.06	0.25
33. RUŠE	0.05	0.23
34. VRHNIKA	0.05	0.22
35. ŠOŠTANJ	0.05	0.18
36. KANAL	0.04	0.17
37. ILIRSKA BISTRICA	0.04	0.17
38. T. VELENJE	0.04	0.16
39. RAVNE	0.03	0.18
40. IZOLA	0.03	0.08
41. KOPER	0.03	0.08
42. KOCEVJE	0.02	0.12

UVRSTITEV KRAJEV PO POVPREČNI ONESNAŽENOSTI ZRAKA Z ŽVEPLOVIM DIOXIDOM V KURILNI SEZONI / KONCENTRACIJA SO₂ V mg/m³/

Merilno mesto	1980/81 Uvr. Konc.	1981/82 Uvr. Konc.	1982/1983 Uvr. Konc.	1983/84 Uvr. Konc.	1984/85 Uvr. Konc.	1985/86 Uvr. Konc.
Trbovlje	1 0.46	1 0.39	1 0.39	1 0.42	1 0.33	1 0.30
Hrastnik	2 0.34	2 0.36	2 0.31	3 0.25	2 0.25	2 0.23
Črna	5 0.26	5 0.23	3 0.27	2 0.25	3 0.25	3 0.20
Maribor	6 0.20	9 0.17	8 0.15	6 0.20	5 0.22	4 0.17
Mežica	9 0.18	6 0.21	6 0.19	8 0.17	12 0.15	5 0.17
Ljubljana	3 0.29	3 0.24	5 0.21	5 0.23	4 0.23	5 0.17
Celje	4 0.27	4 0.23	7 0.19	4 0.24	7 0.21	7 0.13
Krško	11 0.17	14 0.13	14 0.11	12 0.13	6 0.21	8 0.13
Kamnik	10 0.17	10 0.15	10 0.13	11 0.14	8 0.16	9 0.13
Medvode	16 0.13	19 0.11	17 0.09	19 0.10	13 0.11	10 0.12
Žerjav	7 0.20	8 0.18	4 0.22	9 0.16	9 0.15	11 0.12
R. Toplice	23 0.10	26 0.09	24 0.07	22 0.08	17 0.10	12 0.11
Šentjur	22 0.11	24 0.10	19 0.09	15 0.10	25 0.08	13 0.10
Radeče	21 0.11	22 0.10	20 0.08	20 0.09	26 0.08	14 0.10
Šk. Loka	25 0.10	22 0.11	25 0.06	13 0.13	14 0.11	15 0.10
Zagorje	17 0.13	12 0.14	9 0.15	7 0.18	10 0.15	16 0.09
Štore	12 0.17	18 0.12	13 0.12	17 0.10	15 0.11	17 0.09
Žalec	8 0.19	7 0.19	11 0.13	10 0.16	11 0.15	18 0.09
Domžale	18 0.12	20 0.11	16 0.09	16 0.10	28 0.08	19 0.09
Ptuj	19 0.11	27 0.08	27 0.06	23 0.08	20 0.09	20 0.08

RAZRSTITEV SLOVENSKIH KRAJEV GLEDE NA ONESNAŽENOST Z DIMOM V ZADNJI KURILNI SEZONI (OKTOBER 1985 — MAREC 1986)

merilno mesto	povprečna koncentr. v mg/m ³	največja 24-urna koncentr. v mg/m ³
1. LJUBLJANA	0.06	0.30
2. MARIBOR	0.06	0.18
3. ZAGORJE	0.05	0.17
4. ŠKOFJA LOKA	0.05	0.14
5. TRBOVLJE	0.04	0.21
6. NOVO MESTO	0.04	0.15
7. CELJE	0.04	0.15
8. KAMNIK	0.04	0.14
9. PTUJ	0.04	0.13
10. ŽALEC	0.04	0.13
11. IDRJA	0.04	0.13
12. SL. GRADEC	0.04	0.12
13. VRHNIKA	0.04	0.12
14. DOMŽALE	0.04	0.11
15. ŠTORE	0.03	0.15
16. KOCEVJE	0.03	0.13
17. MURSKA SOBOTA	0.03	0.11
18. ŠENTJUR	0.03	0.11
19. SL. BISTRICA	0.03	0.11
20. JESENICE	0.03	0.11
21. MEDVODE	0.03	0.10
22. HRASTNIK	0.03	0.10
23. LITJA	0.03	0.10
24. KANAL	0.03	0.10
25. MEŽICA	0.03	0.10
26. ČRNA	0.03	0.10
27. KRSKO	0.03	0.08
28. CRNOMELJ	0.03	0.08
29. RADEČE	0.03	0.07
30. TRŽIČ	0.03	0.07
31. KOPER	0.03	0.06
32. RUŠE	0.02	0.10
33. ILIRSKA BISTRICA	0.02	0.10
34. SEVNICA	0.02	0.09
35. KRAJN	0.02	0.08
36. KIDRIČEVO	0.02	0.08
37. RIMSKE TOPLICE	0.02	0.08
38. ŽERJAV	0.02	0.07
39. IZOLA	0.02	0.06
40. RAVNE	0.02	0.06
41. ŠOŠTANJ	0.02	0.05
42. T. VELENJE	0.01	0.04

UVRSTITEV KRAJEV PO POVPREČNI ONESNAŽENOSTI ZRAKA Z DIMOM V KURILNI SEZONI / KONCENTRACIJE V mg/m³/

Merilno mesto	1980/81 Uvr. Konc.	1981/82 Uvr. Konc.	1982/83 Uvr. Konc.	1983/84 Uvr. Konc.	1984/85 Uvr. Konc.	1985/86 Uvr. Konc.
Ljubljana	2 0.09	20 0.04	4 0.06	3 0.08	4 0.07	1 0.06
Maribor	13 0.06	10 0.06	7 0.06	6 0.07	2 0.08	2 0.05
Zagorje	1 0.14	1 0.11	1 0.12	1 0.12	1 0.10	3 0.05
Škofja Loka	16 0.05	14 0.05	8 0.06	9 0.06	10 0.05	4 0.04
Trbovlje	3 0.08	2 0.08	3 0.07	2 0.09	3 0.07	5 0.04
Novo mesto	15 0.05	16 0.05	15 0.05	16 0.05	26 0.04	6 0.04
Celje	4 0.08	7 0.06	5 0.06	5 0.07	6 0.06	7 0.04
Kamnik	12 0.06	13 0.05	12 0.05	12 0.05	12 0.05	8 0.04
Ptuj	18 0.05	—	11 0.05	29 0.03	14 0.05	9 0.04
Žalec	7 0.06	3 0.07	21 0.04	8 0.06	9	

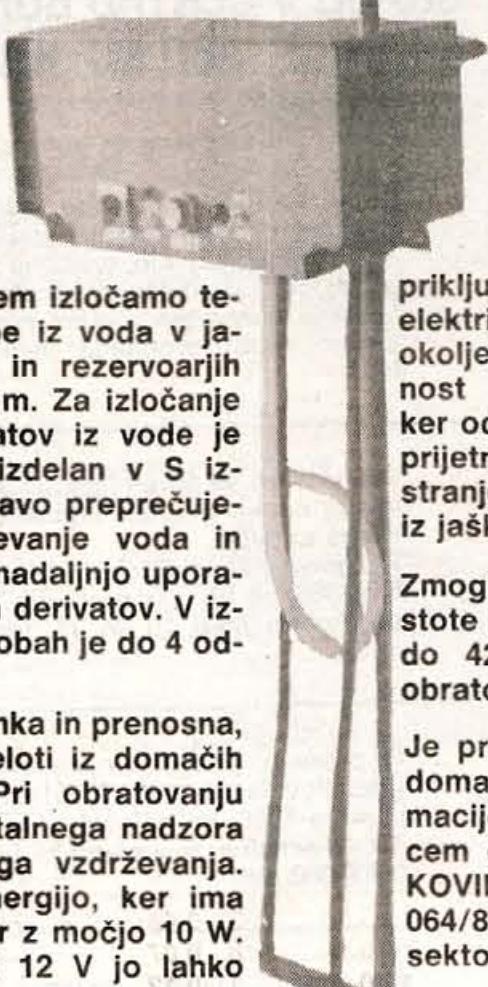

KOVIN

kovinsko podjetje jesenice p.o.

AVTOMATSKI PRENOSNI

POSNEMALEC OLJA

S posnemalcem izločamo tekoče maščobe iz voda v jaških, lovilcih in rezervoarjih do globine 5 m. Za izločanje naftnih derivatov iz vode je posnemalec izdelan v S izvedbi. Z napravo preprečujemo onesnaževanje voda in omogočamo nadaljnjo uporabo maščob in derivatov. V izločenih maščobah je do 4 odstotke vode.

Naprava je lahka in prenosna, izdelana v celoti iz domaćih materialov. Pri obratovanju ne zahteva stalnega nadzora niti posebnega vzdrževanja. Varčuje z energijo, ker ima vgrajen motor z močjo 10 W. Pri napetosti 12 V jo lahko

Napravo izdeluje KOVIN – kovinsko podjetje Jesenice z Jesenic na Gorenjskem.

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj

Povrnitev škode je le del širše dejavnosti

Kranj, novembra — Statistični podatki kažejo, da imamo v Jugoslaviji vsak dan trideset požarov, ki povzročijo ogromno škodo. Hitro in učinkovito gašenje požarov škodo lahko zelo zmanjša. Še bolj pomembno kot gašenje požarov pa je skrb za njihovo preprečevanje.

Konec oktobra — meseca požarne varnosti je na svečnosti na Bohinjski Beli predsednik občinske gasilske zveze Radovljica med drugim rekel: »Varstvo pred požari mora postati naša vsakdanja skrb. Zato je požarno varnost treba obravnavati kot pravico in dolžnost vsakega občana in skrbeti za redno usposabljanje na tem področju...«

Med organizacijami, ki varstvu pred požari in požarni dejavnosti namenjajo veliko pozornost, je tudi Zavarovalna skupnost Triglav — Gorenjska območna skupnost Kranj, ki ni prisotna zgolj pri povračilu škod zaradi požarov. Njena vloga in aktivnost se začenja že pri vzgoji in izobraževanju delovnih ljudi in občanov v delovnih organizacijah, šolah, krajevnih skupnostih...

Natančno razčlenjevanje ugotovitev, zakaj prihaja do velikih požarov, praviloma vedno privede do tega, da so požari pravzaprav posledica neznanja in malomarnosti. Prav zato v Zavarovalni skupnosti Triglav — Gorenjski območni skupnosti Kranj vzgoji in izobraževanju oziroma preventivnemu delovanju posvetuje veliko skrb. Tako na primer Zavarovalna skupnost so-

deluje pri ustanavljanju pionirskega gasilskega krožka na šolah, pri učenju in rokovovanju z gasilnimi aparatimi v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, pri usposabljanju članov gasilskih društev, s kakšnimi snovmi smo danes lahko kos posameznim požarom... Skratka, skrb za preprečevanje požarov je prav tako pomembna kot hitro in učinkovito gašenje.

Seveda pa bo ob še takoj veliki skrb za vzgojo in izobraževanje na tem področju tudi v prihodnje prihajalo do požarov. Zato je pripravnost nanje, za hitro in učinkovito gašenje zelo pomembna. Zavarovalna skupnost Triglav — Gorenjska območna skupnost Kranj sodeluje tudi pri opremljanju prostovoljnih in industrijskih gasilskih društev za učinkovito gašenje. Tako rekoč povsod, kjer danes građajo požarne bazene, hidrantne, se opremljajo s pripomočki in napravami za posredovanje pri požarih, je Zavarovalna skupnost prisotna neposredno ali posredno. Gorenjska območna skupnost Kranj bo na podlagi zakona o varstvu pred požari na primer letos iz naslova vplačanih premij za požarna zavarovanja namenila samoupravnim interesnim

skupnostim za varstvo pred požari kar 70 milijonov dinarjev. Ta denar je namenjen za preventivne ukrepe in tudi za učinkovito gašenje požarov. In nenazadnje tudi gradnje telefonskih omrežij po krajevnih skupnostih sodijo med preventivne ukrepe za varstvo pred požari. Tudi v takšne akcije se vključuje danes Zavarovalna skupnost Triglav.

Povrnitev škode po požaru je torej samo del širše dejavnosti Zavarovalne skupnosti Triglav — Gorenjske območne skupnosti Kranj na področju požarne varnosti. Franci Lotrič, odgovoren za izvajanje zavarovanj v Gorenjski območni skupnosti Kranj, pa je v pogovoru ob zaključku meseča požarne varnosti tudi rekel: »V skribi za varstvo pred požari so se zadnja leta gasilska društva precej opremili in tudi urejala svoje objekte. Mislim, da je tako tudi prav. Menim pa, da se ne bi smelo dogajati, da s takšno opremo, če pride do požara, ne bi znali rokovati in se primerno organizirati. Še tako dobra oprema je lahko nepravilno naložen denar, če v trenutku, ko naj bi jo uporabili, ne vemo, kako in kaj bi z njo...«

OBVESTILA, OGLASI

DO ŽIVILA Kranj
TOZD MALOPRODAJA

Novembra mineva prvo leto poslovanja
naše prodajalne POSREDNIK na Kokrici

Zato smo vam pripravili ugodnosti pri prodaji rabljenih preminčin (nižja provizija).

Ker je zima vsak dan bližja, smo se še posebej potrudili pri prodaji zimske športne opreme (smuči, sanke, drsalke), športnih oblačil (bunde, smučarske hlače in komplet), ter zimske športne obutve (smučarski čevlji in čevlji po smučanju).

ZAUPAJTE NAM V PRODAO STVARI, KI SO ŠE UPORABNE IN JIH NE POTREBUJETE.

SAVSKE ELEKTRARNE
LJUBLJANA, n.sol.o.
TOZD
ELEKTROPRENOS
LJUBLJANA
Kleče 70, 61210
Ljubljana-Šentvid

Komisija za delovna razmerja TOZD Elektroprenos Ljubljana, Kleče 70, objavlja prosta dela in naloge

1. VODJA RTP
OKROGLO — dipl. el. inž. za energetiko
2. POMOČNIK VODJE
RTP OKROGLO — el. inž. za energetiko
3. ENERGETIK
VZDRŽEVALEC V RTP
OKROGLO — elektrotehnik

Pogoji:

- pod 1. da ima visoko strokovno izobrazbo elektroenergetske smeri in 1 leto izkušenj pri delih na elektroenergetskih objektih
- pod 2. da ima višjo strokovno izobrazbo elektroenergetske smeri in 1 leto izkušenj pri delih na elektroenergetskih objektih
- pod 3. da ima srednjo strokovno izobrazbo elektroenergetske smeri in 1 leto izkušenj pri delih na elektroenergetskih objektih.

Kandidati morajo v 6 mesecih opraviti izpit za stikalca.

DEŽURNE PRODAJALNE

V soboto, 22. novembra, bodo dežurne naslednje prodajalne:

KRANJ IN OKOLICA

SP Pri Petrčku, Kranj, SP Vodovodni stolp, Kranj, SP Zlati polje, Kranj PC Planina II, SP Planina - center, Kranj, PC Britof, SP Labore, SP Preddvor, PC Klanec, SP Kočna, Jezersko in SP Storžič, Kokrica od 7. do 18. ure; Diskont Naklo od 8. do 12. ure; SP Šenčur in SP Cerknje od 7. do 17. ure; SP Klemenček, Duplejje od 7. do 16. ure

ŠKOFJA LOKA

SP Mestni trg in mesnica Mestni trg

JESENICE

Delikatesa, Kačta 2 in Rožca, prodajalna Javornik, Jesenice

TRŽIČ

Mercator, Deteljica, Živila, Jelka, Tržič, Mercator, Cesta JLA8, Tržič

V nedeljo, 23. novembra, bodo dežurne naslednje prodajalne: od 7. do 11. ure: Delikatesa, Kranj, Naklo v Naklem in Gorenika, Cerknje.

PROIZVODNA IZDELJAVA	SKOFJA LOKA
RUM 1/1 crni trs	857
VINO 1/1 demirkapijsko belo	336
SLIVOVAKA 1/1 Bosanka Prok.	353
LIMONADA 1/1 Badel	1.111
PAŠTETA 100 g Belje	540
PAŠTETA 150 g Belje	570
KEKSI RIVAL 1/2 kg Koestlin	66
KEKSI BALKAN 1/2 kg Koestlin	98
AROMATIZIRANE NAPOLITANKE 1/2 kg Koestlin	441
VAFEL KOCKE 50 g Koestlin	398
SLANE PALČKE 50 g Koestlin	356
MLEČNA ČOKOLADA »RUŽA« 200 g Zvečev	413
MLEČNI MED — uvoz 650 g	135
CVTLJČNI MED — uvoz 650 g	187
PREDJED IZOLA BRAND Z ZELENJAVO Drog 125 g	408
MOSKE NOGAVICE tenis	466
MOSKE NOGAVICE tenis	582
MOSKE NOGAVICE tenis	408
OTROŠKE NOGAVICE	—
OTROŠKE NOGAVICE	—
OTROŠKE NOGAVICE	—
kupcem čestitamo za praznik republike —	od 340 do 400
29. november	—

MOSKE NOGAVICE tenis
MOSKE NOGAVICE tenis
MOSKE NOGAVICE tenis
OTROŠKE NOGAVICE

kupcem čestitamo za praznik republike —

29. november

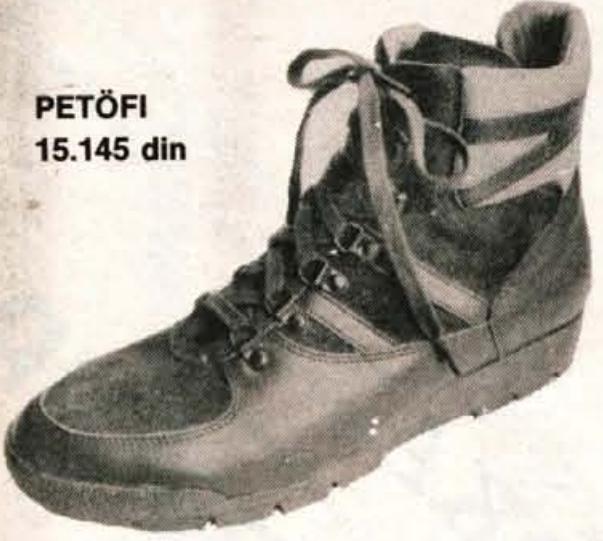
PLANIKA

TOZD TRGOVSKA MREZA

ZIMA BO PRIŠLA

PARTIZAN
10.951 din

V ceni je vračunan 16,5-odstotni prometni davek

PETÖFI
15.145 din

Trgovska DO KOKRA Kranj, n. sol. o.
Poštna ulica 1
64000 Kranj

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

naslednjih počitniških prikolic:

- prikolica ADRIA 450/a deluxe, letnik 1974, z oznako F. Izklicna cena s šotorom jadran in lesenim podestom je 444.000 din
- prikolica ADRIA 450/a export, letnik 1975, z oznako G. Izklicna cena s šotorom jadran in lesenim podestom je 390.000 din
- prikolica ADRIA 450 special, letnik 1980, z oznako H. Izklicna cena s šotorom jadran in lesenim podestom je 720.000 din

Javna dražba bo v soboto, 22. novembra 1986, v skladišču KŽK Hrastje, od 10. do 12. ure. Ogled prikolic je možen dve urri pred dražbo.

Na dražbi lahko sodelujejo enakopravno fizične in pravne osebe.

V ceni ni všet prometni davek, ki ga plača kupec, če ne dostači izjave o oprostitvi plačila.

Udeleženci morajo pred pričetkom dražbe položiti 5-odstotno varščino od izklicne cene.

Vse cene so fco Hrastje.

Kupec mora plačati kupnino takoj, prikolico pa prevzeti v treh dneh po prodaji.

Ob prevzemu ne bomo upoštevali reklamacij glede kakovosti in količine prevzetega blaga (videno-kupljeno).

Morebitne informacije lahko dobite v upravi DO KOKRA ali po telefonu 23-070, int. 20.

SERVISNO PODJETJE Kranj
Tavčarjeva 45, Kranj

Komisija za delovna razmerja in delitev sredstev za OD objavlja potrebo po:

KV TESARJU – 1 delavec

Pogoji za sprejem na delo so:
– KV tesar ali priučeni, poskusno delo bo trajalo 45 dni, delo združujemo za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajte kadrovski službi podjetja v 8 dneh po objavi oglasa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

Savske elektrarne Ljubljana, n. sol. o.
TOZD Elektrarna Moste, Žirovnica
objavljajo prosta dela in naloge:

1. OBRATOVNI ELEKTRIČAR I – STIKALEC ZAMENJEVAC

Pogoji:— DŠ elektro smeli in 3 leta delovnih izkušenj, predhodni preizkus strokovnih in delovnih zmožnosti, ustreza psihofizična sposobnost delavca in izmenško delo

2. POMOŽNI DELAVEC

Pogoji:— NK delavec brez delovnih izkušenj, najmanj 4 razredi osnovne šole, 3-mesečno poskusno delo in ustreza psihofizična sposobnost.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Stanovanja ni na razpolago; prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Savske elektrarne Ljubljana, TOZD Elektrarna Moste – Žirovnica, komisija za delovna razmerja. Kandidati bodo obveščeni v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

zavarovalna skupnost triglav

Gorenjska območna skupnost Kranj, n. sol. o.

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj, objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. USMERJANJE STRANK IN SKLEPANJE ZAVAROVANJ PRI ŠALTERJU V

- poslovni entiteti Jesenice
- v predstavninstvu Radovljica
- (dve delovni mestni)

2. OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNO – MANIPULATIVNIH DEL V ZVEZI Z OBDELAVO PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ DRUŽBENEGA SEKTORJA

3. OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNO – MANIPULATIVNIH DEL V ZVEZI Z LIKVIDACIJO ŠKOD IZ NASLOVA ZAVAROVANJA OSPEB

4. VODENJE ANALITIČNIH KNJIGOVODSKIH EVIDENC

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom pod točkama 1 in 2 za nedoločen čas in pod točkama 3 in 4 za določen čas, za čas nadomeščanja odsotnih delavk zaradi porodniškega dopusta.

Poskusno delo traja do 60 dni.

Za opravljanje navedenih prostih del in nalog morajo delavci poleg splošnih izpolnjevati še naslednja pogoja:

- da ima srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo najmanj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Kandidati za opravljanje objavljenih prostih del in nalog naj lastnorčno napisane prošnje pošljijo na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj, Oldhamska 2, Kranj. K prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in kratek življenjepis s točno navedbo dosedanja zaposlitve.

Rok za oddajo prošenj poteče 8. dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izteku objavnega roka.

Iskra

ISKRA KIBERNETIKA

Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike
Kranj, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD TOVARNA STIKAL objavlja prosta dela in naloge

1. KURJAČA

2. SAMOSTOJNEGA KONTROLORJA V montaži stikal

Pogoji:

pod 1.: zaželeno 2-letna srednješolska izobrazba ustrezne smeri, izpit za kurjače nizkotlačnih kotlov, zaželeno ustrezne delovne izkušnje, zaradi posebnih delovnih pogojev je zaželeno, da so kandidati iz Kranja ali bližnje okolice.

pod 2.: 3-letna srednješolska izobrazba elektrotehnične smeri, zaželeno 2-letne delovne izkušnje

Kandidati naj pošljijo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Iskra Kibernetika Kranj, Savska loka 4, 64000 Kranj.

DIMNIKARSKO PODJETJE Kranj

Kranj, Župančičeva 4

Dimnikarsko podjetje Kranj razpisuje javno licitacijo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avtomobil ZASTAVA 750 SE, letnik 1982, izklicna cena 180.000 din

2. osebni avtomobil ZASTAVA 750 LE, letnik 1981, izklicna cena 180.000 din

Licitacija bo v torek, 2. decembra 1986, ob 13. uri v prostorih vodstva delovne organizacije, Župančičeva 4, Kranj. Ogled avtomobilov bo na istem mestu ob 12. uri na dan pred licitacijo.

Nakup bo potekal po sistemu video — kupljeno, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Če kupec odstopi od nakupa, nima pravice do vračila varščine. V prodajno ceno ni vračunan prometni davek.

Kupnino in pripadajoči prometni davek bo kupec lahko plačal takoj ali najkasneje v 5 dneh po licitaciji.

novoles

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto-straža

ODDAMO GOSTINSKI LOKAL V PRENOVLJENEM ZOISOVEM GRADU V CENTRU BOHINJSKE BISTRICE, 280 M2 KORISTNE POVRSINE.

Lokal ima tri klubske sobe, jedilnico, jedilnico s točilnim pultom, manjšo jedilnico za zaključne skupine, kuhinjo, prično shrambo s predajočimi skladničnimi prostori in sanitarije. Lokal je opremljen z vsem potrebnim inventarjem razen drobnega inventarja (pribor, itd.).

Vsi prostori so opremljeni po zamisli arhitektov in nudijo prijeten ambient starega grajskega pritličja.

Razgovor s kandidati bo v četrtek, 27. novembra 1986, ob 10. uri v prostorih Zoisovega gradu, ko bo med 10. in 12. uro mogoč tudi ogled.

O prijovah, prispevih na naslov: UO Zoisov grad Novoles – KSS, 68351 Straža, do 5. novembra 1986, bo odločal UO Zoisovega gradu. Minimalna najemnina za leto 1987 znaša 3.500.000 din.

Informacije lahko dobite po telefonu 068/84-530, interna 203, v kadrovsko-socijalni službi DO NOVOLES, Straža pri Novem mestu.

vezenine bled

Tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled,
TOZD Pozamenterija Bled in DS Skupne službe

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

TOZD POZAMENTERIJA

1. ŠIVANJE BLAGA

Pogoji: končana osnovna šola, trimesečno poskusno delo 5 let delovnih izkušenj, trimesečno poskusno delo

3. VODJA IZMENE V obratu vezilnic

Pogoji: tekstilni tehnik, 2 leti delovnih izkušenj v obratu vezilnic, trimesečno poskusno delo

4. VDEVALKA ČIPKARSKIH STROJEV

Pogoji: poklicna šola tekstilne smeri (IV. stopnja strokovne izobrazbe), trimesečno poskusno delo

DS SKUPNE SLUŽBE

1. FAKTURIST

Pogoji: ekonomski tehnik (V. stopnja strokovne izobrazbe), 1 let delovnih izkušenj, trimesečno poskusno delo, delo sklepamo za določen čas, za čas nadomeščanja med porodniškim dopustom.

2. TRANSPORTNI DELAVEC

Pogoji: pomočnik tekstilnega mehanika oziroma dokončna na osnovna šola, trimesečno poskusno delo

Interesenti naj pošljijo prijave do 28. novembra na naslov: Vezenine Bled, kadrovsko splošni sektor, Bled, Kajuhova 1.

PLANUM, n. sub. o., Investicijski razvojni center
TOZD INŽENIRING RADOVLJICA, Gorenjska c. 26

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del:

1. SAMOSTOJNO PROJEKTIRANJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJ

Pogoji: diplomirani inženir elektrotehnike, najmanj 3 let delovnih izkušenj pri projektiranju, strokovni izpit, delo za nedoločen čas.

2. SAMOSTOJNO EKONOMSKO PROJEKTIRANJE INVESTICIJ IN RAZVOJA

Pogoji: diplomirani ekonomist, delo za nedoločen čas, najmanj 3 let delovnih izkušenj s področja investicij, strokovni izpit (ali pogojno opravljanje izpit 3 mesečih)

3. TEHNIČNO RISANJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJ

Pogoji: tehnični risar, delo za določen čas (1 leto) zaradi nadomeščanja

4. PROJEKTIRANJE ELEKTRIČNIH INSTALACIJ

Pogoji: diplomirani inženir elektrotehnike (šibki tok), pravniški staž, delo za nedoločen čas.

Vsa dela so v Radovljici. Prijave z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljijo na naslov: razpisovalca v 14 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 15 dneh po odločitvi.

Delavska univerza TOMO BREJC Kranj pripravlja v decembru 1986 in januarju 1987 naslednje tečaje:

TEČAJ ŠIVANJA: intenzivni tečaj za začetnike. Udeleženci bodo spoznali tehniko šivanja, pripravo krojev, glavne dele šivalnega stroja in drugo.

Tečaj traja 60 ur. Cena za udeležbo na tečaju znaša 28.900 din.

INTENZIVNI TEČAJ ŠIVANJA: za tiste, ki že obvladajo tehniko šivanja. Program tečaja obsega praktično uporabo krojev iz revij ter šivanje modnih hlač.

Tečaj traja 40 ur. Cena za udeležbo na tečaju znaša 17.900 din.

TEČAJ PRILAGAJANJE KROJEV PO POSTAVI: za tiste, ki že obvladajo tehniko šivanja. Program tečaja obsega praktično prilagajanje krojev po postavi ter šivanje modnih srajcev, bluz, srajnih oblek in podobno.

Tečaj traja 60 ur. Cena za udeležbo na tečaju znaša 35.000 din.

V tečaje vpisujemo do 5. decembra 1986.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE
LJUBLJANA CENTER
DS ZA LETOVANJE IN REKREACIJO OTROK
LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 6

TELEFON: 061/310-632

vabi k sodelovanju v otroškem počitniškem domu Zgornje Gorje pri Bledu za čas od 13. decembra 1986 do 10. aprila 1987 dve delavki za pomoč v kuhinji in eno delavko za čiščenje sob.

Pogoji: NK delavka, lahko tudi mlajša upokojenka. Delo je v izmenah, hrana in prenočišče zagotovljena.

Prijava pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Zveza prijateljev mladine Ljubljana Center, DS za letovanje in rekreacijo otrok, Ljubljana, Poljanska cesta 6. Informacije lahko dobite po telefonu 061/310-632.

ABC POMURKA

HTDO Gorenjska Jesenice
TOZD Žičnice Kranjska gora
Borovška 107

Odbor za medsebojna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. 4 STROJNIKOV

Pogoji: končana poklicna šola strojne oziroma elektro smeri ali predpisani izpit za strojnika, izpit za varstvo pri delu za žičničarje

2. 25 STREŽNIKOV

Pogoji: končana osnovna šola, izpit za varstvo pri delu za žičničarje

3. 4 DELAVEV ZA BLAGAJNIŠKA OPRAVILA

Pogoji: končana poklicna šola, pasivno znanje enega tujega jezika

4. 3 REDARJEV

Pogoji: končana poklicna šola, izpit za redarja, znanje smučanja

5. 2 REŠEVALCEV

Pogoji: končana osnovna šola, izpit za reševalca, znanje smučanja

6. 1 ČISTILKE

Pogoji: končana osnovna šola

Za objavljena prosta dela in naloge bo delovno razmerje sklenjeno za določen čas, to je za čas zimske sezone, s polnim časom. Kandidati, ki izpita iz varstva pri delu za žičničarje nimajo, ga bodo lahko opravili v tozdu Žičnice.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati v roku 8 dni od dneva objave pošljejo na naslov: HTDO Gorenjska Jesenice, Prešernova 16, 64270 Jesenice.

GORENJSKA OBLaćILA KRAJN

Po sklepu Komisije za delovna razmerja TOZD Konfekcija Kranj se razpisujejo prosta dela in naloge

MEHANIK II.

Pogoji: končana IV. stopnja strokovne izobrazbe ustrezne smeri, 3 meseci delovnih izkušenj, enomesecno poskusno delo, delo je dvoizmensko.

Prosta dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogoje pošljejo v 8 dneh Splošnemu sektorju Gorenjskih oblačil Kranj, Cesta JLA 24/a, Kranj.

Vsi prijavljeni kandidati bodo vabljeni na razgovor. O izbiri bodo obveščeni v 8 dneh.

Popravek razpisa iz prejšnje številke

**DO Gorenjska bolnišnica
TOZD BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO
IN PORODN.ŠTVO KRAJN**

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:

1. BOLNIŠKA STREZNICA — 2 osebi

Pogoji: NK delavka, opravljen tečaj iz higienškega minima.

Kandidati naj vloge z dokazili o izobrazbi pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po preteklu roka.

**KOMUNALNO GOSPODARSTVO OBČINE RADOVLJICA, p. o.
RADOVLJICA, Ljubljanska cesta 27**

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avto IMV Renault 4 TLS, letnik 1980, v voznem stanju, registriran do februarja 1987, izklicna cena 250.000 din
2. KAMIONET IMV 2200 D, letnik 1980, registriran, nevozen, izklicna cena 350.000 din
3. ZASTAVA 435, kombi, brez motorja, letnik 1978, izklicna cena 30.000 din
4. kombinirano vozilo ZASTAVA 435 K, letnik 1980, izklicna cena 150.000 din
5. KAMIONET IMV 2200 D, letnik 1977, registriran, prevoženih 130.000 km, izklicna cena 400.000 din
6. kompresor FAGRAM, dvoosni, tip 700, delno v okvari, izklicna cena 650.000 din
7. ODRIVNA DESKA za sneg, za stroj BN-79, izklicna cena 150.000 din
8. vrtalno kladivo WALKER, letnik 1973, RK 18, izklicna cena 10.000 din
9. električni KALKULATOR, letnik 1973, izklicna cena 30.000 din

Licitacija bo v sredo, 26. novembra 1986, ob 11. uri v prostorih Komunalnega gospodarstva občine Radovljica, Ljubljanska cesta 27. Ogled je možen na dan licitacije od 9. ure dalje, razen za OS pod zap. št. 1 in 2, katerih ogled je možen v delovnih enotah Bled, Rečiška 2, od 9. do 10. ure. Interesenti morajo plačati 10 odstotkov varščine od izklicne cene.

**sava
kranj**

industrija gumijevih,
usnjenih in kemičnih izdelkov, n.o.sol.o.
64000 Kranj, Škofjeloška c. 6, Jugoslavija

zaposli takoj ali po dogovoru

DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA TEHNIČNE USMERITVE ali DIPLOMIRANEGA ORGANIZATORJA DELA — računalniška smer

Drugi pogoji: primerne psihološke lastnosti in zdravstvene sposobnosti, zaželeno poznavanje programiranja na profesionalnih osebnih računalnikih, aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika.

Za navedeno področje zaposlimo tudi PRIPRAVNIKA. Službenjem zadnjega letnika ustrezne visoke šole OMOGOCIMO izdelavo DIPLOMSKE NALOGE.

Za vse druge informacije nas pokličite po telefonu 25-481, interna 377.

Pisne prijave z dokazili o šolski izobrazbi nam pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: SAVA KRAJN, kadrovski sektor, Kranj, Škofjeloška cesta 6.

TEKSTIL, TOZD Predilnica Medvode o. sol. o.

Delavski svet TEKSTIL, TOZD PREDILNICA MEDVODE razpisuje LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev z ustno licitacijo dne 3. 12. 1986 ob 14. uri v TEKSTIL, TOZD Predilnici Medvode, Barletova 4, in sicer:

1. električni viličar TIP 1502 VE I. 1971 plus polnilec začetna cena 500.000 din
2. 1 tehnica 500 kg — BERTIL I. 1969 začetna cena 25.000 din
3. 1 računski stroj Digitron 1620 RP I. 1976 začetna cena 15.000 din

Licitirana osnovna sredstva si lahko ogledate od 24. do 26. 11. 1986 ob 10.-11. ure.

Pravico do sodelovanja imajo vse pravne in fizične osebe, ki bodo vplačale kavcijo 10 odstotkov od začetne cene pred začetkom licitacije.

Vsa osnovna sredstva, ki jih prodajamo na licitaciji, prodamo pa načelu VIDENO — KUPLJENO in po nakupu ne priznamo reklamacije glede kakovosti osnovnih sredstev.

**PODJETJE ZA PTT PROMET KRAJN
TOZD ZA PTT PROMET Kranj**
objavlja prosta dela in naloge:

1. OPRAVLJANJE PTT STORITEV — 2 delavca za PTT ento Tržič
2. DOSTAVLJANJE PTT POSILJK — PISMONOŠA — 3 delavci za PTT ento Kranj 1

Pogoji:
pod 1.: končana poklicna PTT šola ali gimnazija ali ekonomsko srednja šola

pod 2.: končano usmerjeno izobraževanje — PTT manipulant ali osemletka ali končano osnovnošolsko izobraževanje.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas. Poskusno delo traja pod 1 en mesec ali pripravnika doba (6 mesecev), pod 2 pa tri mesece.

Komisija za delovna razmerja bo sprejemala prijave 8 dni po objavi na naslov: TOZD za PTT promet Kranj, Poštna ulica 4, 64000 Kranj. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

**KMETIJSKA ZADRUGA p. o.
ŠKOFJA LOKA**

Združeni svet Kmetijske zadruge Škofja Loka razpisuje dela oziroma naloge:

1. SEKRETARJA — VODJE SPLOŠNE SLUŽBE
2. VODJE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE
3. VODJE KMETIJSKO POSPEŠEVALNE SLUŽBE

Poleg z zakonom določenih splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. visoka ali višja izobrazba pravne, socialne, upravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
- pod 2. visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
- pod 3. visoka izobrazba agronomiske smeri in 3 leta delovnih izkušenj

Vsa razpisana prosta dela in naloge so za mandatno dobo 4 let. Pisne prijave z dokazili o strokovnosti naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Razpisna komisija za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi Kmetijske zadruge Škofja Loka, Jegorovo predmestje 21. O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

Komisija za delovna razmerja Kmetijske zadruge Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge:

1. VODJE KNJIGOVODSTVA

Pogoji: višja izobrazba ekonomske usmeritve in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas. Nastop dela 1. januarja 1987.

Pisne prijave z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi na Kmetijsko zadrugo Škofja Loka, Jegorovo predmestje 21. O Izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

Popravek oglasa z dne 18. novembra 1986.

TEKSTILINDUS KRAJN

Tekstilna industrija
TEKSTILINDUS KRAJN, Gorenjevska c. 12,
p. p. 75

objavlja prosta dela oziroma naloge v:
DS SKUPNE SLUŽBE
Kadrovska sektor

IZVAJANJE VARSTVA PRI DELU IN POŽARNEGA VARSTVA

Pogoji: VI. stopnja zahtevnosti varnostne, gasilske ali druge ustrezne tehnične smeri, tri leta delovnih izkušenj pri strokovnih delih s področja varstva pri delu, opravljen strokovni izpit iz varstva pri delu oz. požarnega varstva, trimesечно poskusno delo

Komercialni sektor

DISPONIRANJE KOLEKCIJ

Pogoji:— VI. stopnja zahtevnosti tekstilno-mehanske ali kemijske smeri, dve leti delovnih izkušenj na strokovnih delih v proizvodnji plemenitenja tkanin, trimesечно poskusno delo

Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj oddajo pisne prijave z dokazili v kadrovski sektor delovne organizacije najkasneje do 26. novembra 1986.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Delovna skupnost skupnih služb Tovarne obutve PEKO Tržič objavlja v splošnem sektorju dela in naloge

IZDELovanje KADROVSKIH ANALIZ

Pogoji za sprejem: dipl. kadrovik, dipl. organizator dela — kadrovska smer in 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih, seminarji s področja kadrovske funkcije

Posebne zahteve: sposobnost sodelovanja, poskusno delo 3 mesece.

ORGANIZIRANJE NAGRAJEVANJA

Pogoji za sprejem: dipl. ekonomist in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih, seminar o razvidu del in nalog, seminarji s področja nagrajevanja in ocenjevanja delovne uspešnosti delavcev

Posebne zahteve: sposobnost vodenja in organiziranja, sposobnost sodelovanja, samostojnost pri delu, objektivnost, sposobnost logičnega mišljenja, poskusno delo 3 mesece.

PRIPRAVLJANJE HRANE

Pogoji za sprejem: pružen delavec in 6 mesecev delovnih izkušenj na podobnih delih, izpit za pridobitev osnovnega znanja o higieni živil in osebni higiuni

Posebne zahteve: splošna telesna spremnost, poskusno delo 1 mesec.

Kandidati naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Tovarna obutve Peko Tržič.

ONA-ON

DO JUGOTEKSTIL ONA-ON, notranja trgovina p.o., Ljubljana, Proletarska 4

objavlja dela in naloge

1. PRODAJALCA za maloprodajno enoto v Kranju

Pogoji: IV. ali III. stopnja strokovne izobrazbe trgovinske smeri, 6 mesecev ustreznih delovnih izkušenj, dvo-mesečno poskusno delo.

2. KROJAČA-ŠIVLJE za maloprodajne enote v Kranju

Pogoji: IV. ali III. stopnja strokovne izobrazbe tekstilne-tehnološke smeri, 6 mesecev-ustreznih delovnih izkušenj, dvomesečno poskusno delo.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljajo ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih izkušenj ter dokazila o izpolnjevanju po-jevov kadrovski službi v 8 dneh od dneva objave (informacije — telefon 061-441-118). Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 10 dneh po opravljeni izbiri.

ZAHVALA

Ob nenadni in tiki smrti naše dobre mame

TEREZIJE ZUPAN

roj. Bertoncelj

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala sosedom, ki ste ji vedno stali ob strani. Vsem imamo hvala za izrečena ustna in pisna sožalja, sočustvovanje in podarjeno cvetje.

NJENI OTROCI

Kranj, Količovo, Chicago, novembra 1986

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je 13. novembra 1986 v hudi bolezni za vedno zapustil naš dobar mož, očka, ata, brat, tast in stric

MARTIN DELOVEC

Zahvaljujemo se pnevmološkemu oddelku 200 na Golniku, dr. Sternu, dr. Pavlinovi in sestram, kjer so mu lajšali zadnje trenutke življenja. Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, kolektivu Iskra-Telematika za denarno pomoč in podarjeno cvetje, ZB Iskra, sindikalni org. Iskra, Tobaku Kranj, Kokri-Engro in Vartexu Kranj. Za vse usluge in nesobično pomoč pa velja zahvala Ivanu Koncu in Marinki Mravlje. Za lep pogrebni obred gasilskega društva, KS Britof ter njihovima govornikoma in govornicama Iskra-Telematike najlepša hvala. Hvala za poslovilne besede pri odprttem grobu in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem, ki ste nam kadarkoli s čimerkoli pomagali v teh težkih trenutkih, najlepša hvala.

Zahvaloči: VSI NJEGOVI

Britof, Kranj, Tržič, Ljubljana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

VLADA KESIČA

Ob njegovem zadnjem slovesu izrekamo izredno zahvalo za izraženo sožalje in darovano cvetje SGP Gradbincu, sostanovalcem, Vodovodu Kranj, znancem in prijateljem. Posebno se zahvaljujemo ožjemu sorodstvu za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter pomoč v najtežjih trenutkih. Zahvala tudi njegovemu očetu, bratom in sestrin, ki jih tudi dolga pot ni zadržala, da so ga spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Kranj, Visoko, Milje, Sokolovo

ZAHVALA

Tiko in skromno, kot je živila, nas je zapustila naša draga in ljubljena mama, mama, sestra, tetka

ROZIKA ŠKRVADA

roj. Drobne

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, darovali vence, cvetje, sveče, njo pa pospremili v velikem številu na njeni zadnji poti. Posebno hvala dr. Hriberniku in sestri Marinki, dr. Prašnikarju, vsemu osebju Inštituta Golnik, Kliničnemu centru v Ljubljani, sosedom, sorodnikom, prijateljem, g. župniku, društvu upokojencev za poslovilne besede, Domu oskrbovancev Albina Drolca, sodelavcem Agrotehnik, Tekstilindusu, avtorezervnikom, gasilcem, pevcom in praporščakom.

VSI NJENI

Preddvor, dne 12. novembra 1986

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega skrbnega moža, očeta, brata in strica

CIRILA DOBNIKARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje ter izraze sožalja. Iskrena hvala srčno dobrim sosedom, ki so nesobično pomagali v najtežjih trenutku. Posebno zahvalo izrekamo Krajevni skupnosti Črče za izrečeno sožalje in darovano cvetje, Vodovodu Kranj za venec in cvetje ter pevcem DUK za zapete žalostinke. Posebna zahvala g. dekanu Bahorju za obisk na domu, za lepo opravljen pogrebni obred in tolažilne besede ob odprttem grobu, g. župniku Marjanu Zupancu in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Se enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Franci in hčerka Olga z družinami

Kranj, Jesenice, 8. novembra 1986

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, skrbnega očeta, brata, starega očeta, pradeda, strica in tista

JANKA VRTNIKA st.

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, Angeli Repnik, sorodnikom, znancem in prijateljem za vsestransko pomoč, izrečena sožalja, darovane vence, cvetje in denarno pomoč. Posebno se zahvaljujemo dr. Beleharju in sestri Anici za dolgoletno zdravljenje, govornikoma ob odprttem grobu, domaćim pevencem in pevcom iz Naklega, upokojencem, praporščakom ter številnim članom in sosednjih gasilskih društev. Zahvala delovnim organizacijam Gradbinc, Komunalna-mizarska delavnica, Iskra Kibernetika, tozda Vzdrževanje in Orodjarna, Rašica iz Gamelj. Zvonarjem in duhovnikoma hvala za lepo pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Sp. Brnik, Moste, Vodice, Valburga, Hraše, Kranj, Britof,

10. novembra 1986

ZAHVALA

Iztekla se je življenjska pot in poslovili smo se od našega dragega ata

JANEZA VIDERVOLA

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, njegovim prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Novakovi in osebju Zdravstvenega doma Škofja Loka, globoko hvaležnost pa izrekamo dr. Veselu, dr. Bajtu in osebju internega določnika Inštituta Golnik za dolgoletno zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se gospodoma duhovnikoma za pogrebni obred in pevcom za pesmi ob slovesu. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

NJEGOVI DOMAČI

Škofja Loka, 20. novembra 1986

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, ata, starega ata, brata, tasta in strica

FILIPA PAPLERJA

iz Kovorja

izrekamo iskreno zahvalo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v teh težkih dneh stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, darovali toliko lepega cvetja in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za ustna in pisna sožalja. Posebna zahvala osebju Doma Petra Uzarja za skrbno nego in pozornost. Hvala govorniku ZB in drugih organizacij za poslovilne besede ob odprttem grobu, predstavnikom gasilcev iz Kovorja, delovnim kolektivom Cestno podjetje iz Kranja, DO Mercator Rožnik Ljubljana in Mercator, tozda Preskrba Tržič. Hvala sosedom, kvintetu bratov Zupan, zá čutno zapete žalostinke.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

Njegovi: žena Justina, hčerke Sonja, Elza in Niša z družinami

Ob boleči izgubi naše drage žene, mamice in sestre

MARIJE DVANAJŠČAK

roj. Sternad

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom iz Kranja in Preddvora, sodelavcem, prijateljem in znancem za nesobično pomoč, izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Zahvaljujemo se dr. Novaku in dr. Hriberniku za potrežljivo zdravljenje, zdravniku Onkološkega in Kliničnega centra v Ljubljani, patronačnim sestram, posebno sestri Lidiji, delovnim organizacijam Exoterm, Živila, BPT Kranj in Iskra Otoče ter Vzgojnemu zavodu iz Preddvora. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, še enkrat hvala.

Zalujoči: mož Stane ter hčerki Renata in Monika

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega dragega moža, očeta, sina, dedka, brata, strica, nečaka, tasta in svaka

JOŽETA MAZNIKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku in govornikoma za tolažilne besede ob odprttem grobu, GD Britof in Planika ter vsem drugim gasilskim društvom, AMD Šenčur, sodelavcem iz Planike — Razvoj in montaža I., Aerodroma Ljubljana, učencem 6. b razreda OŠ Josipa Broza Tita in pevci za zapete žalostinke. Še posebno zahvalo izrekamo družini Gantar, Kolenc in Košir za vsestransko pomoč.

ŽALUJOČI: žena Kati, sin Tomaž, hčerki Jožica in Darja z družino, mama, brat in drugo sorodstvo

Britof, 7. novembra 1986

adria airways

novost v redu letenja »zima 86/87«

OSIJEK
LJUBLJANA MOSTAR

PRODAJA KART IN INFORMACIJE:

AA LJUBLJANA, KUZMIČEVA 7, tel 313-366, 320-970 IN POOBLAŠČENE TURISTIČNE AGENCIJE V SLOVENIJI

MALI OGLASI
tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Prodam dobro ohranjen ŠIVALNI
stroj veritas. Virje 8, Tržič 19196

Prodam glasbeni CENTER benetton
s 4 boksi. Lavtar, Šutna 37, Zabnica

19336

ONKYO KASETOFON, canton ZVO-
ČNIKA 70/130 W. nov, prodam. Tel.:

21-097

Prodam novejši, nov, barvni TV
iskra, TVC fischer in vrhunski AVTO-
RADIO. Tel.: 28-945 19338

Ugodno prodam ZVOČNIKE sano
30/50 W. Tel.: (064) 26-303 po 19. uri

19339

Prodam glasbeni STOLP 2 x 40 W.
Bertoncljeva 55, Kranj, tel.: 22-816

19340

Prodam TV, staro 5 let, blaupunkt.

Tel.: 28-670 19341

Prodam ocarinjen RAČUNALNIK
schneider CPC 484 (barvni monitor)
programe, igralni palico in literaturo.

Cena 42 SM. Tel.: 25-691 19342

Prodam dvojn KASETAR fischer.

Tel.: 41-159 19343

Prodam AVTORADIO s kasetofonom,
nov, 2 zvočnika in 4 GUME 145 x 15, rabljene, michelin, po zelo
ugodni ceni. Mustafa Bektašević, De-
lavška 9, Jesenice 19344

Prodam črno-beli TV standard, za
izvoz, 31 cm, in spectrum 48 K, vse no-
vo, z deklaracijo, 15% ceneje. Rodič,
Frankovo nas 164, Šk. Loka 19345

Prodam stereo RADIOKASETOFON
philips. Milan Bertoncelj, Gorenja vas
21, Rateče, Šk. Loka 19346

Prodam TRAKTOR znamke fendi z
bočno KOSILNICO, 18 KM. Lahovče
18 19347

KOSILNICO sibbacher z OBRAČAL-
NIKOM, novo, ugodno prodam. Ma-
renk, Dražgoš 47, tel.: 66-322 19348

Ugodno prodam barvni TV RR Niš,
Mitja Mrak, Rodine 20/c, Žirovnica,
tel.: 80-257, vsako popoldne 19349

Prodam dobro ohranjeni črno-belo
TELEVIZIJO gorenje, ekran 61 cm, sta-
ro 2 leti. Ferdo Ferlic, Sebenje 53/a,
Križe 19544

Prodam črno-beli TELEVIZOR, cena
5 SM. Rudi Dovžan, Sp. Duplje 41
19545

Prodam računalnik ZX spectrum-
K 48. Marko Štirn, Štefanja gora 26,
Cerkle. Tel.: 42-853 19546

Prodam glasbeni stolp SCHNIIIDER
2 x 50 W. Možna menjava za avto.
Česnik, Krnica 11, Zg. Gorje 19547

Prodam dve leti star PRALNI
STROJ. Telefon 28-966 19478

Zelo ugodno prodam barvni TV
sprejemnik iskra, letnik 85. Telefon

28-988 19479

TELEVIZOR gorenje, črno-beli, star 1

let in pol, prodam. Telefon 28-842, v

petek in soboto popoldne 19480

Prodam barvni TELEVIZOR körting

ter 126 P in SIMCO 1307. Anton Fer-

lan, Dolenja Dobrava 4, Gorenja vas

19481

Industrijska PLETILNA STROJA uni-

verzal hazu, ročni, z glavo in iglami za

prevešanje obsegja, 12–120 cm, in z

motorjem, obsegja, 12–100 cm, pro-

dam. Brane Dimitrijević, Cankarjeva 6,

Radovljica, telefon 75-697 19482

Prodam starejši barvni TV. Šimula-

nac, Ložzeta Hrovata 10, Kranj, telefon

37-625 19483

Prodam KOSILNICO figaro, OBRA-

ČALNIK za BCS in montažno GARAŽO

brako. Tine Čeklin, Stara Fužina 128,

Boh. Jezero 19484

Prodam zimski usnj PLAŠČ s krz-

neno podlogo št. 40–42. Tel.: 37-261

19485

Prodam starejši barvni TV. Šimula-

nac, Ložzeta Hrovata 10, Kranj, telefon

37-244 19486

Prodam barvni TV körting, ekran 67

Tel.: 24-963 19558

Prodam ŠTEDILNIK (4 plin + 2 elek-

trička) in avtomobilsko PRIKOLICO –

600 kg. Alojz Močnik, Brezje 4. 19559

Prodam razno prodam

Ugodno prodam JOGI mebel za

1 osebo, HAVBO za sušenje las gorenje in snežne VERIGE za FIAT. Tel.:

75-392 19370

Prodam suha buková DRVA. Poze-

nik št. 4, tel.: 42-769 19371

Prodam infra PEĆ, DEŽO 251 in

TRIP-TRAP STOLČEK. Tel.: 24-425

19372

Prodam bukova DRVA. Britof 20,

Kranj 19373

Poceni prodam krmilno REPO in no-

vo stikalno preklopno URO. Hrastje 18

19374

Prodam črni krznen PLAŠČ. Tel.:

(064) 50-719 19375

Prodam semenski in jedilni KROM-

PIR igor, 50 din kg, in starejši KRAVO

z mlekom. Voklo 6, Šenčur 19376

Prodam bukova DRVA. Janc, Sp.

Besnica 173 19377

Prodam KOLOVRAT KRTAČE za

predenje in krtačenje volne. Naslov v

oglašnem oddelku 19378

Prodam KOTLA za žganjekuhu, 50 in

80 litrov. Goričke 11, Golnik 19379

Prodam nove SMUČI elan, RADI-

KASETOFON KR 650 in FOTOAPARAT

zorki 6. Čemažar, Cerkle, Ul. J. Hribar-

ja 1 19380

Prodam črni krznen PLAŠČ. Tel.:

(064) 50-719 19381

Prodam semenski in jedilni KROM-

PIR igor, 50 din kg, in starejši KRAVO

z mlekom. Voklo 6, Šenčur 19382

Prodam bukova DRVA. Janc, Sp.

Besnica 173 19383

Prodam nove tekaške SMUČI II.

kvalitete, 1,8 SM, in ZRAČNO PUŠKO

za 1 SM. Telefon (064) 23-527 19466

Prodam moški krznen PLAŠČ št. 38.

Ogled v nedeljo. Cesta 1. maja 61,

stan. 51, Kranj 19467

Prodam otroški VOZIČEK tribuna in

opremljeno ZIBELKO Joksimović, Zg.

Brnik 110, Cerkle 19468

SMUČI RC 04 160 z okvirjem marker

in več ženskih zimskih PLAŠČEV 38/40

ugodno prodam. Telefon 21-703 19469

Prodam nove tekaške SMUČI II.

kvalitete, 1,8 SM, in ZRAČNO PUŠKO

za 1 SM. Telefon (064) 23-527 19466

Prodam moški krznen PLAŠČ št. 38.

Ogled v nedeljo. Cesta 1. maja 61,

stan. 51, Kranj 19467

Prodam otroški VOZIČEK tribuna in

opremljeno ZIBELKO Joksimović, Zg.

Brnik 110, Cerkle 19468

SMUČI RC 04 160 z okvirjem marker

in več ženskih zimskih PLAŠČEV 38/40

ugodno prodam. Telefon 21-703 19469

Prodam nove tekaške SMUČI II.

kvalitete, 1,8 SM, in ZRAČNO PUŠKO

za 1 SM. Telefon (064) 23-527 19466

Prodam moški krznen PLAŠČ št. 38.

Ogled v nedeljo. Cesta 1. maja 61,

stan. 51, Kranj 19467

Prodam otroški VOZIČEK tribuna in

opremljeno ZIBELKO Joksimović, Zg.

Brnik 110, Cerkle 19468

SMUČI RC 04 160 z okvirjem marker

in več ženskih zimskih PLAŠČEV 38/40

ugodno prodam. Telefon 21-703 1

Prodam 10 let staro ŠKODA 100 L, reg. do julija 87, ter nove prage in zadnji blatnik za ŠKODA 100 L. Telefon 80-343 19534

Prodam Z 101 lux, letnik 78, spomladi obnovljeno, prvi lastnik, garazirano. Ogled popoldne. Preložnik, Šmartno 30, Cerkje 19535

Prodam Z 101 GTL, letnik 86, 6000 km. Retejava 11, Črče, Kranj 19536

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1983, Štenc, Zg. Bitnje 15 19537

Prodam KOMBI zastava 1979, tudi obročno. Jankovič, T. Dežman 2/35, Kranj 19538

Prodam TAM 8500 s podaljšanim kabinom, registriran do aprila 78, za 110 SM. Možno odpeljanje na obroč. Tel: 79-060 19541

Nujno prodam dobro ohranjen VW derby (oblika AUDI 80), redno servisiran, za 220 SM. Ogled 21. novembra od 15. do 17. ure ali 24. novembra od 15. do 17. ure. Danilo Golmajer, Poteška 26, Tržič 19556

FIAT 850 special in Z 750 starejša letnika, neregistrirana poceni prodam. Dušan Mireč, Ljubljanska 28, Bled 19557

živalli

Prodam dve TELICI, Cerkje, II. grupa odredov, telefon 42-811 19306

Prodam KRAVO po izbiri. Juvan, Oštev 27 19307

Prodam polovico KRAVE. Luže 38 19308

Prodam KOZLA, dve leti starega, za pleme ali za zakol. Jože Tivader, Zalog 54, Cerkje 19309

Prodam PRAŠIČE, težke od 130 do 150 kg. Visoko 5, Šenčur 19310

Prodam leto dni staro TELICO za pleme in dve toni SENA. Rant, Podbrežje 20 19311

Prodam BIKCA simentalca starega en teden. Poženik 10, Cerkje, telefon 42-072 19312

Prodam 3 mesnate PRAŠIČE, 150 kg, in šivalni STROJ ruža B elektronik. Zalog 17, Cerkje, telefon (064) 42-654 19313

Prodam PUJSKE, stare 7 tednov, in starejše, težke do 40 kg. Sp. Brnik 60 19314

Prodam TELE za rejo ali zakol. Kurirska pot 11, Kranj (Primskovo) 19315

Prodam PUJSKE, težke od 20 do 30 kg. Berzložnik, Za Žago 20, Bled 19316

Prodam PRAŠIČE, težke od 30 do 200 kg. Blaženka, Finžgarjeva 9, Javornik 19317

Prodam dve TELICI za pleme ali zakol. Izidor Mrak, Delnice 6, Polane nad Šk. Loko 19318

V fitness studiu SAVNA, J. Žnidar, Komenda, Kranjska pot 5, tel. 061/841 - 328

Vam je na voljo: savna, solarij, masaža z akupresuro, program hujšanja, aerobika, bodyforming in bi-fit.

Odprto je vsak dan od 15. ure dalje.

Zamenjam brej KRAVO za jalovo. Jože Grilc, Apno 8, Cerkje, tel: 42-866 19319

Prodam PRAŠIČA, težkega okrog 200 kg. Zalog 30, Cerkje 19320

Prodam KRAVO, brej 8 mesecev, in dvorazredni PLUG. Črče 29, Kranj 19321

Prodam PRAŠIČA, težkega 180 kg. Visoko 92 19322

Prodam 4 leta starega KONJA, ali zamenjam za starejšega oz. KRAVO. Jože Sodja, Srednja vas 20, Bohinj 19323

Prodam PRAŠIČE za zakol. Vasca 10, Cerkje 19324

Prodam PUJSKE, stare 7 tednov. Mežnarec, Žirovnica, Selca 22 19325

Prodam TELICO, križano frizisko, brej 8 mesecev. Ljubljanska c. 35, Radovljica 19326

Prodam ali zamenjam mlado kravo za zakol za brej kravo ali kravo s telekom. Bodovje 9, Šk. Loka 19434

Prodam TELICO, 450 kg težko simentalko, 4 mesece brej. Tone Međušar, Rudno 22, Železniki, tel: 66-045 19435

Prodam KRAVO, brej 8 mesecev. Jepreca 1, Medvode 19436

Prodam 6 mesecev brej KRAVO. Puščal 17, Šk. Loka 19437

Prodam brej TELICO ali menjam za jalovo kravo ali telico. Sr. Bitnje 28, Zabnica 19438

Prodam brej KRAVO in smrekovo OBLOGO. Tel: 45-420 19439

Prodam 2 PRAŠIČA za zakol, težka 180 kg, domaća kрма. Bravhar, Repnje 38, Vodice 19440

Prodam KRAVO po izbiri. Lahovče 8/26 19441

Prodam BIKCA, starega 7 tednov. Zalošč 5, p. Podnart, tel.: 70-458 19442

Prodam 160 kg, težkega PRAŠIČA. Lahovče 42, Cerkje 19443

Prodam KRAVO simentalko. Stravs, Volča 23, tel: 65-137 19444

Ugodno prodam 8 tednov starega mlačica, čistokrvna NEMSKA OVČARJA. Janez Pirmar, Sr. Bitnje 79 19445

Prodam rjava JARKICE in 20 do 150 kg težke PRAŠIČE. Jurij Stanonik, Log 9, Šk. Loka 19446

Prodam BIKCA, starega 1 teden. Podbrežje 54 19447

Prodam 250 kg težkega BIKCA. Telefon 42-471 19448

Prodam KONJA in brej. OVCE. Telefon 79-953 19449

○○○○○○○○○○○○

LETOS TUDI

Elita KRANJ

ŠPORT

na smučarskem sejmu v Kranju rokavice 3871.— do 6041.— din smučarske hlače 15133.— din

○○○○○○○○○○○○

***** NOVO

ZLATARNA Goldie MODERNE POROČNE PRSTANE S KAMNI — OGRLICE — VERIŽICE — DOBITE V ZLATARNI GOLDIE NOVI TRGOVSKI CENTER V RADOVLJICI, CANKARJEVA 70

*****

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Naslov in oglasni oddelku. 19503

Prodam 7 tednov stare PUJSKE in večjo količino suhih bukovih in mešanih DRV. Telefon 46-294 19504

Prodam TELICO simentalko, staro 14 dni, in kupim PLUG za traktor tomo vinkovič 21. Janez Lavtar, Na Logu 4, Šk. Loka 19505

Prodam mlado brej kravo pred televitijo. Dobrava 3, Cerkje 19542

Prodam tri leta staro sedežno garnitura kočce. Tel: 23-907 19543

Prodam 9 let staro KOBILO križanko s 4 mesece staro ŽREBICO ali brez nje. Zapužec 6 19502

Prodam TELICO. Nas

Kmetje iz loških hribov se otepajo pšenice

Žirovska zadruga ni podpisala sporazuma

Škofja Loka, 18. novembra — Loški izvršni svet je bolj mimogrede obravnaval informacijo o žetvi in spravil jesenskih pridelkov ter o programu seteve za naslednjo poljsko sezono. Prej ali slej pa bo najbrž treba doreči, kaj s pšenico, ki je loškim njivam vsiljena, kaj in kako s preobilnim pridelkom krompirja.

Žirovska gozdarsko-kmetijska zadruga Sora je že nazorno povedala, kaj misli o setvi in (borni) žetvi pšenice. Samoupravnega sporazuma o družbeno organiziranem pridelovanju krušnih žit preprosto ni podpisala, s čimer je izključno kmetom prepustila odločitev, ali pšenica da ali ne. Kmetje se zanjo ne ogrevajo, saj po hribih nimajo niti možnosti, da bi jo strojno pridelovali, niti za njeno rast tudi niso ugodne zemeljsko-podnebne razmere.

Lansko jesen in letošnjo pomlad so v škofjeloški občini s pšenico zasejali 99 hektarjev njiv, od tega 40 v družbenem kmetijstvu. Na teh površinah naj bi pridelali okrog 542 ton pšenice, 388 ton ali 71 odstotkov naj bi je od kupili. Do novembra so jo odkupili

346 ton; odkup še traja. Z letošnjim pridelkom je bilo precej težav. Že jesenska setev se je zaradi ovir pri pravili zemlje zakasnila, k slabši letini pa sta pomagali še izjemno deževna pomlad in tropski junijski vročine.

Zmanjšan pridelek se odraža pri odkupu zlasti v zasebnem kmetijstvu, kjer je bil do novembra načrt odkupa uresničen le 74-odstotno. V razmerah, ki pšenici niso naklonjeni, kmetje ne vidijo ekonomskega interesa za tržno pridelavo pšenice. Sejejo jo zaradi kolobarjenja in bolj za lastne potrebe. Projzvodnja je razdrobljena na parcelah, velikimi povprečno 25 do 30 arov na kmetijo.

Plan jesenske seteve predvideva setev pšenice na 74 hektarje, od tega na 33 hektarje kmetov. Semen za se-

tev je dovolj, vendar ne ustrezni sort pšenice, zagotovljena so tudi gnojila, goriva in škropiva.

Krompir je na Loškem pomemben pridelek. Letošnjega so na 672 hektarjih v celoti pospravili. Pogodbene tržne pridelave je bilo z 246 hektarov približno 4000 ton jedilnega, industrijskega in semenskega krompirja. Pridelek je dober, pri odkupu pa je znova težava prenizka odkupna cena (45 plus tri dinarje), dogovorjena v skupnosti za sadje, vrtnine in krompir Slovenije, ki je celo nižja od zaščitne. Kmetijske zadruge letos težko prodajo merkantilni in tudi semenski krompir, ker se je pojavila konkurenca v drugih republikah z manj kakovostnim, toda cenejšim krompirjem. Prihodnje leto sicer ne nameravajo krčiti površin za sajenje krompirja, ampak menjati sortni izbor, vprašanje pa je, če ne bo treba počasi — glede na najbolj sveže lanske in letošnje izkušnje — razmišljati o tem in »odvečenih hektare raje zasejati s krmnimi rastlinami.

H. Jelovčan

Po odločjanju pritožba in pojasnilo

En glas manj za blejsko obvoznico

Radovljica, 18. novembra — Glas gor ali dol, bi marsikdo dejal, vendar pa to v primeru tako kočljive zadeve, kot je blejska cestna obvoznica, zanesljivo ne velja.

Delegatska drama, kot smo poimenovali odločanje o osnutku odkola lokacijskega načrta cestne obvoznice Bled na zadnjem zasedanju zobra združenega dela radovljiske občinske skupščine, se je po končani seji še dodatno zapletla; po nekaj dneh pa tudi razpletla, ne da bi se kaj spremenilo: osnutek odkola je sprejet. Razlika je le ta, da je za dejansko glasovalo 23 delegatov in ne 24, kot smo zapisali vsi poročevalci s seje.

Po končani seji se je delegatka 41. delegatskega okoliša in hkrati tudi članica verifikacijske komisije Marija Piher tudi pisno pritožila, da se število navzočih delegatov (36) pri odločanju o blejski obvoznici ni ujemalo s številom delegatov, ki so glasovali (34), in tistimi, ki so zapustili sejo (3). Tudi ta razplet so pojasnili. Pri ponovnem pregledu dokumentacije so ugotovili, da sta sejo dejansko zapustila le dva delegata (iz blejskih Vezenin in iz Psihiatrične bolnice Begunje) in da »sporne delegata« iz Kemične tovarne Podnart na sejo sploh ni bilo.

C. Z.

Sestal se je izdajateljski svet ČP Glas

Glasove odprte strani

Kranj, 14. novembra — Prejšnji petek se je sestal izdajateljski svet Časopisnega podjetja Glas. V osrednji točki dnevnega reda je obravnaval osnutek vsebinske zasnove časopisa za prihodnje leto.

Povzemamo le njene najpomembnejše novosti in spremembe. Z namenom, da bi strani časopisa še bolj »odpri« bralcem, strokovnjakom, vsem dobro mislecem in pišočim ljudem, bo Gorenjski glas redno vsak mesec izdal prilog Odprte strani; ob slovenskem kulturnem prazniku in 40-letnici Glasu pa še posebni prilogi.

Člani sveta so tudi menili, da Glas dobro uresničuje letošnje načrte; strinjali pa so se tudi o predlagani podprtosti časopisa. Posamezni izvod Gorenjskega glasa bo od 1. januarja prihodnje leto stal 120 dinarjev, naročnika za prvo polletje pa bo 4.500 dinarjev.

Označujemo tudi, da je v časopisu prvič objavljen članek o delu načrta cestne obvoznice Bled.

murka

**STARO
ZA
NOVO**

**ocenjevanje
starih vozil v
LESCAH**

od 15. do 17. h

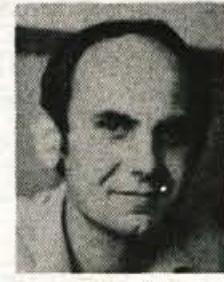
**27.
novembra
RENAULT**

GLASOVA ANKETA

Za znanje dovolj denarja

Sonja Magister, članica predsedstva: »Za ekonomskoga tehnika ka sem se izšolala ob delu. Prav rada bi sedla študentske klopi, a so mi naloge domače delavnice, družbenopolitično delo in družina pripire vrata ene od fakultet. Da ne bi ustavila izobraževalnega toka, rada berem leposlovne in strokovne knjige in se udeležujem ekskurzij, ki jih organizira sklad. Mislim, da bi morali naši ljudje, prav posebno pa še delavce več brati. Potem bi v številnih vzplamela želja, da bi znanje razširili in poglobili na tečajih in v šolah. Sklad jim je pri tem v veliko pomoc.«

Franc Vorhovnik, predsednik skupščine sklad: »Razčaran sem, ker se delavci pri obrtnikih takoj poredko odločajo za izobraževal-

ne programe ob delu in iz dela. Še toliko bolj, ker sklad povrne stroške krajšega ali daljšega uspešnega izobraževanja. Ni pa mi všeč tudi to, da usmerjeno izobraževanje ponudi delavnicam dekleta in fante z obilico splošnega in teoretičnega znanja in skoraj brez praktičnih znanj. Tudi to vrzel bi delavci lahko zapolnili z obiskovanjem tečajev in drugih oblik izobraževanja. Žal pa mlade delavce hitro zadovolji za ne kaj tisočakov debelejša kuverta. Pozabijo pa na svojo prihodnost.« Stane Jesenovec

delavcev pri obrtnikih. Izredno smo široki pri ocenjevanju, katera nova znanja so koristna za delavcev boljše in lažje delo v delavnicah in za delavnico. Zato uvrščamo na sezname povračil na primer tudi šivilske, vozniske (C in E), jezikovne in druge tečaje, a kljub temu ne dobitimo toliko zahtev za povračilo šolnine, da bi porabili vsa za to namenjana sredstva. Predvsem pa je premalo tistih, ki hočejo ob delu pridobiti nova, višjo šolsko izobrazbo.«

Pomembne spremembe v zavarovalstvu

Kakšno zavarovanje po novem letu?

Kranj, 20. novembra — 1. januarja bodo v jugoslovanskem zavarovalstvu začeli veljati novi zavarovalni pogoji za požarna in strojelomna zavarovanja v organizacijah združenega dela. Požarno zavarovanje vključuje objekte in opremo, strojelomno pa

stroje in strojne naprave. Po novem letu pa bo izhodišče dogovorjeno zavarovalno kritje dogovor o višini jamstva. Izhodišče dogovora bodo vrednosti, vodene v slovenih knjigah. Pri sklepanju pogodb bo zato treba ugotoviti, za katero so zdaj te vrednosti v knjigah izjede dejanskih.«

»Najbrž ugotavljanje teh vrednosti ne bo lahko, saj so običajno sredstva v poslovnih knjigah premalo vrednotena. Do konca leta je mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

»Organizacije združenega dela na Gorenjskem smo o tem že obvestili. Mi bomo z delovnimi organizacijami sodelovali in jim tudi svetovali. Verjam, da se bodo morali sami odločiti v primerno zavarovalno kritje. Vendar je že od 1968. leta požarno in strojelomno zavarovanje ni obvezno. Vendar moram pomeniti zavarovanje. V organizacijah združenega dela pa so običajno škode ob požarih in strojelomih izjede. Morda bo kdo rekel, da je do konca leta mogoča časa. Kako torej dobiti prave številke?«

Tudi tako se varčuje

V Tržiču je odlok o hišnem redu sprejela skupščina občine februarja 1983, toda takrat je odlok, kdo ve zakaj obležal v občinskih materialih. Nikoli ni ugledal luč sveta, ni bil razmnožen, ni bil obeslen po hišah. K sreči, kajti, če bi hišne rede takrat obesili, bi jih moral spet sneti in obesiti nove, sprejete novembra 1986, ki imajo le malce bolj prečiščeno besedilo in višje kazni za nespoštovanje odloka.

Včasih je res bolje 'nmal počakat'.

Kino proti gledališču

Gledališče na Jesenicah občino ob nedeljah pripravlja imenitno otroško matinejo: otroci rišejo, sodelujejo pri igrah in na sploš veselo, predvsem pa vzgojijo preživljavo nedeljsko dopoldne.

Kino, ki je poleg gledališča, ob istem času vztraja pri predstavi risank v dvorani. Jasno je, da pri tem otroke razdeli: eni h kulturnim igram, drugi h komercialnim risankam ...

Kino noči in noči slišati, da vsaj ob nedeljskih gledališčih matinejah ne bi imelo predstav. Pravi, mi živimo od lastnega dohotka, vas pa vzdržuje družba!

Vzgoja je pač pastorka ...

Med obiski po krajevnih skupnostih na Gorenjskem sem videl tudi kraje, kjer so gradili vodovode in polagali cevi. Povsod so jih zasuli, primerno zavarovali oziroma pažili, da jih ne bi poškodovali, še preden se bo zemljišče spet utrdilo.

Ko pa sem bil pred dnevi